

Luk I Fye Tulen gablà ku Dyisas Krayst i Sulat Luk

Kafaglabat i libru sulat Luk

Libru ani sulat Luk na feben di satu to Grik dnagit Tyufilus. Kenen satu ganlal di gubirnu.

Luk satu to gal mulung, na deme Fol sgalak samnagin kenen di kagun mbel i Fye Tulen gablà ku Dyisas di dad to. Luk satu to Grik ise Dyu. Di kdee dad to smulat dad libru di Tnalù Dwata, alò Luk ise Dyu. Là kenen lmen mite ku Dyisas, bay faglut di kenen mdà di katdò Fol. Na mdà di galwe dulè Fol samfulè di dad banwe gutamdoan kel di kbanòla kenen di Roma, là mkah Luk magin kenen.

Na kayè Luk fgadè di kdee dad to na Dyisas too glut Tingà Dwata, na kenen gafalwà dale di dad salàla. Na faglabatan, ise ku alò dad Dyu i tnabeng Dyisas, bay kdee bung dad to di klamang banwe tnabengan. Tnulenan gablà di ktabeng Dyisas i dad to nun tduk, na i dad to mnè di kalima, na lumban i dad to gamsalà. Santulen Luk gablà di gnagu Dyisas mdà di ksutan kel di kfatin na di ktékan.

I sulat Luk di ku Tyufilus

¹ Mabtas Tyufilus,

Tadee nan dad to tmilew smulat i kdee gdohò di blengmi. ² Tagsulatla i tagtulen di gami mdà di dad to too mite i dad mgimò ani mdà di katbuau,

i dad to tagnè tmulen i Fye Tulen gablà ku Krayst.
³ Na too mgafè Tyufilus, du tatoogu fandam i kdee tatalenla mdà di katbuān, taman fandamgu fye ku sulatgu lēman i kdee ani di ge mdà di katbuān di too fye kasdadol dun, ⁴ du fye toom gadè i kaglut i kdee tagatdò di ge.

I kafgadè i ksut Dyan Gal Munyag

⁵ Di muna fa, di bang Hari Hérod magot i banwe Dyudiya, nun satu bà di Dwata dnagit ku Sakaraya. Na to ani satu di lumbuk i dad bà di Dwata mdà di dad bel Abadya. Na i dagit yaanan, Ilisabét. Kenen bel i bà di Dwata Aron. ⁶ Na i satlamin ani, too matlu di kanfe Dwata, du di kimenla dad flalò na dad fimò Dwata landè gumngak dale du toola glalò. ⁷ Kabaylandè tingàla du tagnè là mngà Ilisabét, na tatua ale nan.

⁸ Na di satu duh, takel i bang mimò ale Sakaraya alel i dad bà di Bong Gumnè Dwata i gumangamfùla di kenen. ⁹ Na nun tagnè nimò i dad bà di Dwata, gal ale malék fagu di kasbunut ku simto mtam i fangbun di lam i Bong Gumnè Dwata. Na di duh én, dagit Sakaraya i mgalékla, taman fusuk kenen di lam. ¹⁰ Na di bangan mtam i fangbun, dmasal i kdee dad to stifun di lwà. ¹¹ Na nun kasaligan Dwata msut déén di kenen na tadar gsen di kwanan i gal gumtam i fangbun. ¹² Di kite Sakaraya i kasaligan, taknal kenen na too likò. ¹³ Kabay man i kasaligan di kenen, “Sakaraya, nang ge likò, du talinge Dwata i dasalam, na Ilisabét, yaanam, mngà kenen kadang i tingà lagi, na én dagitam kenen Dyan.

¹⁴ Na too nun klehewyu kadang di ksutan,

na nun dee dademe dad to magin gamu fle-hew,

¹⁵ du i tingàyu kadang satu too mdatah to di kite Dwata.

Na laan minum binu ku demen i dademe gaflangal.

Na fnò kenen i Mtiu Tulus mdà di ksutan.

¹⁶ Na dee kadang bel Israél neben samfulê di kafaglutla di Amu, dunan i Dwata fnangamfù dad tbulla.

¹⁷ Na kenen i dek muna di Amu fan kel, na too nun gnagan blé i Tulus Dwata kenen, salngad i gablé di ku Ilaydfa, i tugad Dwata di muna fa.

Na én nimoan, snafyen i dad smà na sngà.

Na i dad to là mimen Dwata neben di fye fandam salngad i dad to matlu, du fatlagadan i dad to di kakel i Amula.”

¹⁸ Na smalek Sakaraya, manan, “Tan i gugmadègu na glut i manam, du tatua agu nan, na tatua yaangu?” ¹⁹ Na tmimel i kasaligan, manan, “Agu Gabriél, i salig Dwata gal tadag di kanfen, na dekan agu dini du fgadè ge i fye tulen ani. ²⁰ Kabay du là ge faglut i mangu, mdà ani mbaling ge umu. Silang ge gtalù ku takel i bang kagdohò i gmangu gine.”

²¹ Na i dad to di lwà fatan ku Sakaraya, tikeng ale du too kenen mlo déén di lam i Bong Gumnè Dwata. ²² Di kalwaan talaan gtalù di dale, taman gadèla nun fite Dwata kenen di lam i Bong Gumnè Dwata. Na sminyas kenen bay laan gtalù.

²³ Kafnge Sakaraya mimò di Bong Gumnè Dwata mulê kenen. ²⁴ Na là mlo, tamlalu i yaanan, na

lime bulen klon fanak di lam gumnèla, na manan,
 25 “Ani nan i kfagu Dwata tmabeng deg, du tan-
 wean i gamlé deg kya di dad to.”

I kafgadè i kasaligan gablà di fan ksut Dyisas

26 Na di gnam bulen i tien Ilisabét, lêman dek Dwata i kasaliganan Gabriél salu di Nasarét, satu lunsud glam di banwe Galili. 27 Dekan kenen di satu sawang libun dnagit ku Méri, i bliwal satu bel Harì Dabid dnagit ku Dyosif. 28 Na salu i kasaligan di ku Méri, na manan, “Flehew ge! Too ge kando i Amuito Dwata na kenen i magin ge!” 29 Kabay kaklinge Méri i man i kasaligan, too msamuk nawan, na toon fandam ku tan gumtatek i manan. 30 Na man i kasaligan di kenen, “Nang ge likò Méri, du too ge banlé Dwata kafye, 31 du mbaling ge maltien kadang, na lagi i tingaam, na én dagitam kenen Dyisas.

32 Too kenen mdatah to, na tlo kenen Tingà i Too
 Mdatah Dwata,
 na i Amuito Dwata mlé kenen i kagot gutam-
 bulan Harì Dabid.

33 Na kenen mebe i dad bel Dyékob kel di landè sen,
 landè gusen i kagotan.”

34 Kabay man Méri di kasaligan, “Tan i kibògu mngà du sawang libun agu fa?” 35 Na tmimel i kasaligan, manan, “Salu i Mtiu Tulus di ge kadang, na fnean di ge tulus mdà di Too Mdatah Dwata. Na du ani gumdaam mngà taman too mtiu i tingaam, i to landè salà, na én katlo kenen Tingà Dwata. 36 Fandamam i bong yéam Ilisabét. Gal gman laan gngà, bay ani tanam bulen i tienan, balù tatoo kenen tua, 37 du landè sa là gagan Dwata.” 38 Na

man Méri, “Agu salig Dwata. Fye ku kel di deg i kdee manam.” Na tnagakkenen i kasaligan.

I klawy Méri ku Ilisabét

³⁹ Kafnge én, di là mlo, fatlagad Méri, na gasil mdà salu di satu lunsud di dad bulul déén di Dyudiya. ⁴⁰ Kakelan déén myakkenen di gumnè Sakaraya, na tlon Ilisabét na lkafan. ⁴¹ Kaklinge Ilisabét i talù Méri, lamyak i tingà di lam i tienan, na baling fnò Ilisabét i Mtiu Tulus. ⁴² Taman falbongan i taluan manan di ku Méri, “Di kdee dad libun, ge i too gumlé Dwata kafye! Na too banlé Dwata kafye i tingà kaltienam! ⁴³ Tan i duen banlé agu kafye du nlauy agu i yê Amugu? ⁴⁴ Du di kaklingegu i taluam lamyak i tingà di tiengu mdà di klehewan. ⁴⁵ Too nun kafyem du faglut ge dnohò Dwata i fafgadean di ge.”

I kdayen Méri di Dwata

⁴⁶ Na man Méri,
“Toogu dnayen i Amugu Dwata mdà di nawagu,
⁴⁷ na too lehew nawagu Dwata, i To Falwà deg,
⁴⁸ du gafaldaman agu, balù agu alò satu saligan
too mdanà,
taman mdà ani, man i kdee dad to agu gumlé
Dwata too bong kafye,
⁴⁹ du mdà di dad malbang mgimò Dwata Too
Mtulus di deg.
Dnayengu dagitan du too kenen matlu.
⁵⁰ Fitén i kakdon di kdee dad to nun klikò di kenen,
fandà di muna dad to, kel di kdee tugad i bella.
⁵¹ Tafiten i ktulusan fagu di kdee mgimoan,
na fnisanan i dad to fdatah i ktola.
⁵² Tafdanaan i dad mdatah hari,

na tafdatahan i dad mdanà to.

⁵³ Tafabsolan i dad to bitil fagu di dad fye blén di dale,
bay fuléan i dad to bong knun na landè blén dale.

⁵⁴ Tadnohoan i dad fakangan di gutambulito,
du tatnabengan dad saligan, i dad bel Israél,
du fye fiten i kakdon.

⁵⁵ Na là tlag i kakdon ku Abraham
na i belan kel di landè gusenan!”

⁵⁶ Na mnè Méri di saféd Ilisabét mdadong di tlu bulen, na kafnge én, mulêkenen.

Iksut Dyan Gal Munyag

⁵⁷ Na kel i bang ksut tingà Ilisabét, lagi tingaan.

⁵⁸ Kaklinge i dademen saldan na dad gakedan gablà di bong kakdo fite Dwata di ku Ilisabét, magin ale di klehewan.

⁵⁹ Di gwalun duh mdà di ksut i tingà, stifun i dad to déén du ftulila. Na tafanla dnagit i tingà én Sakaraya, du fasngadénla di maan, ⁶⁰ bay man i yéan, “Ise én, Dyan i dagit kenen!”

⁶¹ Na manla di kenen, “Kabay landè gakedyu dnagit salngad én!”

⁶² Na sminyas ale di maan ku tan i kayean dagit i tingaan. ⁶³ Taman mni Sakaraya gusmulat, na sulatan, “Dyan i dagitan.” Na too tikeng kdeela.

⁶⁴ Na talê gtalù Sakaraya, na flesan dnayen Dwata.

⁶⁵ Di kaklinge i kdee dad demela saldan ani too ale likò. Na mbel i santulen ani kel di kdee dad bulul di banwe Dyudiya. ⁶⁶ Na kdee dad to mlinge gablà di mgimò ani, toola fandam, na smalek ale, manla,

“Tan i kagkah i tingà ani kadang?” Én manla du toola nilè i tulus Dwata mnè di kenen.

I kdayen Sakaraya di Dwata

- ⁶⁷ Na i mà Dyan, dunan Sakaraya, fnò kenen i Mtiu Tulus, taman talù i ftalù Dwata kenen, manan,
- ⁶⁸ “Dnayenito Amuito Dwata fnangamfù i dad bel Israél,
du tasalu kenen di gito dad ton,
na banlén ito kagalwà.
- ⁶⁹ Dekan dini di gito i to too mtulus falwà gito,
dunan i bel saligan Dabid,
- ⁷⁰ du én sa fakangan di gito fagu di dad tugadan di muna,
- ⁷¹ manan falwaan ito mdà di dad to dmuen gito,
na mdà di kagot kdee dad to mnang nawa gito.
- ⁷² Fite Dwata i kakdon di dad gutambulito,
fagu di kdohoan i fakangan di dale.
- ⁷³⁻⁷⁴ Makang kenen di gutambulito Abraham,
na manan toon dnohò i fakangan du falwaan
ito mdà di dad to dmuen gito,
du fye gmagan ito mimò i knayean di landè klikoito,
- ⁷⁵ du én i kayean ku mnè ito di klandè salà na di
katlu déén di kanfen,
kloito mnè di tah tanà ani.
- ⁷⁶ Na ge, tingàgu, matlo ge kadang Tugad i Too
Mdatah Dwata,
du muna ge di Mdatah Amu, fye fatlagadam i
dalan gumagun,
- ⁷⁷ du fgadeam i dad ton nun kagalwà, fagu di klifet
Dwata i salàla,
- ⁷⁸⁻⁷⁹ du Dwataito too kamdo gito.

I kakel i To Falwà kadang gambet i ksut i duh
 di gito dad to mnè di gukmifun na di klikò i
 fati.

Na fiten gito i dalan di ktanak nawa.”

⁸⁰ Na lamnok i tingà Sakaraya na Ilisabét, na
 mbaling matnù i ksaligan di Dwata. Na mnè
 kenen di banwe landè to mnè déén kel di katbuau
 tamdò i dademen bel Israél.

2

*I ksut Dyisas Krayst
 (Matyu 1:18-25)*

¹ Na di bang ani nun urdin Sisar Agustus, i
 gumdatah di banwe Roma. Dekan i kdee dad to
 di kagotan salu di banwe gusutla du fsulatan i
 dagitla du nsen ale. ² Ani sa i tnanin kafslat dagit
 i kdee dad to. Na di slà én, Kirinyus i gubirnador di
 banwe Sirya. ³ Na kdee i dad to, salu ale di banwe
 gusutla, du fsulat i dagitla.

⁴ Na Dyosif, én gutambulan di ku Harì Dabid,
 taman mdà kenen di lunsud Nasarét déén di
 banwe Galili salu di lunsud Bétléhém i banwe
 gusut Harì Dabid déén di Dyudiya. ⁵ Na di ksalun
 ditù, faginan bliwalan Méri, du sultla i dagitla.
 Na di ksalula ditù tamaltien Méri. ⁶ Na di slàla ditù
 di Bétléhém takel i bang ksut i tingaan. ⁷ Na sut
 i tnanin tingaan, na lagi. Nlabédan safut laweh i
 tingaan, na began filè di gal gufkaan i dad lmanaf,
 du là ale sfayu di gumnè gal gumilè i dad to magu.

*I gman dad kasaligan Dwata di dad to gal mifat
 bilibili*

⁸ Di butang én, mdadong di Bétléhém, nun dad to
 mifat bilibili munung dad bilibili la di galla gufteb

dale. ⁹ Na msut déén di dale i satu kasaligan Dwata, na mneng di glibutla i bong kneng Dwata, na too ale likò. ¹⁰ Kabay man i kasaligan di dale, “Nang gamu likò. Nebegu di gamu i Fye Tulen too gaflehew i kdee dad to. ¹¹ Du di duh ani tasut di Bétléhém, i banwe Dabid, i To Falwà, dunan Krayst* i Amuito galyu fatan. ¹² Na teenyu kenen nlabéd i safut na filè di gal gufkaan i lmanaf. Na ani ilè gugmadèyu dunan kenen.” ¹³ Na di kmanan ani tì msut dee dademe kasaligan mdà di langit di safédan, na mlingag ale dmayen Dwata, manla, ¹⁴ “Magdayen Dwata ditù di too mdatah langit, na dini di tah tanà ani, nun nan ktanak nawa i dad to kanlehew Dwata!”

¹⁵ Di kasfulê i dad kasaligan di langit, stulen i dad to gal mifat dad bilibili, manla, “Mdà ito salu di Bétléhém du fye neyeito i manla én, i fgadè Amuito Dwata di gito ani.”

¹⁶ Taman gasil ale mdà salu ditù. Na di kakella, teenla Méri na Dyosif, na i tingà milè di gufkaan i dad lmanaf. ¹⁷ Na di kitela i tingà, santulenla i gman i dad kasaligan i Dwata gablà di kenen. ¹⁸ Na i kdee dad to mlinge ani, too ale tikeng di santulen i dad gal mifat bilibili di dale. ¹⁹ Kabay Méri, toon fkah di nawan kdee tulenla ani, na toon gal fandam. ²⁰ Na samfulê i dad gal mifat bilibili, na too ale dmayen Dwata mdà di kdee lingela na tateenla, du gdohò i kdee gman dad kasaligan di dale.

I dagit i tingà, dunan Dyisas

* **2:11** Satu gumtatek i dagit Krayst dunan To Mgalék Dwata mebe i kdee, i to fakang Dwata gal fatan i dad to Dyu.

21 Di gwalun duh mdà di ksut i tingà, én bang kaftulìla kenen. Na dnagitla kenen Dyisas, du én dagit tatuлен i kasaligan di ku Méri di laan fa kaglamani i tingà.

I kablé ku Dyisas di Dwata

22 Di kakel i bang kablé Méri na Dyosif dad dsù di Bong Gumnè Dwata di Dyérusalém, du nimenla i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis gablà di klaneb i libun ku falami sut tingaan, nebela Dyisas ditù du bléla kenen di Dwata. **23** Bléla kenen du nimenla i flalò Dwata, manan, “I kdee dad twege tingà, ku lagi, blé di Amuyu Dwata.” **24** Na i dsù bléla du gman di dad flalò Dwata, dunan ani, “Lwe abun ku demen lwe salafati malnak fa.”

I dayen Simyon di Dwata

25 Na nun satu lagi di Dyérusalém dnagit ku Simyon. Kenen satu tlu to too mimen Dwata, na tagnean fatan i kafalwà Dwata i dad to bel Israél. Na i Mtiu Tulus mebe kenen. **26** Na tafgadè i Mtiu Tulus di kenen na silang kenen mati ku tateenan Krayst† i to fakang Amuito Dwata. **27** Na taman di duh kebe Méri na Dyosif ku Dyisas di Bong Gumnè Dwata du nimenla i flalò Dwata, salu ditù Simyon du nebe i Tulus Dwata. **28** Na snifit Simyon i tingà na mlé fye di Dwata, na manan,

29 “E Amu, tagdohoam nan i fakangam di deg,
taman faloham i saligam ani, fles mati na
ftud,
30-31 du tateen nan i matagu
i kagalwà tagaan di kite i kdee dad to.

† **2:26** Én Krayst dunan i To Mgalek Dwata mebe i kagotan. Satu kubad dun dunan Mésaya.

32 Kenen gambet salò lamwa i kaglabat dad ise Dyu,
na gumdà i kdatah i dad tom,
gami dad bel Israél.”

33 Na too tikeng dad tua Dyisas di kaklingela i gman Simyon gablè di kenen. **34** Na dnasal ale Simyon du fye banlé ale Dwata kafye, na manan di ku Méri, yê Dyisas, manan,
“I tingaam ani mgalék Dwata du mgimò gumeyeito dad bel Israél knayean, na dee di gito galwà fagu di kdawatito kenen,
bay dee dademe fanlayam,
du balù kenen ilè mdà di Dwata knean knang kenen i dademe,
35 na fagu déén fgadèla i dad fandam gbulila sasè.
Na balù ge yéan, too bong kadang i klidù nawam,
gambet nlahul ge sundang.”

I man Ana gablè ku Dyisas

36 Na nun satu tugad Dwata déén dnagit ku Ana. Én dagit mà libun ani, dunan Fanwél, na i gutambulla dunan Aser. Tatoo tua kenen, na alò fitu fali klon nun yaan. **37** Mdà di kfati yaanan balu kenen kel di walu falò fat falin. Na laan tnagak i Bong Gumnè Dwata. Mduh na butang mangamfù kenen di Dwata na gal kenen fwasa na dmasal di Dwata. **38** Na ditù ale Méri fa, fdadong di dale i tua libun ani na mlé fye di Dwata. Na tmulen kenen gablè di tingà én di balù simto to fatan i kafalwà Dwata i dad to di Dyérusalém.

I kulê di Nasarét

39 Takafngela mimò i kdee flalò Dwata fagu di ku Mosis, tamulê ale di lunsud Nasarét i banwela

di Galili. ⁴⁰ Na lamnok i tingà, na midul kgal i lawehan. Too kenen fulung, na i kafye mdà di Dwata mnè di kenen.

Iksalu Dyisas di Bong Gumnè Dwata

⁴¹ Klit fali gal salu dad tua Dyisas di syudad Dyérusalém, du magin ale di Fista i Duh Kaglius. ⁴² Na di sfalò lwe fali Dyisas, lêman ale salu di fista, du én i tagnèla nimò. ⁴³ Di kafnge i bong fista, tamdà ale mulê, bay làla gadè ftagak Dyisas déén di Dyérusalém. ⁴⁴ Man nawala ku gagin kenen di dademela magu, na silangla fanngabal di dad gakedla na di dad demela sgalak, tasduh i klola magu, ⁴⁵ bay làla teen, taman samfulê ale di Dyérusalém du fanngaballa kenen ditù. ⁴⁶ Na silangla kenen teen di gatlun duh. Ditù gumitela kenen di Bong Gumnè Dwata, sudeng di saféd i dad Dyu gal tamdò déén. Na én nimò Dyisas flinge na smalek dale. ⁴⁷ Na i kdee dad to mlinge kenen too ale tikeng du too gamlabat, na too fye i dad timelan. ⁴⁸ Na too tikeng i dad tuan di kitela kenen, na man i yéan, “E Tò, kan ku ani nimoam di gami? Too gami mlidù mngabal ge.” ⁴⁹ Kabay tmimel Dyisas, manan, “Tan i duenyu mngabal deg? Làyu kè gadè, na too mabtas ku dini agu di gumnè Mågu?” ⁵⁰ Kabay làla glabat ku tan gumtatek i manan. ⁵¹ Na kafnge én, mdà kenen magin dale mulê di Nasarét, na nimenan ale di kdee nimoan. Na too fkah yéan kdee ani di nawan. ⁵² Na matnù kfulung Dyisas, na lamnok kenen, na toon flehew Dwata na i dad to.

3*I katdò Dyan Gal Munyag
(Matyu 3:1-12; Mark 1:1-18; Dyan 1:19-28)*

¹ Di gasfalò lime fali di kagot Tibiryus Sisar di banwe Roma, én gubirnador di banwe Dyudiya dunan Fontyus Filat, na i ganlal mebe di Galili dunan Harì Hérod. Na i twalin Filifi ganlal mebe di dad banwe Ituriya na Trakonitis. Na i ganlal mebe di banwe Abilin dunan Lisanyas. ² Na i dad ulu i dad Dyu dunan Anas na Kayafas, i dad gumdatah i dad bà di Dwata. Na di bang i kagot dad to ani, talù Dwata di ku Dyan, i tingà Sakaraya, di banwe landè to mnè déén. ³ Én duen Dyan lamngab di klamang banwe mdadong di yéél Dyordan du tamdò, manan fye ku msal ale na tmagak i dad sasè nimòla na fbunyag du fye nlifet Dwata i dad salàla. ⁴ Na i nimò Dyan ani i kagdohò sulat Isaya, i tugad Dwata, manan,

“Nun to tamlo mdà di banwe landè to mnè déén,
manan,
‘Fatlagadyu i dalan i Amu,
na tanluyu i gumagun.

⁵ Nlimunyu i kdee dad sbang,
na sandatalyu i kdee dad bulul.
Tanluyu i dad dalan bigkò,
na nlimunyu i dad dalan magbang.

⁶ Na teen i kdee dad to i dalan kagalwà blé Dwata
di dad to.’”

⁷ Na nun dee dad to salu di ku Dyan du fbunyag ale, na man Dyan di dale, “E gamu, gambet gamu ulad mila mdà di lifoh. Simto kè tmulen gamu galwà gamu di kalbut Dwata fan kel ku alò

gamu fbunyag? ⁸ Ku too glut taknagolyu dad sasè nimòyu, fiteyu tamsal gamu fagu di fye nimòyu. Na nangyu man, ‘Gami bel Abraham, na balù là gami msal, là gami gakuf di kalbut Dwata.’ Tulengu gamu i kaglutan, balù dad batu ani gagan Dwata fbaling bel Abraham, du tlas gamu. ⁹ Balù ani nan, too mdadong i kukum Dwata. Ku fkahta di to mbek kayu, tadéén i balyungan di foon i kayu du kat satu kayu là munge nbekan na snakufan di lifoh.”

¹⁰ Na smalek i dad to di ku Dyan, manla, “Na ku én, tan i kibòmi fite taknagolmi i salàmi?” ¹¹ Na tmimel Dyan, manan, “Ani kibòyu, i to ku lwe i saulan blén i satu di to landè. Na ku nun knaan, fye ku blén i dademe di dad to landè.”

¹² Na nun dad to gal mwè bayad buhis salu di kenen du fbunyag, na smalek ale, manla, “To Tamdò, tan i fye nimòmi gami?”

¹³ Na man Dyan, “Nangyu flukas i bayad nwèyu di dad to, bay alòyu nwè i man i urdin di gubirnu.”

¹⁴ Na nun dad sundalu smalek kenen, manla, “Na gami, tan i nimòmi?”

Na tmimel Dyan, “Nang gamu mwè filak fagu di leges, ku demen fagu di kdalamyu dademe to di là glut, bay fafnòyu nawayu i tadenyu.”

¹⁵ Na i dad to di bang én, toola fatan i kakel i To Mgalék Dwata, taman di kaklingela i katdò Dyan, én mnè di fandamla ken kenen i dunan. ¹⁶ Kabay man Dyan di dale, “Én kbunyaggu gamu ani fagu di yéél, bay nun fan kel satu to too mdatah di deg. Là agu gablà mbel i ikat talumfaan, du too agu mdanà di kenen. Kenen kbunyag gamu fagu di

Mtiu Tulus na di lifoh. ¹⁷ Na santanin i dad to tlu na i dad to sasè gambet i to tmaaf fali. Fakay ito man, tanagotan i taafan du fanan tnaaf i fali. I fali tamagtaaf busekan di fol, bay i afa snakufan di lifoh landè gumatin.”

¹⁸ Na dee dad kfagu Dyan flau i dad to di katdoan i Fye Tulen mdà di Dwata.

¹⁹ Na balù Hérod, i gumdataah di banwe Galili, nngakan du tanlaminan fayan Hérodiyas, i yaan twalin, na ise alò ani i gumngakan ku Hérod, bay too dee dademe sasè nimoan. ²⁰ Na tananuan i sasè nimoan du fbilangguan Dyan.

*I kbunyag ku Dyisas
(Matyu 3:13-17; Mark 1:9-11)*

²¹ Di là fa bnilanggù Dyan, dee dad to bnunyagan, na Dyisas lê bnunyag. Kafngen fbunyag, dmasal kenen, na tatì mgukà i langit. ²² Na fdanà i Mtiu Tulus gambet i abun na mdaf di kenen. Na nun talù mdà di langit, manan, “Ge i tingàgu, i toogu kando, na too fye nawagu ge.”

*I dad gutambul Dyisas Kryst, i To Mgalék
Dwata mebe i kagotan
(Matyu 1:1-17)*

²³ Mdadong tlu falò fali i ktua Dyisas di katbuani katdoan. Na i fandam i dad to, kenen tingà Dyosif. Na Dyosif i tingà Hili, ²⁴ i tingà Matat, i tingà Libay, i tingà Mélkay, i tingà Dyani, i tingà Dyosif, ²⁵ i tingà Matatyas, i tingà Amos, i tingà Nahum, i tingà Isli, i tingà Nagay, ²⁶ i tingà Maat, i tingà Matatyas, i tingà Simin, i tingà Dyosik, i tingà Dyoda, ²⁷ i tingà Dyoanan, i tingà Risa, i tingà Sorubabél, i tingà Saltiyél, i tingà Néri, ²⁸ i tingà Mélkay, i tingà Adi,

i tingà Kosam, i tingà Ilmadam, i tingà Ir,²⁹ i tingà Dyaswa, i tingà Élisar, i tingà Dyorim, i tingà Matat, i tingà Libay,³⁰ i tingà Simyon, i tingà Dyuda, i tingà Dyosif, i tingà Dyonam, i tingà Ilaykim,³¹ i tingà Milya, i tingà Mina, i tingà Matata, i tingà Natan, i tingà Hari Dabid,³² i tingà Dyési, i tingà Obéd, i tingà Boas, i tingà Salmon, i tingà Nason,³³ i tingà Aminadab, i tingà Admin, i tingà Arni, i tingà Héron, i tingà Féris, i tingà Dyuda,³⁴ i tingà Dyékob, i tingà Isaak, i tingà Abraham, i tingà Téra, i tingà Nahor,³⁵ i tingà Sirug, i tingà Ru, i tingà Filig, i tingà Ibir, i tingà Sila,³⁶ i tingà Kainan, i tingà Arfaksad, i tingà Sém, i tingà Nowa, i tingà Lamik,³⁷ i tingà Métusila, i tingà Inok, i tingà Dyaréed, i tingà Mahalalil, i tingà Kainan,³⁸ i tingà Inos, i tingà Sét, i tingà Adam, i tingà Dwata.

4

*I ktilew Satanas mebe ku Dyisas di kagsalà
(Matyu 4:1-11; Mark 1:12-13)*

¹ Na di kasfulê Dyisas fdu di gufbunyagan di yéél Dyordan, too nebe kenen i Mtiu Tulus, na neben kenen salu di banwe landè to mnè déén,² na déén gutmilew Satanas kenen klo fat falò butang du neyen ku nun kiboan mebe ku Dyisas di kagsalà. Na klo Dyisas déén landè knaan, taman di gusenan too kenen bitil.

³ Taman man Satanas di kenen, “Ku ge Tingà Dwata dekam batu ani mbaling fan.”

⁴ Na tmimel Dyisas, manan, “Man Tnalù Dwata, ‘Ise ku alò knaan gamto i to.’ ”

5 Na kafnge én, nebe Satanas kenen di too mdatah bulul, na di alò sulê kudaf i mata, fiten kenen i kdee dad banwe nagot i dad to di tah tanà.

6 Na manan di ku Dyisas, “Blégu ge i glal magot i kdee dad banwe ani, na i bong knunla, du kdee ani fagot deg, na fakaygu blé di balù simto to kayègu.

7 Gfunam kdee ani, ku mangamfù ge di deg.”

8 Kabay là mayè Dyisas, na manan, “Tagsulat di Tnalù Dwata, ‘Alò Amum Dwata i fnangamfuam, na kenen alò i nimenam.’ ”

9 Kafnge én, nebe Satanas Dyisas di syudad Dyérusalém, na ftadagan kenen di sangal tah i Bong Gumnè Dwata. Na manan di kenen, “Ku ge Tingà Dwata, kamyaf ge mdà dini, **10** du tagsulat di Tnalù Dwata,

‘Dek Dwata i dad kasaliganan mifat ge.

11 Snilungla ge i dad kmalla,

du fye là gtudà bliam di batu.’ ”*

12 Na tmimel Dyisas, manan, “Kabay nun fa gman di Tnalù Dwata, ‘Nangam tnilew i Amum Dwata.’ ”

13 Na taktilew Satanas kdee kfagun mebe ku Dyisas di kagsalà gadean landè sa kiboan, taman flon tnagak Dyisas.

I katbù katdò Dyisas di banwe Galili

(*Matyu 4:12-17; Mark 1:14-15*)

14 Kafnge én, mulê Dyisas di Galili, na mnè di kenen gnagan i Mtiu Tulus. Na mbel i dad suntu len gablà di kenen di klamang banwe. **15** Na lamngab kenen tamdò di lam dad gusatdò dad Dyu, na dnayen kenen i kdee dad to.

* **4:11** Salmo 91:11-12

*Knangla Dyisas di banwe Nasarét
(Matyu 13:53-58; Mark 6:1-6)*

¹⁶ Na fles Dyisas di lunsud Nasarét, dunan i banwe gulamnokan. Kakel i Duh Kaftud salu ke-nen di gal gusatdò dad Dyu du én i tagnè nimoan. Na tadag kenen du masa i Tnalù Dwata. ¹⁷ Na bléla kenen sulat i tugad Dwata Isaya. Na nbelan na teenan i gsulat ani, na bnasan, manan,

¹⁸ “I Tulus Dwata mnè di deg,
du tanalékan agu tmulen i Fye Tulen mdà di
Dwata di dad to landè.

Tadekan agu dini, du fye tmulen gablà di kagalwà
i dad to gakfè,
na fgulê i dad to butè,

na falwà i dad to fanlayam† i dademe,

¹⁹ na du fye tulengu di dad to takel nan i bang
kafalwà Dwata i dad ton.”

²⁰ Kafnge Dyisas masa dun, lémnan nlulun, na fuléan di to magot dun, na sudeng kenen du fan tamdò. Na i kdee dad to di lam i gusatdò tatì geye di kenen. ²¹ Na tambù kenen talù di dale, manan, “I gman di Tnalù Dwata ani, tagdohò di duh ani kloyu flinge dun.”

²² Na i kdee dad to déén too dmayen kenen, na too ale tikeng di kafye i dad manan. Na sasalek ale, manla, “Ise ani kè i tingà Dyosif?”

²³ Na man Dyisas di dale, “Di nawagu, én i manyu deg i fléd gman, ‘Ku fulung ge mulung, bnulungam i ktom. Hae, ku glut ge tugad Dwata nimoam dini di ge banwe i nimoam kun di Kafer-naum.’

† **4:18** Satu kubad ani dunan: na falwà i dad to bankut.

²⁴ “Kabay too glut i gal gman, ‘I tugad Dwata too là dnawat di kenen banwe.’ ²⁵ Too glut i mangu di gamu, salngad gamu i dad to di bang Ilaydya. Too dee dad libun balu di banwe Israél di bang én, na landè ulen di tlu fali tngà, taman nun bong kbitil di klamang banwe. ²⁶ Kabay ise ku di balù satu di dad balu déén i gumdek Dwata ku Ilaydya du fye tnabengan, bay dekan kenen di satu libun balu ise Dyu di banwe Sarifta di Sidon. ²⁷ Na dee dad to tanfig di Israél di bang i tugad Dwata Ilaysya, bay landè di dale mgulê, alò Néman, i to ise Dyu mdà di banwe Sirya fanguléan.”

²⁸ Di kaklingela i man Dyisas ani, too flabè i kdee dad to di gusatdò dad Dyu én. ²⁹ Taman tadag ale na falwàla Dyisas di lunsudla, na nebela kenen di tfad i bulul gugdak i lunsudla, du fye fnuléla kenen di bong kbe. ³⁰ Kabay tatì kenen magu di bleng i dad to déén na fles mdà.

*I kafalwà Dyisas dad busaw
(Mark 1:21-28)*

³¹ Kafnge én, salu Dyisas di Kafernaum, satu lunsud di banwe Galili, na kakel i Duh Kaftud tamdò kenen i dad to. ³² Na too ale tikeng di katdoan, du nun glal i taluan.

³³ Na di lam i gusatdò dad Dyu én, nun satu to nun busaw, na kanton mkit, manan, ³⁴ “E Dyisas mdà di Nasarét, i tan labetam gami? Fanam gami kè falmo? Gadègu ku simto ge! Ge sa i To Landè Salà dek Dwata!”

³⁵ Kabay nngak Dyisas i busaw, manan, “Fanak ge! Lamwà ge di to én!” Na bat i busaw i to én

di bleng i dad to, na lamwà kenen na laan kenen fatduk.

³⁶ Too tikeng i kdee dad to, na sanmanla, “Tan kè i tdò to ani. Hae, du fagu di bong glal na ktulusan, dekan i dad busaw lamwà, na mimen ale!” ³⁷ Na mbel i santulen gablè ku Dyisas di kdee dad malnak banwe di klamang banwe.

*I kafgulé Dyisas i tewe Fiter na i dademe dad to
(Matyu 8:14-17; Mark 1:29-34)*

³⁸ Na mdà Dyisas di gal gusatdò dad Dyu du salu di gumnè Simon. Na fandas i tewe Simon libun du too minit i lawehan, na én duenla mni tabeng di ku Dyisas. ³⁹ Taman fdadong Dyisas di gumilean, na dekan lamwà i init lawehan, na magwè i initan. Na gasil kenen mték, na fles mlé dale knaan.

⁴⁰ Di kasdaf i duh, nebe i dad to déén di ku Dyisas i dademela fandas. Na fkahan i kmalan di kat satu dale, na mgulé kdeela mdà di kdee bung tdukla. ⁴¹ Na balù dad busaw lamwà mdà di dee dad to, na mkit dad busaw, manla, “Ge sa Tingà Dwata!” Kabay nngakan ale, na fnangan ale talù du gadèla na kenen i To Mgalék Dwata.

*I katdò Dyisas di dad gusatdò dad Dyu
(Mark 1:35-39)*

⁴² Di ksut i duh mdà Dyisas du salu di banwe landè to mnè déén. Kabay fanngabal kenen i dee dad to, na di kitela, kayèla ku fanak kenen di banwela. ⁴³ Kabay manan di dale, “Là fakay ku là agu tmulen i Fye Tulen gablè di kagot Dwata di dademe dad banwe, du én dek Dwata deg.” ⁴⁴ Na taman fles kenen tamdò di dad gusatdò i dad Dyu di klamang banwe Dyudiya.

5

*I kfagin Dyisas i dad to mwè nalaf
(Matyu 4:18-22; Mark 1:16-20)*

¹ Di satu duh tadag Dyisas di kilil i lanaw Génésarét. Na sgil i dee dad to fadong di kenen, du fye fanlingela i katdoan Tnalù Dwata, ² taman di kiten i lwe aweng tnagak i dad to gal kamfè nalaf, du nalobla i dad fukutla, ³ myak kenen di satu, dunan i aweng Simon, na fulukan ku Simon i aweng là mawag di kilil, na sudeng kenen na tdoan i dad to mdà di aweng.

⁴ Di kfagin tamdò, manan di ku Simon, “Ftalà gamu, na ftatekyu i fukutu fye nun gwèyu nalaf.”

⁵ Na tmimel Simon, manan, “Kabay Amu, too gami maflayam mukut tayud i butang na landè gwèmi! Kabay du manam, lêmanmi ftatek i fukutmi.” ⁶ Na di kaftatekla dun, too bong gwèla nalaf, na tafan kasé fukutla. ⁷ Taman knabilla i dademela di satu aweng du ftabengla. Taman fadong i dademela na fananòla nalaf i lwe awengla, na tafan ale galnab. ⁸ Kite Simon Fiter i bong tnikeng ani, lkuad kenen di muna Dyisas, na manan, “E Amu, beg ge fawag di deg du agu satu to too gamsalà!”

⁹ Én man Simon du too kenen tikeng na i kdee dademen mukut, du too dee gwèla nalaf, ¹⁰ na balù i dademe Simon dnagit Dyém na Dyan, i dad ngà Sébidi. Na man Dyisas di ku Simon, “Nang ge likò. Mdà ani ise nalaf fafngabalgu gamu, bay to, du fye magin ale deg.”

¹¹ Na dyolla dad awengla di kilil na tnagakla kdee na magin ale ku Dyisas.

*I kafgulê Dyisas i to tanfig
(Matyu 8:1-4; Mark 1:40-45)*

¹² Di satu duh, ditù Dyisas di satu lunsud, na nun lagi too sasè katfigan salu di kenen. Di kiten ku Dyisas, lkuad kenen na lamfan na fakdo, manan, “E Amu, ku beg ge mayè, gaganam fgulê deg di tduk fagsik deg ani.” ¹³ Na nagot Dyisas kenen, manan, “Mayè agu sa. Mgulê ge nan.” Na too glut tamgulê i tfigan. ¹⁴ Na dek Dyisas kenen, manan, “Nangam tulen ani di balù simto to, bay mdà ge na item laweham di bà di Dwata, na nebem di kenen i dsù dek Dwata fagu di ku Mosis, du én i gugmadè i dad to too glut tamgulê ge.”

¹⁵ Kabay balù tafnang Dyisas kenen tmulen, too mbel i santulen gablà ku Dyisas, na too dee dad to gal stifun déén du flinge i tdoan, na fye mgulê i dad tdukla. ¹⁶ Kabay gal salu Dyisas di banwe gulandè to du dmasal.

*I kafgulê Dyisas i satu to là galyak i lawehan
(Matyu 9:1-8; Mark 2:1-12)*

¹⁷ Di satu duh sleng Dyisas tamdò, nun sudeng déén dad Farisi na dad tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis. Én gumdàla di kdee dad malnak banwe di Galili na Dyudiya. Na nun dademe mdà di syudad Dyérusalém. Na mnè di ku Dyisas i ktulus Dwata du fye gafguléan i dad to nun tduk. ¹⁸ Na nun dad to kel mebe i to là galyak lawehan. Santiangla kenen di gumilean. Na too ale mngabal i kfagula fye gfusuk di lam i gutamdò Dyisas, du fye fkahla i to én di munan. ¹⁹ Kabay landè teenla dalan fusuk du too sgat i dee dad to. Taman nebela kenen di tah ataf, na lanketla dademe ataf na

fayolla kenen gagin i gumilean di gutngà i dad to di muna Dyisas.

20 Na di kite Dyisas i bong kafaglutla di kenen, manan di to én, “Lew, tanlifet nan dad salaam.”

21 Di kaklinge i dad Farisi na dad tamdò i dad flalò Dwata i man Dyisas, sassalek ale, manla, “Simto to ani? Falmon dengeg Dwata di kmanan én, du alò Dwata fakay mlifet dad salà.”

22 Kabay gadè Dyisas i mnè di fandamla, na manan di dale, “Kan ku én i fandamyu làgu gagan mimò dun? **23** Nè i too malima man, ‘Maglifet i salaam,’ ku demen ‘Tadag ge na magu?’ Salngad sa, du slame alò Dwata gmagan mimò dun. **24** Taman fangulègu kenen, du fye gadèyu agu, i dnagit Tingà To, nun glal di tah tanà ani mlifet dad salà i dad to.” Na manan di to là galyak, “Mangu di ge, tadag ge, nweam i gumileam, na mulê ge.”

25 Na gasil tadag i to én di bleng i kdee dad to déén, na nwean i gumilean, na mdà mulê, na toon dnayen Dwata. **26** Na too tikeng i kdee dad to di kitela dun ani magin i klikòla, na dmayen ale Dwata, manla, “Too gamtikeng i teenito di duh ani!”

*I klak Dyisas ku Libay
(Matyu 9:9-13; Mark 2:13-17)*

27 Kafnge én, mdà Dyisas magu, na teenan satu to gal mwè bayad buhis dnagit ku Libay* sudeng di gal gumimò i dad to mwè bayad buhis. Na man Dyisas di kenen, “Mlalò ge deg.” **28** Na tadar Libay, na tnagakan i kdee du mlalò ku Dyisas.

* **5:27** Satu dagit Libay ani dunan Matyu

²⁹ Na mimò Libay bong knaan di gumnean du fkaanan dale Dyisas, na én kmaan di safédla dee dad to gal mwè bayad buhis na dademe dad to.
³⁰ Na nun dad Farisi na dademe di dale gal tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis salu di dad mlalò ku Dyisas du mugak, manla, “Kan ku kmaan gamu na minum di saféd i dad gal mwè bayad buhis na i dademe to gamsalà?”

³¹ Kabay Dyisas tmimel dale fagu di fléd, manan, “Hae, du í dad to nun tduk nun gukmamu i to mulung. Kabay i dad to landè tduk, landè gukmamu i to mulung. ³² Na én duengu salu dini, ise ku i dad to tlu fanngabalgu, bay i dad to gamsalà du fye msal ale.”

*Flingen Dyisas i kton di lagi sandeme
 (Matyu 9:14-15; Mark 2:18-20)*

³³ Na nun dad to talù di ku Dyisas, manla, “I dad to mlalò ku Dyan gal ale fwasa na dmasal, na salngad nimò dad to mlalò i dad Farisi, bay i dad mlalò ge, fadlug ale kmaan na minum na là fwasa.”

³⁴ Na man Dyisas di dale, “Tan kayèyu, ku fwasa i dad to malò i kasdeme ku déén fa di safédla i lagi sandeme? Là sa fakay. ³⁵ Salngad én i dad gal mlalò deg. Kabay nun duh kadang nwè di dale i lagi sandeme, na én i bangla fwasa.”

*I guflingen Dyisas i tdoan di falami safut na falami binu
 (Matyu 9:16-17; Mark 2:21-22)*

³⁶ Na nun fléd Dyisas gablà di klalò i labi tdò na i falami tdoan, manan, “Landè to kmasê i falami klaweh du fye klafangan di labi klaweh baltok, du

ku én i nimoan balingan falmo i falami klaweh na là gten i falami klafang déén di labi klaweh.

³⁷ “Na salngad én, là fakay sanbool i labi na falami ku fkahta di binu, du ku fkahito falami binu kmadok fa di lam i labi gufkah kindal, btù sa, na mkok i binu na malmo i gufkah kindal. ³⁸ Én fye gufkah i falami binu di falami kindal. ³⁹ Na landè to mayè minum falami binu ku tagamginum i labi, du manan, ‘Too fye nem i labi.’ ”

6

Ifye nimò di Duh Kaftud (Matyu 12:1-8; Mark 2:23-28)

¹ Na di satu Duh Kaftud i dad Dyu, magu ale Dyisas di dalan di satu nligo. Na di slengla magu kambang dad gal mlalò ku Dyisas là dee dad kigan trigu fule déén, na fnilula du knilewla i msen. ² Kabay nun dad Farisi déén smalek ku Dyisas, manla, “Kan ku kamtu gamu di Duh Kaftud? Là fakay sa, du fnang Dwata di flalò blén fagu di ku Mosis.”

³ Na tmimel Dyisas, manan, “Kan kè? Làyu lmen masa gablà di nimò Harì Dabid du mdà di kbitilan na kbitil i dademen? ⁴ Làkenen fansalà Dwata balù fusuk kenen di lam i Gumnè Dwata na nwean i fan blé di Dwata, na blén di dad ton, na kdeela kmaan. Na blaam én alò fakay kmaan dun i dad baito di Dwata.” ⁵ Na manan, “Agu, i Tingà To, i nun glal mangman i fakay nimò di Duh Kaftud.”

I kafgulê Dyisas i to kengkeng i kmalan di Duh Kaftud (Matyu 12:9-14; Mark 3:1-6)

⁶ Na lêman di satu Duh Kaftud i dad Dyu, fusuk Dyisas di gal gusatdò i dad Dyu na tamdò. Na nun lagi déén kengkeng i kmalan gsen di kwanan.

⁷ Na i dad to tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis na i dad Farisi toola neye ku fangulè Dyisas i to di Duh Kaftud, du fye nun gutadagla dmalamkenen di salà ditù di dad ganlal. ⁸ Kabay gadè Dyisas i mnè di fandamla, taman manan di to kengkeng i kmalan, “Tadag ge di muna i kdee dad to ani.” Na tadag kenen di munala.

⁹ Na man Dyisas dale, “Nun snakekta gamu. Tan man i flalò Dwata i fakay nimò di Duh Kaftud, mimò fye di demeyu to, ku mlayam? Tan i fye, tmabeng i demeyu to, ku mati to?”

¹⁰ Na meye Dyisas di kdee dad to déén, na manan di to kengkeng i kmalan, “Bankem i kmalam.” Na banken sa, na di kabken dun, tamgulè sa. ¹¹ Kabay too flabè i dad Farisi na dad tamdò i flalò Dwata. Na stulen ale ku tan kibòla ku Dyisas.

*I kalék Dyisas i dad sfalò lwe galan dek
(Matyu 10:1-4; Mark 3:13-19)*

¹² Na di bang én, mnagad Dyisas di bulul du dmasal, na tayud i butang dmasal kenen di Dwata.

¹³ Kakwalan nan, tlon i dad gal mlalò kenen du nalékan sfalò lwe di dale. Na dnagitan i sfalò lwe ani dad galan dek. ¹⁴ Na ani i dad lagi nalékan, Simon i dnagitan ku Fiter, Andru i flanek Simon, Dyém, Dyan, Filif, Bartolomyu, ¹⁵ Matyu, Tomas, Dyém i tingà Alfyus, Simon i msen i banwen, ¹⁶ Dyudas i tingà Dyém, na Dyudas Iskariyot i mangkal ku Dyisas.

*I katdò Dyisas na i kafguléan i dad to
(Matyu 4:23-25)*

¹⁷ Na masol ale Dyisas mdà di bulul, na tadaq
kenen di gudmatalan. Na nun dee gal mlalò kenen
na dademe dad to stifun déén mdà di klamang
banwe Dyudiya, i syudad Dyérusalém, na dad mal-
nak banwe di kilil i mahin mdadong di dad syudad
Tiro na Sidon. ¹⁸ Salu ale déén du fanlingela ke-
nen, na fagulgélèa kenen i dad tdukla. Na fanguléan
i dad to nun busaw. ¹⁹ Na i kdee dad to déén
mngabal i kfagula fye magot kenen du nun tulus
déén di kenen fgulè i kdeela.

*I too glut kafye
(Matyu 5:1-12)*

²⁰ Na meye Dyisas di dad to gal mlalò kenen, na
manan,

“Nun kafyeyu, gamu dad togu landè,
du gakuf gamu di kagot Dwata.

²¹ Nun kafyeyu, gamu dad to bitil ani,
du bsol gamu kadang.

Nun kafyeyu, gamu dad to mngel ani,
du mulé gamu kadang.

²² Nun kafyeyu, gamu dad togu ku knang gamu
nawa i dad to,
na ku fbayàla gamu na sansilola,
na ku manla sasè gamu du mdà di ksasatuyu
di deg, i dnagit Tingà To.

²³ “Salngad ani kibò i dad gutambulla di dad
tugad Dwata di muna, taman too gamu flehew
ku kel dad kaflayam ani di gamu, du too bong
untungyu kadang di langit.

²⁴ Kabay magakdo gamu dad to bong knun ani,

du tagdawatyu i fye knèyu dini.

²⁵ Magakdo gamu dad to bsol ani,
du bilil gamu kadang.

Magakdo gamu dad to mulé ani,
du mlidù gamu na mngel kadang.

²⁶ Magakdo gamu dad to gal dnayen i dad to ani,
du én sa nimò i dad gutambulla di dad ise glut
tugad Dwata.

I tdò Dyisas gablà di kbalas di fye

(Matyu 5:38-48; 7:12)

²⁷ “Kabay ani mangu di gamu dad flinge deg,
kandoyu dad to dmuen gamu, na mimò gamu fye
di dad to mnang nawa gamu. ²⁸ Mni gamu di
Dwata du fye banlén kafye i dad to mlagi gamu,
na dnasalyu dad to fsasè gamu. ²⁹ Na ku nun to
smamfak gamu di bali bawehyu, nàyu i balin. Ku
nun to mwè i tahà sigalyu faginyu blé i saulyu.
³⁰ Banléyu i kdee dad to mni di gamu na ku nun to
mwè knunyu, nangyu tangaad nawì. ³¹ Na ku tan
kayèyu nimò i demeyu to di gamu, én i nimòyu di
dale.

³² “Hae, ku én alòyu kando i dad to kamdo gamu,
landè lubayyu di nimòyu én, du balù i dad to
gamsalà, kandola i dad to kamdo dale. ³³ Na
ku én alò gumimòyu fye di dad to mimò fye di
gamu, landè lubayyu di nimòyu én, du balù dad to
gamsalà, nun kakdola di dad to mimò fye di dale.
³⁴ Na ku én alò gufutengyu di dad to gambayad
i uteng, landè lubayyu di nimòyu én, du balù i
dad to gamsalà, futeng di dademela gamsalà ku
gadèla i to gufutengla gambayad i kalborg uten-
gan. ³⁵ Kabay ani nimòyu, kandoyu i dad to dmuen

gamu, na mimò gamu fye di dale, na futeng gamu, balù landè imen nawayu ku fulê di gamu. Ku én nimòyu, too bong untungyu, na én i gugmadè gakuf gamu di dad ngà i Too Mdatah Dwata, du balù i dad to là fulung mlé fye di kenen na i dad to sasè, kando ale Dwata. ³⁶ Tooyu kando dad demeyu to salngad kakdo i Màyú di langit i kdee dad to.”

*I tdò Dyisas gablà di kukum i dademe to
(Matyu 7:1-5)*

³⁷ Na man Dyisas fa, “Nang gamu mukum i demeyu to, na là gamu nukum Dwata. Nangyu fansalà i demeyu to, na là gamu fansalà Dwata. Nlifetyu i salà i demeyu to, na nlifet Dwata i salàyu. ³⁸ Mlé gamu di demeyu to, na banlé gamu Dwata. Fakay man nasakan, ningokan, na fasbélân i kafye blén di gamu. Na ku tan i kalbong bléyu di demeyu to, salngad én i kalbong blé Dwata di gamu.”

³⁹ Na talù Dyisas lêman fagu di fléd, manan, “I to butè landè kiboan malak satu to butè, du ku én i nimoan, lwe ale baling tatek di sol. ⁴⁰ I to tdò là mdatah di to tamdò kenen, bay ku sikof kagbetan tasalngad ale i to tamdò kenen.

⁴¹ “Kan ku neyem i tukay salà gambet fuling di mata i flanekam, bay tatiam bayà i bong salà gambet bateng di ge mata? ⁴² Na kan ku manam, ‘E flanek, nwègu kun i fulingam.’ na blaam laam teen i bong bateng di ge mata. Tay, tati ge flingu ge fye to. Funam nwè i bateng di ge mata, du fye kitem mwè i fuling di mata i flanekam.”

*I kdilè i glut tugad Dwata fagu di nimoan
(Matyu 7:16-20; 12:33-35)*

43 Na fadlug Dyisas talù, manan, “I fye kayu laan munge sasè, na i sasè kayu laan munge fye. **44** Kat satu kayu dilè di bungen. Landè bunge fig gwè dad to di samfinit, na landè bunge grép gwè di banal. **45** Na salngad én i dad to. I fye to, fye lamwà di baan du mdà di fye busekan di nawan, bay i sasè to, sasè lamwà di baan du mdà di sasè busekan di nawan. Na ku tan mnè di nawa i satu to, én i lamwà di baan.”

*I fléd gablà di lwe to fdak gumnè
(Matyu 7:24-27)*

46 Na talù Dyisas lêman, manan, “Tan duenyu tamlo deg Amu, bay làyu nimen i mangu di gamu? **47** Kat to salu di deg, na mlinge i tdògu, na mimen dun, nun guflingengukenen. **48** Salngadkenen i to fulung fdak gumnè. Makolkenen i mngalam sol kel di gunun lfidas du gufdakan i dad lahan. Di kafnge i gumnean, nun kel bong dunuk, mlaf dun, bay laan sa fugen du mgal i gugafdakan. **49** Kabay i to mlinge i tdògu na laan nimen, salngadi to fdak gumnè di gulumak tanà landè batu. Na kel i bong dunuk mlaf dun, mlal fugen, na mti malbà.”

7

*I kafgulê Dyisas i lifan i satu kafitan sundalu
mdà di banwe Roma
(Matyu 8:5-13)*

1 Kafnge Dyisas tamdò kdee ani gine di dad to, salukenen di Kafernaum. **2** Na nun déén satu kafitan dad sundalu mdà di banwe Roma i nun lifan toon kando. Fandas i lifananani, na fan mati. **3** Kaklinge i kafitan gablà ku Dyisas, dekan dademe dad tua gal mebe dad Dyu du fye fakdo

ale ku Dyisas fsalu di gumnean, fye fanguléan i lifanan. ⁴ Na salu ale di ku Dyisas, na too ale fakdo di kenen, manla, “I to ani too gablà tnabeng, ⁵ du bong nawan gito dad Dyu, na tafafdkan fa i gal gusatdoito.”

⁶ Taman magin Dyisas dale. Kabay di kagdadong ale Dyisas di gumnean, lêman mdek i kafitan i dad demen sgalak fsitong ku Dyisas, du man di kenen, “Amu, nang ge faflayam fles dini, du là agu gablà ku fusuk ge di gumnègu. ⁷ Én duengu myà smite ge, du too agu mdanà di ge. Kabay ku alò ge talù, fagu di taluam mgulê i lifangu. ⁸ Du balù agu mdanà di dad mdataah ganlal, nun sa dad sundalu mdanà fa di deg, na ku nun dekgu mdà, na mdà sa, na ku dekgu salu dini, na gasil salu dini. Na ku dekgu i lifangu mimò balù i tan déén, nimoan. Mdataah fa ku ge, ku nun manam, mgimò sa.”

⁹ Kaklinge Dyisas ani, too kenen tikeng. Na meye kenen di kdee dad to magin kenen, na manan, “Tulengu gamu, landè fa to teengu di bel Israél, salngad ani i bong kafaglutan.”

¹⁰ Na samfulê i dad to dek i kafitan di gumnean. Kakella déén, teenla tamgulê i lifanan.

Nto Dyisas satu lagi, tingà i libun balu

¹¹ Kafnge én, di là mlo, salu Dyisas di satu lunsud dnagit Nain, na magin i dad to gal mlalò kenen na dee dademe dad to. ¹² Kagdadongla di bà gufusuk di labat i lunsud, nun gsitongla dademe dad to mebe i to mati lamwà. I to mati, dunan lagi, na i sen tingà i satu libun balu. Na nun magin i balu dee dad to mdà di lunsud. ¹³ Di kite Dyisas i libun

balu ani, toon kando, na manan di kenen, “Nang ge nan mngel.”

¹⁴ Na fdadong Dyisas, na nagotan i lungun, na fanak i dad to mebe dun. Na man Dyisas, “Tò, mték ge.” ¹⁵ Na tatì sudeng i lagi mati gine, na tambù talù. Na fasfulê Dyisas kenen di yéan.

¹⁶ Di kite kdee dad to dun ani, too ale likò, na dnayenla Dwata, manla, “Tanun kel di blengito satu tugad Dwata too mdatah. Tatmabeng nan Dwata i dad ton.” ¹⁷ Na mbel i santulen gablà di nimò Dyisas di klamang banwe Dyudiya na di kdee banwe di glibutan.

*I kafsalek Dyan Gal Munyag gablà ku Dyisas
(Matyu 11:2-19)*

¹⁸ Na i dad gal mlalò ku Dyan, tulenla kenen i kdee tamgimò Dyisas. ¹⁹ Kaklinge Dyan dun, tlon lwe di dale, na dekan ale di Amuito Dyisas du fsalekan kenen, manan, “Ge kè i to dek Dwata dini i sanfatanmi, ku nun fa dademe fatanmi?”

²⁰ Kakel i dad lagi di ku Dyisas, manla, “Dek gami Dyan Gal Munyag dini, du nun snalekan di ge, ku ge i to dek Dwata dini i sanfatanmi, ku nun fa dademe?”

²¹ Na di bang ksalula déén, too dee dad to fangulê Dyisas di dee bung tduk, na falwaan i dad busaw di dademe dad to, na fanguléan dee dad to butè, fye mite ale. ²² Taman ani timelan i dad to dek Dyan, manan, “Samfulê gamu di ku Dyan, na tulenyu kenen i kdee tateenyu na talingeyu dini. Hae, mite i dad butè, gagu i dad kimay, na landè ksik i dad to tanfig du mgulê, mlinge i dad bakong, mto lêman i dad to mati, na tatulen di dad to landè

i Fye Tulen mdà di Dwata. ²³ Na manyu fa ku Dyan, too nun kafye di dad to ku là lwe nawala di kafaglutla di deg.”

²⁴ Na di kdà i dad to dek Dyan, tambù Dyisas talù di dad to déén gablà di ku Dyan, manan, “Di ksaluyu di ku Dyan déén di banwe landè to mnè déén, tan i kayèyu teen? Ise sa ku én neyeyu kalon wal i nus. ²⁵ Na du ise én, ken én taneyeyu ditù satu to too fye klaweh. Kabay ise, du dad to kamlaweh i too fye baweh klaweh mnè di kafye di bong gumnè i harì. ²⁶ Na du ise én, tan sa neyeyu? Én kè neyeyu satu tugad Dwata? Na glut, satu tugad Dwata kenen, bay tulengu gamu, mdatah fa nimò Dyan di dademe tugad Dwata, ²⁷ du Dyan i gman Dwata di Tnaluan, manan,
‘Dekgu i saliggú muna di ge,
du fatlagad i dalanam na fgadè i kakelam.’

²⁸ Na tulengu gamu, landè fa to lmen sut gasngad di kdatah Dyan, bay balù mdatah Dyan di kdee dad to kel ani, ku simto to gakuf di kagot Dwata balù kel di too mdanà to, mdatah fa di ku Dyan.”

²⁹ Na i dad to flinge ku Dyan, balù i dad sasè to gal mwè bayad buhis, ale i mimen i knayè Dwata na bnunyag ale Dyan du nilèla glut i man Dwata fagu di ku Dyan gablà di dale. ³⁰ Kabay i dad Farisi na i dad mubad i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, knagolla i knayè Dwata di dale, na là ale fbunyag di ku Dyan.

³¹ Na man Dyisas, “Tan i fye guflingengu i dad to di bang ani? Tan i gusalngadla? ³² Flingengu ale di dad ngà sudeng di fadyan. Là ale mayè magin i dademela magaf, du tamlo dademe, manla,

‘Malandag gami i lingag i kasdeme,
 bay là gamu sayew.

Nlingagmi i lingag kalbang,
 bay là gamu mngel.’

³³ Salngad én i ksalu Dyan Gal Munyag dini, gal
kenen fwasa na là minum binu, bay là gamu mayè,
na balingyu man kun, ‘Tabnusaw kenen.’ ³⁴ Na
agu, i dnagit Tingà To, salu agu dini na kmaan na
minum, na én manyu kun, ‘Neyeyu i to ani, tyan
kenen na gal flangal. Na i dademen sgalak dunan
i dad to sasè gal mwè bayad buhis na dad to gal
mlafà i dad flalò Dwata!’ ³⁵ Én i manyu, bay i
gumiteyu na i nimò satu to mdà di kfulung Dwata,
di gukelan.”

I klauy Dyisas satu Farisi dnagit ku Simon

³⁶ Nun satu Farisi mlak ku Dyisas kmaan di
safédan. Taman fusuk Dyisas di gumnean, na ma-
gin dad to kmaan di lamisan. ³⁷ Na di lunsud ani
nun satu libun too gamsalà. Di kaklingen kmaan
Dyisas di gumnè Farisi ani, salu kenen ditù mebe
i sabuy batu fnò i mabtas fangbun. ³⁸ Di kyakan
di gumnè, fdadong kenen di ku Dyisas, na tadag di
saféd blian, na too kenen mngel. Na tambù kenen
mafè blì Dyisas i lwakan, na én ifun dun i wakan,
na nalakan i blian, na nkokan fangbun.

³⁹ Kanto teen i Farisi mlak ku Dyisas i nimò
libun ani, man i nawan, “Ku i to ani too glut tugad
Dwata, dilean i ldam i libun magot kenen, dilean
kenen to too gamsalà.” ⁴⁰ Kabay man Dyisas di
Farisi, manan, “Simon, nun mangu di ge.”

Na man i Farisi, “Hae, To Tamdò, manam sa.”

41 Na man Dyisas, “Nun lwe to muteng di satu to gal futeng. I satu, lime latu utengan, na i satu, lime falò utengan. **42** Kabay i lwe to ani là gambayad, taman gni'bun i utengla. Na di fandamam, simto di lwe gine i too mbong nawa kenen?”

43 Na tmimel Simon manan, “Fanyogu i to too mbong nawa kenen i to bong uteng tagnibun.”

Na man Dyisas, “Glut i manam.”

44 Na meye Dyisas di libun gine, na manan ku Simon, “Teenam kè i libun ani? Tafusuk agu di gumneam, bay laam agu banlé yéél du alob i blìgu. Kabay libun ani, tanaloban blìgu i lwakan, na ifun dun i wakan. **45** Laam agu nalak di kdawatam deg, bay libun ani, laan tlag malak i dad blìgu fandà di kakelgu dini. **46** Na ge, laam nkah fngalo i ulugu du fite i afeam deg, bay i libun ani nkokan fangbun i blìgu. **47** Taman tulengu ge i kaglutan, i kalbung nawan deg i gfiten ani, gugmadè tamaglifet i dad salaan balù too dee. Kabay i to là dee i salaan tamaglifet, tukay nawan deg.”

48 Na kafnge én, man Dyisas di libun, “Tamaglifet nan i dad salaam.”

49 Na i dademe to kmaan déén, manla di ktola, “Simto i to ani du mlifet dad salà i dad to?”

50 Kabay lê'man talù Dyisas di libun, manan, “Galwà ge di dad salaam mdà di kafaglutam di deg. Mulê ge nan, na i ktanak nawa mnè di ge.”

8

I dad libun tmabeng ku Dyisas

1 Na kafnge én, mdà Dyisas magu salu di dademe dad syudad na dee malnak banwe du samtulen

i Fye Tulen gablà di kagot Dwata. Na magin i sfalò lwe gal mlalòkenen. ² Na nun fa dademe dad libun tafanguléan di dad tdukla magin kenen, na dademe nun busaw tafalwaan di dale. Satu ani dunan, Méri Magdalin, i to gufawà Dyisas fitu busaw. ³ Na satu, dunan Dyoana, i yaan i mdatah salig di bong gumnè Hari Hérod dnagit Kusa, na satu, Susana, na dee fa dademe. Ani i dad libun tmabeng dale Dyisas fagu di dad knunla.

*I fléd gablà di to smabul bnê
(Matyu 13:1-9; Mark 4:1-9)*

⁴ Too dee dad to salu di ku Dyisas mdà di dee dad banwe. Na di takastifunla, tamdò Dyisas fagu di fléd, manan, ⁵ “Nun to salu di nligon du smabul bnê. Di ksabulan dun, nun dademe gsabul di bà dalan, na gdà i dad to na fti tnukè i dad anuk di bnas. ⁶ Na nun dademe gsabul di gunun dee batu, na tmabò sa, bay là mlo mlanas du kafag i tanà. ⁷ Na nun dademe bnê gsabul di lam walad nun sual, na tmabò, bay mlal kalnok i dad walad na mlimas i dad tabò i bnê. ⁸ Kabay i dademe bnê sabul di gufye tanà tmabò, na di kbungela mlatu i bong uléan.”

Kafnge Dyisas tmulen i fléd ani, falbongan i taluan, manan, “Flinge gamu ku nun klingeyu!”

*I gumtatek i fléd gablà di bnê gsabul
(Matyu 13:10-23; Mark 4:10-20)*

⁹ Na smalek i dad to gal mlalò ku Dyisas ku tan i gumtatek i fléd gine. ¹⁰ Na man Dyisas, “Faglabatgu gamu i dad gbuni gablà di kagot Dwata. Kabay di dademe dad to, fagu di fléd i dad tdògu dale, du fye

'balù ku meye ale, là ale mite,
na balù ku mlinge ale, là ale gamlabat.'

¹¹ "Na ani gumtatek i fléd. I bnê, dunan i Tnalù Dwata. ¹² I dalan gugsabul i dad bnê, dunan i dad to tamlinge i Tnalù Dwata, bay salu Satanas di dale du nwean di nawala i talingela, du fye là ale faglut, na là ale galwà di salà. ¹³ Na i tanà gunun dee batu gusmabul dademe bnê, dunan i dad to too lehew dmawat Tnalù Dwata di kaklingela dun, bay du là dmalil i Tnaluan di nawala, taman là mlo ale faglut, du di kakel i tilew, tnagakla i kafaglutla. ¹⁴ Na i tanà gal gutmabò dad walad nun sual gusmabul dademe bnê, dunan i dad to tamlinge Tnalù Dwata, bay là lamnok di lam nawala mdà di dad klidù di knèla di tah tanà na kiballa i knun, na knayèla i klehew banwe. Taman landè ktaga i bungen di fandamla. ¹⁵ Kabay i fye tanà gusmabul i bnê, dunan i dad to tamlinge i Tnalù Dwata, i too dmawat na fkah dun di nawala, na fadlug di kimenla kel di too nun bungen."

*I salò gbuni
(Mark 4:21-25)*

¹⁶ Na tulen Dyisas satu fléd, manan, "Landè teenam to mtam i salò, na snukuban i been, ku demen bunin di dungan katri. Kabay ku ntaman, fkahan di gumefen, du fye i kdee to myak di gumnean mite i knengan. ¹⁷ I kdee gbuni di mduh ani, teen sa kadang, na i là gadè ani, gadè sa kadang. ¹⁸ Tooyu fanse flinge i tdògu, du i dad to nun kaglabat i tdògu tananù Dwata. Na i dad to là fkah dun di nawala, nawì Dwata balù i tukay man nawala glabatla."

Iyê Dyisas na i dad flanekan
(Matyu 12:46-50; Mark 3:31-35)

¹⁹ Di lam Dyisas tamdò kel i yéan na dad flanekan lagi, du kayèla smite kenen, bay là ale gafdadong du too dee dad to. ²⁰ Na nun to tmulen ku Dyisas, manan, “Taditù yéam na dad flanekam tadar di lwà, na kayèla smite ge.”

²¹ Kabay man Dyisas di dale, “Hae, bay i dad to mlinge i Tnalù Dwata na mimen dun, ale mgimò yêgu na dad flanekgu.”

Ikngak Dyisas i nus na lwek
(Matyu 8:23-27; Mark 4:35-41)

²² Di satu duh, myak Dyisas na i dad gal mlalò kenen di tah i aweng, na manan di dale, “Mdà ito mifal i lanaw.” Na mdà ale. ²³ Di slengla maweng, gkudang Dyisas. Na nkel ale i mgal nus di talà. Maglam yéél i awengla, na tafan ale galnab. ²⁴ Taman fdadong di ku Dyisas i dad gal mlalò kenen, na nukatla, manla, “E Amu! Amu, tafan ito galnab, mlimas ito kadang!”

Na mték kenen, na nngakan i nus na i dad malbang lwek, na manak i nus na mbaling lanél i lanaw. ²⁵ Na manan di dad gal mlalò kenen, “Kan ku là gamu smalig?”

Kabay likò ale na tikeng, na sanmanla, “Simto i to ani? Balù nus na lwek nngakan, na mimen ale!”

Ikafalwà Dyisas dad busaw
(Matyu 8:28-34; Mark 5:1-20)

²⁶ Na fles ale mifal i lanaw salu di banwe i dad to Gérasin déén di faltù banwe Galili. ²⁷ Na di ktufala di tanà, na nun satu lagi bnu saw mdà di lunsud smitong kenen. Tatoo mlo laan kamlaweh, na là

mnè di gumnè to, bay én baling gumnean di ilib gal gulambang i dad to.

²⁸ Na di kiten ku Dyisas, mkitkenen na lamfan di munan, na falbongan i taluan, manan, “E Dyisas, Tingà i Too Mdatah Dwata, tan i kiboam deg. Fnigu di ge, nangam agu fanlayam.” ²⁹ Manan ani, du tadek Dyisas i busaw lamwà di lagi én. (Tadée duléan fusuk di kenen, na nunung kenen i dad to, na fnantungla, na balù ku bnakusla kmalan na blian i sangkalì, gaganan mto dun. Na gal ndal kenen i busaw ditù di banwe landè to mnè déén.)

³⁰ Na smalek Dyisas, manan, “Simto i dagitam?”

Na tmimel i busaw, manan, “Dee Libu.” Hae, du tatoo dee dad busaw tafusuk di kenen. ³¹ Na fakdo i dad busaw fye laan ale dek tufa di sol landè gusen i kngalaman gumlayam Dwata dale.

³² Na nun dee dad sdè nifat mdadong déén samwel di bilil. Na fakdo i dad busaw di ku Dyisas du fye falohan ale fusuk di dad sdè, na falohan ale. ³³ Taman lamwà i dad busaw di to én, na fles fusuk di dad sdè. Na i kdee dad sdè mila masol di bilil na gtufa di lanaw, na mlimas.

³⁴ Di kite i dad to mifat dad sdè i mkel ani, mila ale, na tnulenla i dad to di lunsud na di klamang banwe. ³⁵ Na i dad to mlinge, salu ale ditù du neyela i tamkel. Kakella di ku Dyisas, teenla i to gulamwà i dad busaw sudeng di saféd bli Dyisas. Takamlaweh kenen, na tafye i fandaman. Na too ale likò. ³⁶ Na i dad to mite i mgimò Dyisas, tulenla gablà di kafalwaan i dad busaw. ³⁷ Na fni i kdee dad to mnè di banwe dad Gérasin di ku Dyisas, fye ku tnagakan i banwela, du too ale likò. Taman myak Dyisas di aweng du samfulê di faltù.

38 Na i to gulamwà i dad busaw fakdo di ku Dyisas du kayean magin, bay là kenen fagin Dyisas, du manan, **39** “Mulê ge, na tnulemenam dademem i kalbung mgimò Dwata di ge.” Na too glut, mdà i to én mulê di banwen, na tnulemenan i dad to di klamang lunsud i nimò Dyisas di kenen.

I kafgulê Dyisas i libun maloh tienan na kton i tingà mati

(Matyu 9:18-26; Mark 5:21-43)

40 Di kasfulê ale Dyisas di faltù i lanaw, i dad to déén too lehew dmawat kenen, du toola kenen fatan. **41** Na nun to kel dnagit ku Dyairus, satu ganlal di gal gusatdò i dad Dyu. Di kiten ku Dyisas lkuad kenen di saféd blian, du fakdo fye magin Dyisas di gumnean, **42** du i sen tingaan libun mdadong sfalò lwe falin, tafan mati.

Na di sleng Dyisas salu ditù, too sgat i dee dad to di glibutan. **43** Na nun satu libun déén tamaflayam sfalò lwe fali mdà di tdukan, tatì maloh tienan. Na landè to gafgulê kenen. **44** Taman fdadong kenen di kagol Dyisas, na nagotan i kilil klawehan, na tlag nan kaloh tienan.

45 Na man Dyisas, “Simto magot deg?”

Na kdeela talù i làla kenen nagot. Na man Fiter, “Amu, too dee dad to gihok di ge mdà di kasgatla.”

46 Kabay man Dyisas, “Nun magot deg, du lyalogu nun eneg i gafgulê talamwà di deg.”

47 Kanto teen i libun, là gbuni nimoan, kankal kenen di klikoan, na lkuad di muna Dyisas, na tulenan di muna i kdee dad to i duenan magot kenen na gablà di kguléan. **48** Na man Dyisas di

kenen, “Tingàgu, mdà di kafaglutam tamgulê ge. Mulê ge, na i ktanak nawa mnè di ge.”

⁴⁹ Na sleng Dyisas talù fa, nun to kel fdu di gumnè Dyairus, dunan i ganlal di gusatdò dad Dyu. Na manan di ku Dyairus, “Nangamfafles i To Tamdò di gumneam, du laam nan gnumah i tingaam. Tamati nan.”

⁵⁰ Kabay linge Dyisas, na manan di ku Dyairus, “Nang ge likò. Alò ge fadlug faglut, na mgulê i tingaam.”

⁵¹ Kakella di gumnè Dyairus, landè to faloh Dyisas fusuk, senan alò Fiter, Dyan, Dyém, na i dad tua i tingà. ⁵² Na i kdee dad to déén, too ale mngel, na nlanula i tingà. Kabay man Dyisas, “Nang gamu mngel. Laan mati, bay alò kudang.”

⁵³ Na toola kenen nulé, du gadèla tamati sa.

⁵⁴ Kabay nagot Dyisas kmal i tingà, na tlon kenen, manan, “Tuy, mték ge.” ⁵⁵ Na mulê di kenen i nawan, na gasil mték. Na dek ale Dyisas mlé knaan di tingà. ⁵⁶ Na too tikeng i dad tuan, bay fnang Dyisas ale tmulen di balù simto i mgimò di tingàla.

9

*I kafngewe Dyisas dad sfalò lwe dekan tamdò
(Matyu 10:5-15; Mark 6:7-13)*

¹ Satu duh santifun Dyisas i dad sfalò lwe to gal mlalò kenen di safédan, na banlén ale glal na gnagan falwà i kdee dad busaw na fgulê i dad to nun tduk. ² Na dekan ale lamngab tmulen gablà di kagot Dwata na fgulê i dad to fandas. ³ Na manan di dale, “Di kaguyu ani nang gamu mebe balù i

tan, landè tugad, kuyut, bnatu, filak, ku demen dademe klaweh galwà di tagnè lsakyu. ⁴ Na ku kel gamu di banwe gutamdòyu, nè i gumnè gufyakla gamu, déén i gumnèyu kel di kdàyu di banwela. ⁵ Na ku nun dad to déén là dmawat gamu, kakesyu kfung i bliyu di kdàyu, du én ilè na ale i tmimel di Dwata i nimòla.”

⁶ Na kafnge én, mdà ale magu lamngab di dad banwe du tamdò i Fye Tulen na fgulê i dad to nun tduk.

*I kfati Dyan Gal Munyag
(Matyu 14:1-12; Mark 6:14-29)*

⁷ Na nun linge Harì Hérod, i mdatah ganlal di banwe Galili, gablà di kdee mgimò Dyisas, na too msamuk i fandaman du man i dademe, Dyisas ani, dunan Dyan Gal Munyag mték mdà di fati.

⁸ Na man i dademe, tasamfulê Ilaydfa, i satu tugad Dwata di muna fa. Na man i dademe, ken satu di dademe dad tugad Dwata mték mdà di fati. ⁹ Kabay man Harì Hérod, “Ise Dyan ani, du tafaklanggu i ulun. Taman simto i to ani, du too dee lingegu gablà di kenen?” Na fanngabalai i kfagu fye siten Dyisas.

*I kafkaan Dyisas mlukas lime libu dad to
(Matyu 14:13-21; Mark 6:30-44; Dyan 6:1-14)*

¹⁰ Di kasfulê i dad to dek Dyisas tamdò, santulenla di kenen i kdee mgimòla di kagula. Na kafnge én, faginan ale salu di satu lunsud dnagit Bétsayda, alò ale. ¹¹ Kabay di kgadè i dad to i gusalu Dyisas, mlalò ale kenen. Na toon ale dnawat, na tmulen kenen gablà di kagot Dwata, na fanguléan dademe di dale i nun tduk.

¹² Na di tafan kasdaf i duh, salu i dad sfalò lwe gal mlalò ku Dyisas di kenen, na manla, “Taflabi sa nan. Fye ku fdaam i dad to, du fye mngabal ale gumilèla na knaanla di dad malnak banwe mdadong dini, du landè gumwèla dini du landè to mnè dini.”

¹³ Kabay man Dyisas di dale, “Gamu sa i mlé dale knaan.”

Kabay manla, “Alò lime batù i fanmi, na lwe nalaf. Mayè ge kè ku mdà gami mayad knaan i kdee dad to ani?”

¹⁴ Én manla, du alò i dad lagi, mdadong lime libu.

Kabay man Dyisas di dale, “Fsudengyu i dad to ani, man lime falò di kat lumbuk.” ¹⁵ Na mimen i dad mlalò kenen, na fsudengla i kdee dad to.

¹⁶ Na nwè Dyisas i lime batù fan na i lwe batù nalaf, na Ingala kenen di langit du dmasal mlé fye di Dwata, na snatngaan i fan, na blén di dad gal mlalò kenen du nalella di dad to. ¹⁷ Na gamkaan i kdeela, na bsol ale. Na i gdè knaan nukula sfalò lwe been fnò.

*I gman Fiter gablà ku Dyisas
(Matyu 16:13-19; Mark 8:27-29)*

¹⁸ Di satu duh, dmasal Dyisas aloan satu. Na i dad mlalò kenen mdadong ale déén. Kafngén dmasal snalekan ale, manan, “Tan man i dad to? Simto agu kun?”

¹⁹ Tmimel ale, manla, “Man dademe, ge kun Dyan Gal Munyag. Man dademe, Ilaydya, ku demen satu di dademe tugad Dwata mték mdà di fati.”

²⁰ Na man Dyisas di dale, “Kabay gamu, tan i manyu? Simto agu kè?”

Na tmimel Fiter, manan, “Ge sa Krayst, i Mgalék Dwata mebe i kagotan.”

²¹ Kabay toon ale nfang nang tmulen di balù simto to dun.

I kgagadè Dyisas i kfatin

(Matyu 16:20-28; Mark 8:30-9:1)

²² Na man Dyisas, “Na là fakay ku là dee kaflayam i mkel di deg, i dnagit Tingà To. Na i dad tua gal mebe gito dad Dyu, na dad ulu i dad bà di Dwata, na i dad tamdò i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, knagolla agu kadang na fnatila, bay nték agu mdà di fati di gatlun duh.”

²³ Na man Dyisas di kdeela, manan, “Ku nun to mayè mlalò deg, là fakay ku laan knagol knayè i kton, na mebe i krusan klit i duh, na too mlalò deg. ²⁴ Du ku simto kmabas i nawan, knean lana di kenen. Kabay ku simto mati du mdà di klaloan deg nun nawan landè sen. ²⁵ Balù gfun satu to i kdee fye dini di tah tanà, tan i gufyen ku baling lana di kenen i nawa landè sen? ²⁶ Du i to myà mfun deg ku demen i tdògu, kyàgu kadang, agu i dnagit Tingà To, di kasfulêgu magin i bong kdatah i Màgu, na i dad kasaligan too mtiu. ²⁷ Kabay tulengu gamu i kaglutan, nun di gamu tadag dini là mati kel di kiteyu i kagot Dwata.”

I kgili baweh Dyisas

(Matyu 17:1-8; Mark 9:2-8)

²⁸ Nun kè walu butang i kafnge Dyisas mangman i kdee ani, faginan Fiter, Dyan, na Dyém mnagad di satu bulul du dmasal. ²⁹ Na slengan

dmasal, mgili i bawehan, na samfilà i klawehan di kbukay. ³⁰ Na nun msut déén lwe to stulen di kenen, dunan Mosis na Ilaydy. ³¹ Na too ale samfilà. Na én santulenla i kfati Dyisas fanan dnohò di syudad Dyérusalém. ³² Kabay di slà ani kudang ale Fiter. Na di kukatla teenla i bong kneng Dyisas na i lwe to tadag di safédan. ³³ Na di fan kdà ale Mosis na Ilaydy tmagak ku Dyisas, man Fiter di kenen, “Amu, too fye du dini gami. Fye ku fdak gami tlu slung, satu i ge, satu ku Mosis, na satu ku Ilaydy.” Ani gman Fiter du laan gadè ku tan i fye man.

³⁴ Na di slengan talù maglimun ale i labun, na di kaglimunla too ale likò. ³⁵ Na nun talù mdà di labun, manan, “Ani i tingàgu, i Mgalékgu. Flinge gamu kenen!” ³⁶ Di katlag i talù, teenla alò Dyisas mttagak di safédla. Na fkahla di fandamla, bay làla tulen i teenla di balù simto to di bang én.

*I kafgulê Dyisas i tingà nun busaw
(Matyu 17:14-18; Mark 9:14-27)*

³⁷ Di tmadol duh, masol ale mdà di bulul, na too dee dad to smitong ku Dyisas. ³⁸ Na nun satu lagi di dale tamlo di ku Dyisas, manan, “To Tamdò, fakdota ge, neyem i tingàgu ani, begam kando du sen tingàgu. ³⁹ Neyem, gal kenen fnusuk i busaw, na ku nkel i busaw tatì gkit, na fles fakakal kel di mulak i baan. Toon fatduk, na fan là kenen tnagak i busaw. ⁴⁰ Tabeg agu fakdo di dad to gal mlalò ge du fye falwàla, bay làla gagan falwà dun.”

⁴¹ Na tmimel Dyisas, manan, “E tay, gamu dad to di bang ani, too landè kafaglutyu, na too gsalà i fandamyu. Bong klogu mnè di safédyu! Tan fa

dé kaftahàgu i nawagu di gamu fye faglut gamu?
Nebem dini tingaam.”

⁴² Di kagdadong i tingà di ku Dyisas, lêman nkel i busaw. Fagbunalan kenen di tanà, na fakakalan. Kabay nngak Dyisas i busaw, na fanguléan i tingà, na fuléan di ifat maan. ⁴³ Na too tikeng i kdee dad to di ktulus Dwata.

*I kafgadè Dyisas lêman gablà di kfatin
(Matyu 17:22-23; Mark 9:30-32)*

Kabay di lam fa tikeng i dad to di mgimò Dyisas gine, manan di dad gal mlalò kenen, ⁴⁴ “Nangyu glifet i mangu ani. Tamdadong nan i kablé deg, i dnagit Tingà To, di agot i dad to.” ⁴⁵ Kabay là ale gamlabat i gumtatek i manan du gbuni di dale, fye làla glabat dun, na likò ale smalek kenen i gumtatekan.

*I too mdatah to di kagot Dwata
(Matyu 18:1-5; Mark 9:33-37)*

⁴⁶ Na i dad gal mlalò ku Dyisas tambù ale sdal ku simto di dale i too mdatah. ⁴⁷ Kabay gadè Dyisas i fandamla, taman nwean i satu tingà na ftadagan di safédan. ⁴⁸ Na manan di dale, “Ku simto dmawat i satu to gambet i tingà ani du mdà di ksasatun di deg, dnawatan agu, na dnawatan i Màgu Dwata, i mdek deg. Du ku simto di gamu too fdanà i kton, kenen sa i too mdatah.”

*I to là mnang nawa gamu, msen gamu
(Mark 9:38-40)*

⁴⁹ Na man Dyan di ku Dyisas, “Amu, nun teenmi satu lagi gal falwà dad busaw fagu di dagitam. Na fnangmi, du ise kenen satu dadememi gal mlalò ge.”

50 Kabay man Dyisas, “Nangyu kenen fnang du ku simto là mnang nawa gamu, msen gamu.”

51 Na tafan kel nan i duh kagket Dyisas salu di langit, na toon fkah di fandaman i ksalun di syudad Dyérusalém. **52** Na taman nun dekan muna salu di satu banwe di Samériya du fatlagad i gume-nean. **53** Kabay i dad ise Dyu mnè déén, là dmawat ku Dyisas, du gadèla én gusalun di Dyérusalém, i gumangamfù dad Dyu. **54** Na di kgadè Dyém na Dyan, lwe di dad mlalò kenen, na là ale dnawat déén, snakekla Dyisas, “Amu, mayè ge kè ku mni gami lifoh mdà di langit fye snakuf ale?”

55 Kabay meye Dyisas di dale, na nngakan ale.

56 Na fles ale magu di satu tukay banwe.

*I kalima di klalò ku Dyisas
(Matyu 8:19-22)*

57 Di slengla magu di dalan, nun lagi talù di ku Dyisas, manan, “Magin agu ge balù nè gusalum.”

58 Na man Dyisas di kenen, “I dad tuyun, nun ilib gumulêla, na dad anuk di bnas, nun fulalla, bay agu, i dnagit Tingà To, balù gumilègu, landè.”

59 Na nun satu lagi nlak Dyisas, manan, “Magin ge deg.”

Kabay man i to ani, “Amu, faloham agu mulê funa du lbanggu mà.”

60 Kabay man Dyisas, “Bayaam i tamati. Én lambang dun i dad mati, dunan i dad là gamfun nawa landè sen. Kabay i nimoam ge, mdà ge tmulen i dad to gablè di kagot Dwata.”

61 Na nun satu to mangman, “Magin agu ge, Amu, bay funam agu faloh mulê du mbal di dade-megu.”

⁶² Na man Dyisas di kenen, “Ku fkahta di to dmaru, là fakay falê. Salngad én i dad to mlalò deg, i to falê là gablà mimò di kagot Dwata.”

10

I fitu falò lwe to dek Dyisas tamdò

¹ Kafnge én, nun fitu falò lwe dademe dad to nalék Dyisas, na dekan ale, man lwe, muna di kenen lamngab di kdee dad lunsud na dademe banwe i fanan gusalu. ² Na manan di dale, “Tadee dad to gatlagad dmawat i Fye Tulen. Salngad ale i dnaru fali too mabal gablà kantu, bay kulang i dad to kamtu. Taman dmasal gamu di Amuito Dwata, i mfun i fali, na fniyu ku dekan kamtu i dademe dad to. ³ Mdà gamu nan. Dekta gamu di dad to mayè fsasè gamu. Salngad gamu i dad ngà bilibili gbol di dad labè ayem di bnas. ⁴ Nang gamu mebe kuyut demen gumkah filak, ku demen talumfà galwà di lsakyu. Na gasil gamu, na nang gamu tlag magu du stulen di balù simto to siteyu di dalan.

⁵ “Na balù nè i gumnè gufyakla gamu, di kfusukyu, ani manyu, ‘I ktanak nawa mnè di gamu.’ ⁶ Na ku i to mnè déén mayè dmawat dun, mnè sa di kenen i ktanak nawa nebeyu, bay ku là, na samfulê di gamu. ⁷ Mnè gamu di gumnè gufyak gamu, na balù tan afèla gamu, knaanyu na ninumyu, du i to mimò, gablà tnaden. Na nang gamu mili di dademe gumnè.

⁸ “Na di kakelyu di satu banwe, ku dnawatla gamu, balù tan i fkaanla gamu, knaanyu. ⁹ Di lamyu déén, fangulêyu i dad to nun tduk, na manyu dale, ‘Tamdadong di gamu i kagot Dwata.’

10 Kabay ku nun banwe gusaluyu, na làla gamu dnawat, magu gamu di dad dalanla, na manyu di dad to déén, **11** ‘Balù i kfung banweyu damkat di blimi, kakesmi du ilè na gamu i tmimel di Dwata i nimòyu ani. Kabay nangyu glifet tafan kel i kagot Dwata di gamu, bay taknagolyu.’ **12** Na tulengu gamu i kaglutan, balù blat i kaflayam i dad to mdà di banwe Sodom, mlaan fa di kaflayam i dad to mdà di dad banwe gambet én di duh kukum Dwata.”

*I dad banwe i dad to là msal di salàla
(Matyu 11:20-24)*

13 Na man Dyisas fa, manan, “Magakdo gamu dad to di banwe Korasin! Na gamu di banwe Bétsayda! Ku tateen i dad to ise Dyu di banwe Tiro na Sidon i dad tnikeng tanimògu déén di gamu, tamlo ale nan msal, na lamsak i saku, na mubul i abu di ulula mdà di klidùla, bay gamu là sa msal! **14** Na balù blat i kaflayam i dad to mdà di Tiro na Sidon, mlaan fa di gamu kaflayam di duh kukum Dwata. **15** Na gamu dad to di banwe Kafernaum, mayè gamu fdatah i ktoyu kel di langit. Kabay bat gamu baling di lanaw lifoh.”

16 Kafnge én, man Dyisas di dad to dekan tamdò, manan, “Ku simto to flinge gamu, salngad ku fanlingen agu, na ku simto to là dmawat gamu, laan agu dnawat. Na i to là dmawat deg, laan dnawat Dwata, i mdek deg.”

I kasfulê i dad fitu falò lwe

17 Na mimen i fitu falò lwe to i dad flau Dyisas, na di kasfulêla too ale lehew, na manla di ku Dyisas,

“Amu, balù i dad busaw, dekmi ale lamwà fagu di dagitam na mimen ale.”

¹⁸ Na man Dyisas di dale, “Hae, tateengu i kfisan ku Satanas. Mtatek kenen salngad i silà mdà di langit. ¹⁹ Tabanlégu gamu glal du fye balù gamda gamu ulad ku demen fagi, na balù tan salig Satanas dmuen gamu, landè gamsasè gamu. ²⁰ Kabay knean, nang gamu alò flehew du nimen gamu i dad busaw, bay én tooyu guflehew du tagsulat i dagityu di langit.”

²¹ Na di bang én, too lehew Dyisas fagu di Mtiu Tulus, na dmasal kenen, manan, “E Mà, Amu magot i langit na tanà, mlé agu fye di ge, du i bunim di dad to too fulung na i dad to mdatah gnadè, tafgadeam di dad to mdanà salngad i dad malnak ngà. Hae, mgimò ani, du ani knayeam.

²² “Tablé Mà di deg i glal magot i kdee. Na landè gmadè i Tingà Dwata galwà di Maan, na landè gmadè i Maan galwà di Tingaan na i dad to kayègu gufgadè kenen.”

²³ Na meye Dyisas di dad gal mlaò kenen, na manan di alò ale, “Too nun kafye i kdee dad to mite i dad tateenyu. ²⁴ Hae, tulengu gamu, mdà di muna fa, dee dad tugad Dwata na dad harì too mayè mite i dad teenyu, bay landè kibòla mite dun, na mlinge i dad lingeyu, bay landè kibòla mlinge dun.”

I fléd gablà di fye to mdà di Samériya

²⁵ Di satu duh tadag i satu to gal mubad dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, du tnilewan Dyisas, manan, “E To Tamdò, tan i fye nimògu du fye gfungu i nawa landè sen?”

26 Na tmimel Dyisas, manan, “Tan i gman di flalò Dwata? Tan i kaglabatam dun?”

27 Na tmimel i to én, manan, “Én fye nimò dunan ani, ‘Tooyu kando i Amuyu Dwata mdà di nawayu, na di kdee knayèyu, na di kdee galyu, na di kdee fandamyu. Na kandoyu i demeyu to, salngad kakdoyu i ktoyú.’”

28 Na man Dyisas, “Too glut sa i timelam. Ni-moam én, na gfunam i nawa landè sen.”

29 Kabay i to ani, kayean fite nun kaglut i salekan gine, taman snalekan Dyisas, manan, “Na simto kè i dademegu to gablègu kando?”

30 Na tmimel Dyisas fagu di fléed, manan, “Nun lagi fdu di Dyérusalém masol salu di lunsud Dyériko. Na nlifutkenen i dad to tmaku. Nlusla i klawehan na sanbunalla kenen, na silangla tagak, tafan mati. **31** Na nun satu bà di Dwata gagu di dalan gugilean. Na di kiteni demen Dyu gile déén, balingan niwas di bali dalan. **32** Na salngad ani nimò i satu to bel Libay.* Kagdadongan di gugilè to én, teenan kenen, bay niwasan di bali dalan. **33** Kabay nun satu to ise Dyu mdà di banwe Samériya† magu déén di dalan gugilean. Na di kiteni i to ani toon kenen kakdo. **34** Taman fdadong kenen di to én, na bnulungan fngalo na binu i dad seeyan, na bnatangan. Kafnge én, fsakayan di dongkin, na tundan di satu gumnè gumilè i dad to magu, na nifatan kenen déén. **35** Di tmadol duh,

* **10:32** Libay, dunan satu di sfalò lwe dad ngà Israél. Na i dad belan, dunan i dad ganlal di kafaglut dad Dyu gal tmabeng di Bong Gumnè Dwata. † **10:33** I dad to Dyu na i dad to mdà di banwe Samériya tagnè dad to sduen.

banlén filak i to mfun gumnè gumilèla, na manan, ‘Toom kenen nifat, na ku tan i gatnuam di kifatam kenen, bnayadgu di ge di kasfulègu.’ ”

³⁶ Na smalek Dyisas di to gal mubad i dad flalò Dwata gine, manan, “Simto di tlu to ani too fite di to nlifut, na kenen i too kamdo i demen to?”

³⁷ Na tmimel i to én, manan, “Dunan i to kamdo kenen.”

Na man Dyisas, “Too glut i timelam! Mdà ge, na ganbetam kenen.”

I klawy Dyisas di gumnè Marta na Méri

³⁸ Na di kagu Dyisas na i dad gal mlalò kenen, kel ale di satu banwe, na nun libun mnè déén dnagit ku Marta fyak dale di gumnean. ³⁹ Na nun flanekan libun dnagit ku Méri sudeng di saféd bli Dyisas du fye flinge i tdoan. ⁴⁰ Na Marta, dee gusalu i nawan mdà di dee nimoan, taman fdadong kenen di ku Dyisas, na manan, “Amu, laam kè fandam tatì agu fbayà i flanekgu di kdee nimò di gumnè alògu satu? Fye ku dekam kenen tmabeng deg.”

⁴¹ Na tmimel Dyisas kenen, manan, “Tay ge Marta! Dee gamsamuk i nawam gablà di dee nimoam. ⁴² Alò satu moon nimoam, i too mabtas nimò. Tanalék Méri i too fye nimò, na landè gamwè dun di kenen.”

11

I tdo Dyisas gablà di kdasal (Matyu 6:9-13; 7:7-11)

¹ Satu duh dmasal Dyisas di satu banwe. Na kafngen dmasal, man i satu di dad gal mlalò ke-nen, “Amu, tdoam gami dmasal gambet i gal nimò Dyan Gal Munyag di dad gal mlalò kenen.”

² Taman man Dyisas, “Ku dmasal gamu, gambet ani manyu,

‘Mà,

kayèmi ku mangamfù i kdee dad to di ge.

Kayèmi ku ge magot i kdee dad to.

³ Blém di gami i gablà knaanmi di kat duh.

⁴ Na nlifetam i dad salàmi, du nlifetmi dad salà i kdee dad to gamsalà di gami.

Na nangam faloh di gami i dad tilew gamgebe gami di salà.’ ”

⁵ Kafnge én, man Dyisas di dale, “Na tan kiboam ku nun satu di gamu salu di gumnè i demen sgalak di gutngà i butang, na manan, ‘E lew, begam agu fandem tukay knaan, ⁶ du nun demegu sgalak kel di gumnègu fdu di gumawagan, na landè fkaangu kenen.’

⁷ “Na ku tmimel i demen sgalak ditù di lam, na balingan man, ‘Nangam agu snamuk! Tamagtakab i gumnèmi, na tamilè gami dad ngàgu. Talà agu nan mték mlé ge balù i tan.’ ⁸ Tulengu gamu ani, balù laan mayè mték mlé kenen knaan, du demen sgalak, bay du fadlug kenen mni, magleges kenen mték na mlé i kdee kliduan.

⁹ “Taman mangu di gamu, mni gamu di Dwata, na banlén gamu, mngabal gamu na fiten di gamu i fanngabalyu, na mbal gamu fusuk na lanwan di gamu i takab. ¹⁰ Du balù simto mni di Dwata, gamdawat sa, na balù simto mngabal, fite Dwata

di kenen i fanngabalan, na balù simto mbal fusuk, lanwa Dwata di kenen i takab.

¹¹“Gamu dad mà di tah tanà ani, ku mni tingàyu nalaf, bléyu kè ulad? ¹²Ku mni kenen tingà anuk, bléyu kè fagi? Là sa! ¹³Balù ku tagnè gamu dad gamsalà, knean fulung gamu mlé fye di dad ngàyu. Mdatah fa déén i kfulung i Màyu di langit mlé fye, du blén i Mtiu Tulus di dad to mni di kenen.”

*I gumdà tulus Dyisas
(Matyu 12:22-30; Mark 3:20-27)*

¹⁴Na nun busaw umu falwà Dyisas di satu to, na di kalwà i busaw gtalù i to én, na too tikeng i dad to. ¹⁵Kabay man i dademe, “Falwaan i dad busaw, du Bélsébul i gumdatah dad busaw, mlé di kenen gnagan.”*

¹⁶Na nun dademe déén mayè tmilew ku Dyisas, taman mni ale di kenen tnikeng nimò, du gudmilèla kun, ku mdà di Dwata i nimoan. ¹⁷Na gadè Dyisas i fandamla, na manan di dale, “Ku fkahta di kagot i satu hari, ku sunay ale i dad ton, malmo baling i kagotan dale. Salngad ku fkahta di satu malay ku sfati slame ale, malmo baling i ksasatula. ¹⁸Na ku sanfati Satanás i dademen, là kè malmo kagotan? Taman kan ku manyu kun, falwàgu dad busaw fagu di ku Bélsébul? ¹⁹Ku glut, Bélsébul i gumdà tulusgu falwà i dad busaw, simto gumdà tulus i dad mlalò gamu gal falwà dad busaw? Gadèyu i tulusla mdà di Dwata na én sa gugmadèyu gsalà i manyu gablà di deg. ²⁰Taman

* ^{11:15} Bélsébul, dunan satu dagit Satanás, i gumdatah dad busaw na dademe tulus dmuen Dwata.

du én kafalwàgu dad busaw mdà di gnagan Dwata,
én sa i gugmadèyu takel i kagot Dwata di dad to.

²¹ “Ku fkahta di mgal to mebe tek mantay i
gumnean, landè sa to gamwè knunan. ²² Kabay
ku nun to mgal fa matud samfati na misan kenen,
gaganan mwè i tek gusmaligan na i knunan, na
sansalelan di dad ton.

²³ “Na mangu di gamu, balù simto to là msen
deg, dmuen deg, na balù simto to là tmabeng
samtifun i dad to di deg, balingan ale sanbalét.”

*I kasfulê i busaw talamwà
(Matyu 12:43-45)*

²⁴ Na man fa Dyisas, “Di kalwà i busaw di satu
to, gal kenen magu di dad kafag banwe landè alì
dad to du mngabal i gumanakan. Kabay ku landè
teenan, manan di kton, ‘Samfulê agu di tagnè
gumnègu.’ ²⁵ Na kakelan di to tagnè gumnean,
teenan tamlaneb na maftifas. ²⁶ Taman mdà i bu-
saw mngé i dademen, na faginan fitu dad busaw
mdatah fa i ksasèla di kenen. Na sdulê ale fusuk,
na fles mnè di kenen. Taman matnù fa i ksasè
kagkah i to én di katbuau di là fa lamwà i busaw.”

²⁷ Na di lam Dyisas talù, nun libun mdà di dad to
stifun déén tamlo, manan, “Too nun kafye di libun
fsut na ftutù gel”

²⁸ Kabay tmimel Dyisas, manan, “Kabay too nun
kafye i dad to flinge Tnalù Dwata na mimen dun.”

*I tnikeng fni dad ulu i dad Dyu
(Matyu 12:38-42)*

²⁹ Baling matnù dad to stifun di saféd Dyisas, na
talù kenen, manan, “Too sasè i dad to di bang ani.
Mni ale tnikeng du ilè agu i dek Dwata. Kabay

landè tnikeng fite di gamu galwà di tnikeng teenyu kadang gambet i gnagu Dyona. ³⁰ I gnagu Dyona i gugmadè i dad to di banwe Ninibi na kenen sa i dek Dwata. Salngad deg, i dnagit Tingà To, i gnagugu kadang i gugmadè i dad to di bang ani. ³¹ Na di Duh Kukum Dwata kadang, tadar i réyna magot i banwe Siba di muna Dwata du dmalam gamu dad to di bang ani, du i nimò libun ani di muna fa i gugmadè gablè gamu fanlayam, du balù too mawag gumdaan, salu kenen di ku Hari Solomon du fye flinge i gnadean. Kabay nun mdataah gnadè di ku Hari Solomon dini di gamu ani, bay là gamu flinge. ³² Na di Duh Kukum, lê tadar i dad to mdà di banwe Ninibi du dmalam gamu du i nimòla di muna fa i satu gugmadè na gamu gablè fanlayam, du di kaklingela tdò Dyona di dale, msal ale di sasè nimòla, bay i tamdò gamu ani, mdataah fa di ku Dyona, bay là gamu msal.”

*I salò na i mata
(Matyu 5:15; 6:22-23)*

³³ Na fadlug Dyisas talù, manan, “Ku nun to mtam i salò, laan sa buni ku demen snukub i been. Kabay én nimoan, fkahan di gumefen, du fye balù simto fusuk di gumnean mite i uyalan. ³⁴ I matayu gambet i salò di lawehyu. Ku fye i keyeyu, fakayyu man matlu i fandamyu, na gambet langub lwa i klamang lawehyu. Kabay ku sasè i keyeyu, sasè fandamyu, na gambet langub kmifu i klamang lawehyu. ³⁵ Taman tooyu fnafye, du ken man nawayu malwa i fandamyu bay kadì kifu. ³⁶ Ku too malwa i fandamyu, na landè gukmifun, gambet salò tmuyal di gamu.”

*I kalob i dad to Dyu
(Matyu 23:1-36; Mark 12:38-40)*

³⁷ Kafnge Dyisas talù, nun satu Farisi mlak ke-nen kmaan di safédan. Taman fusuk kenèn di gumnè i to én, na sudeng du fan kmaan. ³⁸ Na tikeng i Farisi du là malob Dyisas di là fa kmaan du én i tagnè nimò lalò i dad Dyu. ³⁹ Na man Amuito Dyisas di kenèn, “Gamu dad Farisi, salngad gamu i to malob di lwà i tabù na fligo, bay ditù di lam, sana kagsikan. Hae, nalobyu kmalyu, bay fnò nawayu klom na dee bung sasè. ⁴⁰ Tay, too kulang i fandamyu! Là kè glut Dwata i mimò lawehyu, mimò fa nawayu? ⁴¹ Kabay ani fye nimòyu, mlé gamu di dad to landè balù tan i gaganyu, du fye gadè i dad to mlaneb gamu, là alò di lwà, bay ditù fa di lam.

⁴² “Magakdo gamu dad Farisi! Fanlayam gamu kadang du balù bléyu gasfalò alel di Dwata kdee kantuyu, kel di dad malnak bol uten na gulay, knean fbayàyu i dad mabtas nimò, dunan i tlu kibòyu i demeyu to na i kakdoyu Dwata. Ani moon tooyu nimò, na fadlug fa di kimenu i dademe flalò galyu nimen.

⁴³ “Magakdo gamu dad Farisi! Fanlayam gamu kadang du too gamu mibal afè i dad to. Ku fusuk gamu di gal gusatdò, kayèyu i dad fye gusudeng di muna. Na ku salu gamu di fadyan, kayèyu ku too gamu nafè i dad to déén. ⁴⁴ Magakdo gamu! Fanlayam gamu kadang du i sasè mnè di nawayu fagsik i dad to mafè gamu, salngad i dad lbang

fagsik i dad to gamdà dun,[†] ku landè ilè nun lbang déén.”

⁴⁵ Na nun satu to gal mubad dad flalò Dwata tmimel ku Dyisas, manan, “To Tamdò, di manam én, gakuf gami di dad to fyaam!”

⁴⁶ Na man Dyisas, “Hae, magakdo gamu dad gal mubad dad flalò Dwata. Fanlayam gamu kadang du i dad flauyu i dad to too malima nimen. Lulenyu di dad to i too blat, bay balù satu tnalò làyu agot du tmabeng mket dun.

⁴⁷ “Magakdo gamu! Fanlayam gamu kadang du fdakyu i too fye gulambang i dad tugad Dwata, na blaam, én mati dale i dad gutambulyu. ⁴⁸ I nimòyu ani i gufiteyu na agin gamu di nimò i dad gutambulyu, du ale i mati dad tugad Dwata, na gamu i mimò dad ilè i gulambang dale. ⁴⁹ Na én duen man Dwata fagu di bong kfulungan, manan, ‘Dekgu di dale kadang i dad tugadgu na i dademe
dad dekgu,

bay balingla fnati dademe, na fanlayam dademe.’

⁵⁰ Taman fanlayam Dwata gamu dad to di bang ani, du gagin gamu di kbanò i kdee dad tugad Dwata mda fa di kimò Dwata i banwe kel di mdüh ani, ⁵¹ mda di kbanò ku Abél kel di ku Sakaraya, i bnanòla di bleng i gudamsù na gumangamfù di Dwata. Hae, tulengu gamu i kaglutan, fanlayam i dad to di bang ani mdà di kbanò i kdee ani.

⁵² “Magakdo gamu dad gal mubad dad flalò Dwata. Fanlayam gamu kadang, du buniyu di dad

† **11:44** Di muna, di knè i dad to Dyu di klalò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, ku gdà i satu to i gulambang, ku demen nagotan i to mati, mbalingkenen magagsik di kite Dwata. Silang mlaneb ku damsù.

to i kaglut mdà di Dwata. Là gamu mayè dmawat i kaglut, na fnangyu i dad to mayè dmawat dun.”

⁵³ Na di ktagak Dyisas i gumnè én, too flabè i dad tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis na i dad Farisi. Na mdà di duh én, too dee snakekla ku Dyisas, ⁵⁴ du too ale mayè ku nun gukamfèla kenen fagu di timelan.

12

I kaflingu dad Farisi (Matyu 10:26-27)

¹ Na di bang én, file libu dad to stifun du flinge i tò Dyisas, na tati ale masasdà bli du mdà di kas-gatla. Na funa talù Dyisas di dad gal mlalò kenen, manan, “Fangeyeyu i dad Farisi, i too flingu mlalò i knayè Dwata, ken gakuf gamu di kaflingula, du i kaflingula salngad i bulung falnok i fan du mlal lamnok. Man nawala gbuni i ksasèla, ² bay i kdee gbuni, teen sa kadang, na i là gadè di bang ani, gadè sa kadang. ³ Kdee manyu di gukmifun, linge kadang di gumalwan. Na kdee ungagyu di sibay magtakab, kit kadang di kdee dad to di lwà.

⁴ “Ani mangu di gamu i dademegu sgalak, nang gamu likò i dad to, du alò lawehyu i gfatila, na én sa i gusen gaganla nimò di gamu. ⁵ Kabay tulengu gamu ku simto i gablàyu kanlikò. Én kanlikòyu Dwata du gaganan fnati i lawehyu, na gmagan fa mbat gamu di lanaw lifoh. Hae, mangu di gamu, kenen sa i gablàyu kanlikò! ⁶ Na fandamyu sa kun, i kalsidaw galla fabli lime bnayad alò file kadakù, bay balù satu, landè glifet Dwata. ⁷ Na gamu, balù i

kdee balu i wakyu tansen. Taman nang gamu likò du di Dwata too gamu mabtas fa di dad kalsidaw.”

*I to nfun Dyisas di Maan
(Matyu 10:19-20, 32-33; 12:32)*

⁸ Man Dyisas, “Tulengu gamu, balù simto mfun deg di muna i dad to, nfun i dnagit Tingà To di muna i dad kasaligan Dwata. ⁹ Kabay ku simto là mfun deg di muna i dad to, làgu kenen nfun di muna i dad kasaligan Dwata. ¹⁰ Na balù simto talù sasè gablà di Tingà To, fakay nlifet salaan, bay ku simto falmo dengeg i Mtiu Tulus fagu di taluan, là nlifet i salaan.

¹¹ “Na ku nun to mebe gamu di muna i dad gumdatahla gal mukum di gal gusatdò, ku demen i dademe ganlal, du fukumla gamu mdà di ksasatuyu di deg, nangyu fsamuk nawayu gablà di ktimelyu dale, na i fye kmanyu dun, ¹² du i Mtiu Tulus fgadè di gamu i fye manyu di bang én.”

I fléd gablà di to nun bong knun là fulung faldam

¹³ Na nun satu to mdà di dad to stifun déén, manan di ku Dyisas, “To Tamdò, manam di flanekgu, fye ku blén di deg i deg alel di knun tagak mà gami.”

¹⁴ Kabay man Dyisas, “Lew, landè labetgu musay ku demen samsalel i knun màyu.” ¹⁵ Na man Dyisas di kdee dad to déén, manan, “Too gamu fgeye du fye landè klom nawayu. I klawil na kafye nawa satu to, ise mdà di kalbong knunan.”

¹⁶ Na tulen Dyisas dale satu fléd, manan, “Nun satu to bong knunan, nun tanaan too bong uléan.

¹⁷ Na manan di kton, ‘Tan i fye kibògu? Talandè gusamtifungu i bong ulê i fulegu?’ ¹⁸ Na manan,

‘Ani nimògu, lanbàgu i dad labi folgu na tanlasgu bong. Déén gumusekgu kdee ulê fulegu na i dademe kandeengu. ¹⁹ Na kafnge én, fakaygu man di ktogu, “Tay, kafye kagkahgu nan. Là mti i bong knungu kel di file fali. Tatì agu nan ftud, kmaan, minum, na too flehew!” ’ ”

²⁰ “Kabay man Dwata di to én, ‘Too kulang i fandamam! Kadang butang ani mati ge, na simto kè mfun i kdee knun tasantifunam? Taise ge.’ ”

²¹ Na man Dyisas, “Ani kagkah i kdee dad to samtiful knun dini di tah tanà, bay di kite Dwata landè knunla.”

*I kifat Dwata i dad to smalig di kenen
(Matyu 6:25-34)*

²² Na manan di dad to gal mlalò kenen, “Taman ani mangu di gamu, nangyu fsamuk i nawayu gablà di dad klidùyu, i galyu knaan, na gablà di lawehyu ku tan klaweh galyu lsak. ²³ Tablé Dwata di gito i too mabtas, dunan i nawaito na lawehito, taman landè duenito fsamuk i nawaito gablà i knaan na klaweh. ²⁴ Fandamyu dad wak, là ale mla ku demen kamtu, landè lawig ku demen fol gusamtifula knaanla, bay fankaan ale Dwata. Na gamu mabtas fa di dad anuk di bnas. ²⁵ Nun kè di gamu tmugad i klawilan balù tukay fagu di kafsamuk i nawan? Landè sa! ²⁶ Na ku làyu gagan mimò tukay ani, kan ku fsamukyu nawayu gablà di dademe dad klidùyu.

²⁷ “Fandamyu dad bulek di bnas ku tan kibò ktabòla. Là ale faflayam meye klidùla na là ale mimò klawehla. Kabay ani mangu di gamu, balù

Harì Solomon di too nun knunan, landè klawehan gasngad di kafye baweh i satu bulek. ²⁸ Na fandamyu, landè kabtas dad bulek di bnas mto duh ani bay fayah mlanas na bat di lifoh. Ku kanlaweh Dwata i dad bulek di kafye én, lumban i kablén gamu klaweh. Tay, too tukay i kafaglutyu! ²⁹ Nangyu alì fandam na fsamuk i nawayu gablà di gumwèyu i knaanyu na ninumyu. ³⁰ Hae, du én i too fanngabal i dad to là gmadè Dwata, bay i Màyu di langit gmadè i kdee klidùyu. ³¹ Kabay ani i fye nimòyu, fdatahyu di nawayu i kagot Dwata, na blén di gamu i kdee dad klidùyu.”

*I knun di langit
(Matyu 6:19-21)*

³² Man Dyisas, “Gamu dad mlalò deg, nang gamu likò balù ku là gamu dee, du i Màyu di langit, too kenen lehew fagin gamu di kagotan. ³³ Fabliyu i dad knunyu, na banléyu i dad to landè. Na én kibòyu samtifun knunyu landè kalmo, dunan i knun landè ktin di langit. Na landè to gfusuk ditù du tmaku, na landè kanok gafalmo dun. ³⁴ Hae, du ku nè gumnè i knabasyu, én sa gumnè i nawayu.”

I kafatlagad dad salig Dyisas di kasfuléan

³⁵⁻³⁶ Fadlug Dyisas tamdò, manan, “Fatlagad gamu di kasfulégu, salngad i dad salig fatan i kasfulé i amula fdu di kasdeme. Di laan fa kel, lsakla i fye klaweh na mtam i salò, du fye di kbalan fusuk gatlagad ale gasil mukà i takab. ³⁷ Too nun kafye gdawat i dad salig ku di kakel i amula, mukat ale. Na tulengu gamu i kaglutan, kiten dun tanlasan i klawehan, na fsudengan dad saligan, du kenen i fkaan dale. ³⁸ Na balù ku tngà butang ku demen

too flafus kakelan, too nun kafye i dad salig i gatlagad di kakelan. ³⁹ Kabay tooyu fandam ani, ku tagadè i mfun gumnè i bang kakel i to tmaku, fatlagad kenen du fye là gfusuk i to tmaku di gumnean. ⁴⁰ Na salngad gamu, too gamu fatlagad, du agu, i dnagit Tingà To, kel di bang man nawayu ise fa bang kakelgu.”

*I dad salig gsalig na i dad là gsalig
(Matyu 24:45-51)*

⁴¹ Na smalek Fiter, manan, “Amu, alò di gami kè gutmulenam i fléd ani, ku demen di kdee dad to?”

⁴² Na man i Amuito Dyisas, “Simto i salig too gsalig na too fulung? Dunan i salig gufagot i amun i dademe dad saligan, du fye nalelan dale i knaanla ku tabang kablé dun. ⁴³ Too nun kafye i salig di kakel i amun ku teenan kenen mimò i fimò kenen. ⁴⁴ Tulengu gamu i kaglutan, ku ani teenan, fagotan i salig ani i kdee dad knunan. ⁴⁵ Kabay, ku man i saligan ani di kton, ‘A, mlo fa kulê i amugu,’ na tanbuau fatduk i dademen dad salig, lagi na libun, na too kenen kmaan, minum, na flangal. Na ku én nimoan, ⁴⁶ ani sa mkel di kenen. Samfulê i amun di bang i laan gadè dun, na laan fandam ku kel, na i kibò i amun kenen, toon fanlayam, du fakufan kenen di gaslok i dad to là faglut.

⁴⁷ “Na nè i salig gmadè knayè i amun, bay laan fatlagad, na laan nimò knayè i amun, toon fatduk. ⁴⁸ Kabay i salig là gmadè knayè i amun, na gam-salà, fanlayam, bay là too blat i flayaman. Nè i to banlé dee, dee fni di kenen, na nè i to dee fagot di kenen, too dee i fni di kenen.”

*I kasnang nawa nebe Dyisas di tah tanà
(Matyu 10:34-36)*

⁴⁹ Na man Dyisas, “Salu agu dini du nun nebega salngad i lifoh dminè di tah tanà ani. Na kayègu moon ku dminè nan. ⁵⁰ Kabay nun bonyag dnawatgu, dunan i kaflayam fangu nagu. Na là manak i nawagu kel di kagdohò dun. ⁵¹ Ken man nawayu, én duengu salu dini di tah tanà du mebe agu ksasatu nawa, bay ise. Tulengu gamu, én duengu salu dini du mebe agu i kasbalétyu. ⁵² Hae, mdà di ksalugu dini, ku nun lime to di satu malay sbalét ale. Tlu mnang nawa i lwe, na lwe mnang nawa i tlu. ⁵³ Snang nawa i dad lagi na màla, na i dad libun na yêla, na dad libun gnè na i tewela libun.”

⁵⁴ Na nun fa man Dyisas di dad to stifun déén, manan, “Ku nun teenyu labun fdu di gusdaf i duh, galyu man, ‘Tafan mulen,’ na glut, là mlo mulen sa. ⁵⁵ Na ku lyaloyu nus sabnal, manyu, ‘Too minit kadang,’ na glut sa. ⁵⁶ Tay, gamu dad to flingu! Fulung gamumeye i dad ilè di tanà na langit, kan ku là gamu fulungmeye i dad ilè di bang ani gablà di deg?”

*I kasafye i dad to sduen
(Matyu 5:25-26)*

⁵⁷ Fadlug Dyisas tamdò, manan, “Na kan ku làyu fandam ku tan i fye nimò? ⁵⁸ Kaflingenta dun, ku nun to dmuen ge, na neben ge di usay, funa gamu stulen du fye sulé di gusafyeyu di là gamu fa kel di ganlal, du fye laan ge fles blé di to mukum, du ken léan ge blé di fulis, na bnilanggùla ge. ⁵⁹ Tulenta

ge ani, silang ge galwà ku tatoo sikof bayadam i salaam.”

13

I dad to là msal, mati

¹ Na di bang én, nun dad to tmulen ku Dyisas gablà di dad to di banwe Galili tafafati Filat di lamla damsù di Dwata. Na i litèla masbool di litè i dad lmanaf dsùla. ² Na man Dyisas di dale, “Man nawayu kè too blat fa i salà dad to én di salà i dademe dad to mdà di Galili, du bnanò ale di lamla damsù? ³ Là sa! Kabay tulengu gamu, ku là gamu msal na tmagak i sasè nimòyu, mati gamu salngad dale. ⁴ Na i dad sfalò walu dad to mati matkan i too mdatah gumnè di Silom, man nawayu kè too blat fa i salàla di salà i dademe dad to mnè di Dyérusalém? ⁵ Là sa! Kabay tulengu gamu, ku là gamu msal na tmagak dad sasè nimòyu, mati gamu salngad dale.”

I fléd gablà di kayu fig landè bunge

⁶ Na kafnge én, tulenan dale i fléd ani, manan, “Kaflingga dun, nun satu to, nun kayu fig tafulen di tanà i galan gumule grép. Satu duh mngabal kenen bunge di kayu ani, bay landè teenan. ⁷ Taman manan di to mifat i fulen, ‘Tatlu fali i klogu mngabal bunge i kayu ani, na landè teengu. Nbekam du aloan falmo i tanà.’ ⁸ Kabay man i to mifat i fule, ‘Bayaam fa, balù alò fali ani, du funagu lanbud na fankahgu abunu. ⁹ Ku munje kadang di fali ani, too fye, bay ku là, na fanlesam fbek.’”

I kafgulé Dyisas satu libun di Duh Kaftud

¹⁰ Di satu Duh Kaftud i dad Dyu, tamdò Dyisas di satu gusatdòla. ¹¹ Na nun libun déén tasfalò walu fali nun tdukan mdà di busaw. Bakug kenen, na talaan beg gafatlu tadag. ¹² Na di kite Dyisas i libun ani, tlon kenen, na manan, “Tamgulê ge nan di tdukam.” ¹³ Na nagotan kenen, na tati gafatlu tadag, na dnayenan Dwata.

¹⁴ Kabay i ganlal mebe di gal gusatdò, too kenen flabè du tafangulê Dyisas i libun ani di Duh Kaftud, na manan di dad to déén, “Nun nam duh di satu simana fakay ito mimò. Salu gamu dini di dad duh én ku mayè gamu mgulê, bay ise ku di Duh Kaftud.”

¹⁵ Kabay tmimel Dyisas kenen, manan, “Gamu i dad to alò flingu mimen Dwata! Làyu kè nteh i ikat i dad bakayu na dongkiyu, du fninumyu ale di Duh Kaftud. ¹⁶ Na i libun ani, kenen satu bel Abraham, na tasfalò walu fali taklo Satanas mikat kenen. Là kè fakay ku ntehgu ikatan di Duh Kaftud?”

¹⁷ Di kman Dyisas ani, too myà i dad to dmuen kenen, bay dademe dad to flinge, too ale lehew gablà di dad too fye galan nimò.

*I fléd gablà i satu too tukay bnê
(Matyu 13:31-32; Mark 4:30-32)*

¹⁸ Na man Dyisas, “I tan gufasngadgu i kagot Dwata? Tan i fye guflingengu dun? ¹⁹ Flingengu di too tukay bnê fule satu to di tanaan. Tmabò i bnê ani, na mbaling bong kayu. Na smalal dad anuk di bnas di dad fangan.”

*I fléd gablà di falnok fan
(Matyu 13:33)*

20 Na lêman smalek Dyisas, manan, “I tan fa guflingengu i kagot Dwata? **21** Flingengu di bulung falnok fan nwè i satu libun du bolan di tlu gantang arina, na too masbool na too lamnok.”

*I lwe dalan nalék i dad to
(Matyu 7:13-14, 21-23)*

22 Na fles Dyisas magu salu di Dyérusalém, na slob kenen tamdò di dad malbang na dad malnak banwe di dalanan. **23** Na nun to smalek kenen, manan, “Amu, là kè dee to galwà di salàla?”

Na man Dyisas di dale, **24** “Too gamu fgal du fye g fusuk gamu di tukay bà takab salu di nawa landè sen du landè dademe dalan salu ditù. Na tulengu gamu, too dee to kadang tilew fusuk, bay là ale g fusuk. **25** Ku fkahta di gumnè, ku tatnakab kadang i to mfun dun, gtagak gamu tadag di lwà, na fakdo gamu, manyu, ‘E Amu, begam nukà gami i takabl’!

“Kabay én timelan gamu kadang, manan, ‘Làgu gamu dilè, na làgu gadè ku nè i gumdàyu!’

26 “Na manyu kenen, ‘Kabay tagnè gami sgalak di ge, du kmaan gami na minum di safédam, na gal ge tamdò di banwemi.’

27 “Kabay man mfun i gumnè, ‘Tulengu gamu, làgu gamu dilè, na làgu gadè ku nè i gumdàyu! Fawag gamu di deg kdeeyu dad to mimò sasè.’

28 “Na di bang én too gamu mngel na kminggat i kifanyu mdà di klidùyu di kiteyu dad gutambulyu Abraham, Isaak, na Dyékob, na i kdee dad tugad Dwata tagfusuk di kagot Dwata, bay gamu gtagak di lwà. **29** Na nun fa dad to mdà di klamang banwe sudeng kmaan di bong fista di kagot Dwata, mdà di dad banwe di gusut i duh, na mdà di gusdafan,

na mdà di gufdu i sabnal, na mdà di gufdu i timul. ³⁰ Too glut, nun dad to gfulé di mduh ani, tambaling guna kadang, na nun dademe guna di mduh ani, mbaling gfulé kadang.”

*I kalbong nawa Dyisas i dad to di Dyérusalém
(Matyu 23:37-39)*

³¹ Na di bang én, nun dad Farisi salu di ku Dyisas, na manla, “Gasil ge mdà salu di dademe banwe du mayè Hari Hérod mati ge.”

³² Kabay man Dyisas, “Mdà gamu salu di ku Hari Hérod, én to gal mgaw, na tulenyu kenen, funagu falwà dad busaw na fgulé i dad to di mduh ani, na lêman fayah, bay lwe ani, kafnge i nimògu. ³³ Di mduh ani na fayah fadlug agu di kagugu, na kel di lwe ani, i kakelgu di Dyérusalém, du là fakay fnati i tugad Dwata ku ise déén di Dyérusalém.”

³⁴ Na too mlidù nawa Dyisas gablà di dad to di Dyérusalém, na manan, “E gamu dad to di Dyérusalém, gamu dad to mati i dad tugad Dwata, na tmudà batu kel di kfati i dad saligan dekan di gamu! Tadee dulégu mayè samtifun gamu di ifatgu gambet i anuk mliton santifunan i dad unsuyan di dunganfafakan, bay là gamu mayè. ³⁵ Na taman tnagak nan Dwata i banweyu, na silangyu agu lêman teen ku takel i bang kmanyu, ‘Nun kafye di to salu dini mebe i glal mdà di Amuito Dwata.’ ”

14

I kafgulé Dyisas satu lagi di Duh Kaftud

¹ Di satu Duh Kaftud, salu Dyisas di gumnè satu Farisi nun glal, du nlak kenen kmaan ditù. Na too kenen tnanul i dad to. ² Na nun satu lagi déén,

balak i lawehan. ³ Na snalek Dyisas i dad Farisi na i dad gal mubad dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, manan, “Fakay kè di dad flalò Dwata ku fgulê i to nun tduk di Duh Kaftud, ku là?”

⁴ Kabay tatì ale fanak. Na nagot Dyisas i to én, na fanguléan na fdaan mulê. ⁵ Na snalek ale Dyisas, manan, “Ku nun tingàyu ku demen bakayu i mtatek di mngalam sol di Duh Kaftud gasilyu falwà ku là?”

⁶ Kabay là ale gamtimel.

I kafdanà i kto

⁷ Na nun teen Dyisas i dademe dad to nlak déén malék i dad gusudeng i gal tagà di dad to mdatah, taman nun tulenan satu fléd, manan, ⁸ “Ku nun mlak ge di kasdeme, nangam nalék i fye gusudeng i gal tagà i dad mdatah to, du ken nun to kel, mdatah fa di ge. ⁹ Du ku kel, ken salu di ge i to mlak, na manan, ‘Blém i gusudengam di to ani.’ Na baling ge myà du tabaling én tlas gusudengam i gusudeng i dad to mdanà. ¹⁰ Kabay ku nun mlak ge, ani fye nimoam, nalékam i gusudeng i dad to mdanà du fye salu di ge i to mlak, na manan, ‘E Lew, mili ge kun di fye gusudeng.’ Na fiten di kdee dademem nlak, ge too mgafè. ¹¹ Du balù simto to fdatah i kton, fdanà sa kadang, na balù simto to fdanà i kton, fdatah sa kadang.”

I fye klak

¹² Na man Dyisas di to mlak kenen, “Ku mimò ge kakaan ku nun to nlakam kmaan di safédam, nangam nlak i dademem sgalak, i dad flanekam, i dademe gakedam, ku demen i dademem saldan i nun knun, ken mlak ale ge na gbalas ge di klakam

dale. ¹³ Kabay ku mimò ge fista, i fye nlakam, dunan i dad to landè knun, i dad to là gmagan magu, i dad kimay, na i dad butè. ¹⁴ Na nun kafye gdawatam, du balù làla ge gbalas, Dwata malas i kafye nimoam di kték i dad to tlu.”

*I fléd gablà di klak di bong fista
(Matyu 22:1-10)*

¹⁵ Na nun satu to di gukmaanla mlinge i man Dyisas gine, na manan, “Too nun kafye i to kmaan di fista nimò Dwata kadang di kagotan di langit.”

¹⁶ Na tulen Dyisas fléd ani di to én, manan, “Nun satu to mimò i bong fista, na dee dad to nlakan. ¹⁷ Di kakel i duh i fista, dekan i saligan du fye tnulen i dad to tanlakan, ‘Salu gamu dini, du tagatlagad i kdee.’”

¹⁸ “Kabay i kdeela malibad i là ale gsalu ditù. Man i tnanin, ‘Nun tanà bnayadgu, na là fakay ku làgu nlauy. Begam nlifet i làgu kagsalu di fista.’”

¹⁹ “Na man i satu, ‘Nun gbayadgu sfalò baka, na fan agu mdà du tilewgu ale fdaru. Begam nlifet i làgu kagsalu di fista.’”

²⁰ “Na man i satu, ‘Falami agu mwè yaan, taman là agu gsalu di fista.’”

²¹ “Taman mulê i saligan, na tulenan i kdee ani di amun. Na too flabè i amun, na manan di saligan, ‘Faflal ge mdà salu di dad karsada na dademe dad dalan di syudad, na nebem dini i dad to landè knun, dad là gagu, dad butè, na dad kimay.’”

²² “Na di là mlo, takel i saligan, na manan, ‘E Amu, tanimògu i kdee dekam, bay nun fa gdè gusudeng.’”

²³ “Na man i amu di saligan, ‘Lêman ge mdà salu di dad dalan di bulul, na toom fsalu dini i dad to, fye fnò i gumnègu. ²⁴ Kabay tulengu ge, landè balù satu di dad to munagu nlak gamkaan i bong knaan tafatlagadgu ani.’ ”

*I to fakay mgimò satu to mlalò ku Dyisas
(Matyu 10:37-38; 5:13; Mark 9:50)*

²⁵ Nun dee dad to magin ku Dyisas magu, na meye kenen di dale, na manan, ²⁶ “Ku nun to mayè magin deg, na là too bong nawan deg, mdatah fa di kalbong nawan maan, yéan, yaanan, dad ngaan, dad flanekan, na balù kel di kton, là kenen fakay mgimò satu gal mlalò deg. ²⁷ Na balù simto to là mebe i krusan na mlalò deg, là kenen fakay mgimò satu gal mlalò deg.

²⁸ “Kaflingenta dun, ku nun di gamu mayè fdak i bong gumnè, én nimoan, funan fanak na fandam ku file filak i btasan du fye gadean ku gablà filakan gafnge dun. ²⁹ Hae, du ku laan funa fandam, di kafngen fdak i lahanan, laan gafnge i gumnean, na baling snilo kenen i kdee mite dun. ³⁰ Na manla, ‘I to ani, tambù kenen fdak i gumnè, bay laan gafnge dun.’

³¹ “Salngad én, ku fkahta di harì fan samfati satu harì nun lwe falò libu sundalun, du funan fanak na fandam fye gadean ku gmagan kenen misan dun, balù ku alò sfalò libu i kenen sundalu. ³² Na ku man nawan laan gmagan, dekan muna dad saligan smitong i satu harì di sawag ale fa, du fye stulen di gufyen fye là ale fles sfati. ³³ Salngad én, là gamu fakay mgimò to mlalò deg, ku làyu funa fandam na tnagak i kdee dademe mabtas di gamu.

³⁴ “I dad mlalò deg, ku làlà agu fabtas di kdee dademe knabasla, salngad ale di kahì landè nem, du balù ku fye kahì, bay ku talandè neman, landè kibò fahì dun lêman. ³⁵ Talandè gukmamu dun, balù bol di abunu i tanà, là fakay, tati bat nan i dad to. Taman flinge gamu ku nun klingeyu!”

15

I fléd gablà di bilibili lana (Matyu 18:12-14)

¹ Na di satu duh, i dad to gal mwè bayad buhis na i dademe dad to gal mlafà i flalò Dwata, stifun ale du flinge i tdò Dyisas. ² Kabay i dad Farisi na i dad to gal tamdò i dad flalò Dwata, too ale mugak, manla, “I to ani, dnawatan i dad to gamsala na kmaan kenen di safédla!”

³ Na én duen tulen Dyisas satu fléd, manan, ⁴ “Ku nun satu to di gamu mfun mlatu bilibili, na baling lana i satu, tan i nimoan? Tnagakan i syem falò syem di gumtebla, du fanngabalán i lana kel di kitén dun. ⁵ Na di kitén dun, too kenen lehew, na tniangan mulé. ⁶ Di kakelan di gumnean, tlón i dademen sgalak na i dademen saldan, na manan dale, ‘Flehew gamu magin di deg, du tateengu i bilibiligu lana.’ ⁷ Na tulengu gamu, salngad én di langit du bong klehew ditù mdà di satu to gamsalà msal na tmagak i salaan, di syem falò syem to matlu i landè kamula msal.”

I fléd gablà di mabtas filak lana

⁸ “Na ku nun libun mfun sfalò batù filak too mabtas, na baling lana i satu, tan i nimoan? Laan kè gasil mtam i salò na fnune i gumnean na toon

fanngabal kel di kiten dun? ⁹ Na di kiten, tlon i dademen sgalak na i dademen saldan, na manan dale, ‘Flehew gamu magin di deg, du tateengu i filakgu lana.’ ¹⁰ Na tulengu gamu, salngad én i klehew dad kasaligan Dwata di ksal satu to gamsalà di salaan.”

I fléd gablà di tingà lana

¹¹ Na fadlug Dyisas talù, manan, “Nun satu to nun lwe tingaan lagi. ¹² Na man i twali di maan, ‘E Mà, blém deg nan deg alel di knunam.’ Taman naleelan i knunan di lwe dad ngaan.

¹³ “Di là file duh, fabli i twali kenen alel, na neben i kdee gwean di mawag banwe, na falmon di dee sasè nimò i landè gukmamu. ¹⁴ Na di kti kdee, nun kel bong kbitil di klamang banwe gusalun, na too kenen malima ditù. ¹⁵ Taman fusuk kenen di nimò di satu to mnè di banwe én. Na dekan kenen di nligon du fkaan dad sdean. ¹⁶ Na mdà di too sè kbitilan, kayean moon kmaan i dad bunge kayu i galan fkaan di dad sdè, bay landè mlé kenen balù i tan.

¹⁷ “Kabay fandaman i kagkahan, na manan di kton, ‘I kdee dad tnaden Mà, mlukas fa knaanla, bay deg, tafan agu mati kbitilgu. ¹⁸ Fye fa ku mdà agu mulê di ku Mà, na mangu di kenen, “Mà, tagamsalà agu di Dwata na lêman di ge. ¹⁹ Talà agu gablà tlo tingaam. Nimoam agu alò satu to tnadenam.”,

²⁰ “Taman mdà kenen mulê di maan. Kabay di mawag fa kenen, teen i maan, na toon kenen kando. Na faflal kenen sadlu smitong i tingaan, na lkafan na nalakan.

21 “Na man i tingaan, ‘Mà, tagamsalà agu di Dwata na lêman di ge. Talà agu gablà tlo tingaam.’

22 “Kabay tlo i maan dad saligan, na manan, Faflal gamu! Nebeyu dini i too fye klaweh, na falsakyu kenen. Fnalsakyu kenen tising na tnalamfàyu. **23** Nwèyu i tingà baka tafabù, na tnatêyu. Mimò ito fista, na too ito flehew, **24** du i tingàgu ani gambet mati, bay ani, talêman mto! Gambet talana, bay ani, talêmangu teen!” Taman tambù ale too flehew.

25 “Na di slà ani, ditù fa i tingaan twege di nligola. Na di kuléan, di kagdadongan di gumnè, lingen i lingag, na teenan i dad to sayew. **26** Taman tlon satu di dad saligla, du snalekan di kenen ku tan i nimòla. **27** Na man i salig, ‘Tamulê i twalim, na taftatê maam i tingà baka tafabù, du tasamfulê i twalim na fye kagkahan.’

28 “Kabay baling kenen flabè, na laan mayè fusuk di gumnè. Taman lamwà i maan na fakdo di kenen fye fusuk. **29** Kabay én timelan maan, ‘Fadé fandamam, tafile fali klogu mimò dini na di kdee dekam deg slamegu nimen, bay laam lmen mlé deg balù satu tingà kambing du tnatêgu fye nun klehewgu dmeme i dad demegu sgalak. **30** Kabay kakel i satu tingaam tafalmo i knunam dmeme i dad sasè libun, balingam tnatê kenen i tingà baka tafabù.’

31 “Na man i maan, ‘E Tò, tagnè ge mnè dini di safédgu, na i kdee dad knungu slame ge mfun dun. **32** Kabay too mabtas ku mimò ite fista na flehew ite du gambet tamati i twalim, bay talêman mto. Gambet talana, bay ani talêmanta teen.’ ”

16

I fléd gablà di salig fulung meye i knean di fulé duh

¹ Na lêman nun tulen Dyisas satu fléd di dad to mlalò kenen, manan, “Nun satu to too bong knunan, na nun saligan gufagotan dun. Na di satu duh, nun lingen na tabaling falmo saligan i knunan. ² Di kgadean dun, fatlon i saligan, na snalekan kenen, manan, ‘Tan i lingegu ani gablà di ge? Blém di deg i gugsulat gablà di kagotam i knungu, du làgu nan fagot ge.’

³ “Na man i salig di kton, ‘Tan i kibògu nan du falwà agu i amugu? Làgu gagan mimò i blat du mlungay agu na myà agu mni. ⁴ A, tagadègu ku tan i fye nimògu du fye balù ku falwà agu, knean nun dad demegu sgalak fyak deg di gumnèla.’

⁵ “Én nimoan, katedan i kdee dad to gamguteng di amun man satu dale. Kakel i satu, snalekan kenen, manan, ‘File utengam di amugu?’

⁶ “Na man i to én, ‘Mlatu lata i fngalo.’

“Na man i salig, ‘Ani gugsulat i utengam. Gasil ge sudeng dini, na sulatam déén alò lime falò lata.’

⁷ “Na lêmanan snalek i satu, manan, ‘Na ge, file utengam?’

“Na man i to én, ‘Mlibu been mse.’

“Na man i salig, ‘Ani i gugsulat i utengam. Sulatam alò walu lata.’

⁸ “Di kaklinge i amun gablà di nimoan, dnayenan i salig mlangong di kfulungan meye kfagu i nimoan. Hae, du mdatah kfulung i dad to là faglut di Dwata di kibòla i dademela to mnè di tah tanà ani, di kfulung i dad to Dwata. ⁹ Taman

tulengu gamu ani, fandamyu i knèyu di fulé duh. Gnamityu i knunyu di ktabeng i dad to, fye nun kamdo gamu, na balù ku tamti i knunyu, dnawat gamu di gumnè landè gusenan.

¹⁰ “Balù simto to gsalig di tukay, lêman gsالig di bong. Na balù simto to là gsالig di tukay, là lêman gsالig di bong. ¹¹ Taman ku là gamu gsالig di kagotyu i knun di tah tanà, simto kè smalig di gamu i glut knun ditù di langit? ¹² Na ku là gamu gsالig magot i knun dademe to, simto mlé gamu knun di langit?

¹³ “Landè kibò flifan di lwe amu, du ku lwe amu satu to, knangan nawa i satu, na kandon i satu, ku demen nimenan i satu, na dnuenan i satu. Ku too bong nawayu knun, láyu gimen Dwata du landè kibò flifan di lwe.”

¹⁴ Na mlinge i dad Farisi i kdee man Dyisas ani, taman snilola kenen, du too bong nawala filak. ¹⁵ Kabay manan di dale, “Gamu i dad to mayè mimò fye di kite i dad to, bay gadè Dwata i mnè di nawayu. Na i nimò too mabtas di dad to, baling too knang Dwata.

¹⁶ “Kel di bang Dyan Gal Munyag, én alò gal tdò, dunan i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis na i sulat dad tugadan di muna fa. Kabay tambù Dyan tamdò i Fye Tulen gablà di kagot Dwata, na mdà di kaklinge dad to dun, too ale fgal du fye gfusuk ale. ¹⁷ Kabay mlal fa magwè i langit na tanà, di kagwè balù tukay gsulat di dad flalò blé Dwata.

¹⁸ “Ku fkahta di lagi mkah i yaanan na lêman mwè satu libun, tagamsalà du nlafaan i muna yaanan. Na salngad i lagi mwè libun takah i

yaanan, gamsalà kenen du nlafaan muna yaan i libun nwean.”

I to nun bong knun na Lasarus

¹⁹ Na talù fa Dyisas, manan, “Nun satu to nun bong knun gal kamlaweh i too fye baweh na too mabtas, na too fye knaanen kat i duh. ²⁰ Na nun satu lagi landè knun dnagit ku Lasarus, gal filè mdadong di gufusuk i labat di gumnè i to nun bong knun ani. Nun dad seey klamang lawehan. Na milè kenen déén, ²¹ du ken gamkaan kenen balù alò dad samel tatek mdà di lamisa gukmaan i to nun bong knun. Too sasè kagkahan du balù i dad ayem gal salu di kenen na dmilà i dad seeyan.

²² “Là mlo mati i to landè knun, na nebe kenen dad kasaligan Dwata ditù di langit saféd Abraham. Kafnge én, mati i to bong knun na lbang, ²³ bay én gukelan di banwe dad mati dnagit Hadis, na too maflayam kenen déén. Taman Ingala kenen na teenan Abraham di gumawagan, na ditù Lasarus di safédan. ²⁴ Na tlon Abraham, manan, ‘E Màgu Abraham, begam agu kando, na dekam Lasarus lamnab i tukè tnaloan di yéél, du fye fnatdakan i dilàgu, du fatno dun, du too sè kaflayamgu di lifoh ani.’

²⁵ “Kabay man Abraham, ‘A Tò, fandamam kneam di tah tanà. Too malami nawam di kdee fye, bay Lasarus, too kenen maflayam di dee gngun. Kabay ani, too maglala Lasarus, bay ge, too maflayam. ²⁶ Na ise alò én, bay nun bong kbe gableng gito, du fye landè gifal mdà dini salu déén di ge, na landè gifal mdà déén salu dini di gami.’

²⁷ “Na man i to én, ‘Mà, ku én i kagkahan, begam dek Lasarus samfulê di gumnè màgu, ²⁸ du nun

lime dad flanekgu lagi ditù. Fye ku began ale fangewe du fye là ale gsalu di banwe gumaflayam ani.’

²⁹ “Kabay man Abraham, ‘Tanun di dale i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis na i sulat dad tugad Dwata, fye ku fanlingela i manla.’

³⁰ “Na man i to én, ‘Là sa, Màgu Abraham, là gablà én! Kabay ku nun to mték mdà di fati tmulen dale, msal ale!’

³¹ “Kabay man Abraham, ‘Ku là ale mimen i man Mosis na i dad tugad Dwata, là ale mgebe balù nun mték mdà di fati.’ ”

17

Ikgebe di salà

(*Matyu 18:6-7, 21-22; Mark 9:42*)

¹ Kafnge én, talù Dyisas di dad mlalò kenen, manan, “Too glut nun dee kel gamgebe i dad to di salà, bay magakdo i to gumdà i dademela dad to gamsalà, du too kenen fanlayam kadang. ² Fye fa ku mgikat i lialan i bong giling batu, na bat kenen di mahin, di laan fa mgebe di salà balù satu di dad to mdanà. ³ Taman too gamu fgeye!

“Ku gamsalà i dademem, nngakam, na ku msal kenen, nlifetam i salaan. ⁴ Balù ku fitu dulê kenen gamsalà di ge di sduh, na ku fitu dulê salu di ge, na manan, ‘Msal agu di salàgu di ge, begam nlifet,’ na nlifetam sa.”

I bong gnagan i tukay kafaglut

⁵ Na talù i dad galan dek di ku Dyisas, manla, ‘Amu, tananuam i kafaglutmi.’ ⁶ Na man i Amu, ‘Balù ku tukay i kafaglutyu salngad kalbong i satu

too tukay bnê mustasa, gaganyu man di bong kayu ani, ‘Magdot ge, na tmabò ge ditù di mahin!’ na nimenan gamu sa.”

I nimò i dad lifan

⁷ Fadlug Dyisas talù, manan, “Ku nun satu di gamu nun lifanan dmaru ku demen mifat i bilibili, na ku kel kenen fdu di gumimoan, tan i manyu di kenen? Nlakam kenen kè gasil sudeng na kmaan? Là. ⁸ Én galyu man di kenen, ‘Mimò ge knaangu flabi, na mili ge du munung deg klogu kmaan na minum, na kafnge én, ge nan kmaan na minum.’ ⁹ Mlé gamu fye dé di lifanyu, du nimenan i dad dekyu? Là sa, du én i kenen nimò. ¹⁰ Salngad én gamu, ku tagimòyu i kdee dek Dwata gamu, manyu, ‘Gami dad lifan too mdanà, na alò én nimòmi i gami alel nimò.’ ”

I sfalò to tanfig fangulê Dyisas

¹¹ Na di kagu Dyisas salu di Dyérusalém magu kenen di bleng i dad banwe Samériya na Galili. ¹² Na di kakelan di satu banwe, nun sfalò lagi tanfig smitong kenen, bay tadag ale di gumawagan, ¹³ na tamlo ale, manla, “E Dyisas, Amu, begam gami kando!”

¹⁴ Na di kite Dyisas dale, manan, “Mdà gamu. Fiteyu i lawehyu di dad bà di Dwata.”

Na di dalanla salu ditù, tamgulê ale.

¹⁵ Na di kite i satu tamgulê kenen, samfulê kenen di ku Dyisas, na toon falbong i taluan dmayer Dwata. ¹⁶ Na lkuad kenen di muna Dyisas du too mlé fye di kenen. Na lagi ani ise kenen Dyu, bay to mdà di Samériya.

¹⁷ Na man Dyisas, “Sfalò lagi tamgulê. Tanè i syem? ¹⁸ Landè dademe dé samfulê dmayer Dwata, alò i to ani mdà di mahal banwe?” ¹⁹ Na talù Dyisas di to én, manan, “Tadag ge na fles ge. Mdà di kafaglutam tamgulê ge.”

*Ikakel i kagot Dwata
(Matyu 24:23-28, 37-41)*

²⁰ Na nun dad Farisi smalek ku Dyisas kilen i kakel i kagot Dwata. Tmimel Dyisas, manan, “I kakel kagot Dwata, laito teen dun, ²¹ na landè to fakay mangman, ‘Neyeyu tadini kagot Dwata,’ ku demen ‘E tadéén sa.’ du i kagot Dwata déén di lam nawa i dad to.”

²² Na kafnge én, talù Dyisas di dad mlalò kenen, manan, “Nun duh kadang, tooyu kayè ku teenyu i kasfulêgu, agu i dnagit Tingà To, bay là, du ise fa bangan. ²³ Na nun dad to kadang, manla di gamu, ‘Neyeyu ditù kenen,’ ku demen, ‘Dini kenen,’ bay nangyu ale lalò, ²⁴ du i kasfulêgu, agu i dnagit Tingà To, gambet i silà magtuyal i klamang langit mdà di gusut i duh kel di gusdafen. ²⁵ Kabay di là fa kel i duh atù, funagu tnayud i dee kaflayam na knagol agu i dad to di bang ani.

²⁶ “I kagkah i dad to di kasfulê i dnagit Tingà To, salngad i kagkah dad to di bang Nowa. ²⁷ Kmaan ale na minum, na mwè yaan, na fwèla yaan dad ngàla kel di duh kfusuk Nowa di bong awengan. Na kel i dunuk mlimas i kdee dad to di bang én.

²⁸ “Salngad kagkah i dad to di bang Lat. Fadlug ale kmaan, minum, sbayad, mla, na fdak dad gumnè, ²⁹ bay di duh ktagak Lat i banwe Sodom,

i kdee dad to gtagak déén mti mati mdà di kfulen Dwata i lifoh na sandawà mdà di langit.

³⁰ “Gambet ani kagkah i dad to kadang di kasfulégu, agu i dnagit Tingà To. ³¹ Di duh én, ku nun to déén di lwà, nang fusuk di gumnean du mwè i knunan. Na i to mimò di nligon, fye ku nangkenen mulê. ³² Fandamyu i mkel di yaan Lat, du mbaling kenen kahì di kfaléan di banwe tnagakla. ³³ I dad to fabtas i nawala, knean mati. Kabay i dad to fabtas i klalòla deg balù mati, nun nawala landè sen. ³⁴ Tulengu gamu, di butang kakelgu kadang, nun lwe to sadfél milè, na satu nwè, bay satu mtágak. ³⁵ Nun lwe libun gmiling, na satu nwè, bay satu mtágak. (³⁶ Nun lwe to di nligo, na satu nwè, bay satu mtágak.)”

³⁷ Na smalek i dad gal mlalò kenen, manla, “Amu, tanè gumgimò ani?”

Na tmimel Dyisas fagu di fléd, manan, “Ku nè gugilè i mati, déén sa gustifun i dad wak du knaanla.”

18

Ifléd gablà di libun balu na i to mukum

¹ Na nun fléd tulen Dyisas dale du fye tdoan ale i kabtas ku fadlug ale gal dmasal na nang flungay nawa. ² Manan, “Di satu banwe nun to mukum landè klikoan di Dwata, na landè afean i dad to. ³ Na nun satu libun balu déén gal salu di kenen du fakdo, manan, ‘Nsenam agu di kasfalami i to dmuen deg.’

⁴ “Di tnanin là mayè tmabeng i to mukum, bay di mlo nan, manan di kton, ‘Balù landè klikògu

Dwata na landè afègu dad to,⁵ nsengu libun ani du toon agu snamuk, du ku làgu kenen tnabeng, laan tlag samfulê smamuk deg kel di kaglukasgu!” ”

⁶ Na fadlug talù i Amuito Dyisas, manan, “Balù ku là matlu i to mukum ani, tooyu fandam i manan. ⁷ Ku i sasè to ani tmabeng, là kè nsen Dwata i dad ton fakdo di kenen mduh na butang? Laan sa fganggà i tabengan dale. ⁸ Tulengu gamu, toon faflal msen dale. Kabay knean, kadang di kasfulêgu di tah tanà ani, file nan alò i dad to smalig di deg, agu i dnagit Tingà To?”

Ifléd gablà di Farisi na i to mwè bayad buhis

⁹ Na tulen Dyisas i fléd ani di dad to smalig di fye nimòla, du man nawala matlu ale, bay balingla fdanà i dademela to. ¹⁰ Manan, “Nun lwe to salu di Bong Gumnè Dwata du dmasal, satu Farisi na satu to gal mwè bayad buhis. ¹¹ Na tadar i Farisi di muna na dmasal, manan, ‘E Dwata, mlé agu fye di ge, du là agu salngad i dademe dad to gal tyan, na mlangong, na mlafà i yaanla, na là agu gambet i to gal mwè bayad buhis atù. ¹² Gal agu fwasa lwe dulè di satu simana, na blégu di ge i gasfalò alel di kdee gwègu.’

¹³ “Kabay i to gal mwè bayad buhis, tadar kenen di gumawagan, na balù Ingala di langit, là, bay ntungan kfen mdà di bong kliduan, na dmasal di Dwata, manan, ‘E Dwata, begam agu kando, du agu satu to too gamsalà!’

¹⁴ “Na tulengu gamu i kaglutan, di kulê i to msal ani, matlu kenen di kite Dwata, bay i satu, là, du balù simto to fdatah i kton, fdanà sa kadang, na balù simto to fdatah i kton, fdatah sa kadang.”

*I kdawat Dyisas i malnak dad ngà
(Matyu 19:13-15; Mark 10:13-16)*

¹⁵ Nun dad to mebe balù i too malnak dad ngàla di ku Dyisas du fye nagotan ale na dnasalan. Kabay di kite i dad mlalò kenen i nimòla, nngakla i dad to mebe i dad ngà. ¹⁶ Kabay tlo Dyisas i dad ngà di kenen, manan, “Falohyu dad ngà salu di deg, na nangyu ale fnang, du ku simto to nun ksalig salngad i dad ngà ani, gakuf ale di kagot Dwata. ¹⁷ Tulengu gamu i kaglutan, ku i ksalig i satu to là salngad di dad ngà ani, là kenen gakuf di kagot Dwata.”

*I ganlal nun bong knun
(Matyu 19:16-30; Mark 10:17-31)*

¹⁸ Nun satu ganlal i dad Dyu smalek ku Dyisas, manan, “E To Tamdò, too ge tlu to, taman ani snalekgu di ge, tan i nimògu fye gfungu i nawa landè sen.”

¹⁹ Na man Dyisas di kenen, “Kan ku manam agu tlu to? Alò satu to tlu, dunan Dwata. ²⁰ Tagadeam i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis i gman, ‘Nang ge mlafà yaanam, nang ge manò, nang ge tmaku, nang ge tmulen kéng di gususay, na mafè ge i maam na yéam.’ ”

²¹ Na man i ganlal, “Tanimengu i kdee dad flalò én mdà fa di gutukaygu.”

²² Kaklinge Dyisas ani, manan, “Kabay nun satu gukulangam. Mdà ge, na fablim i kdee dad knunam, na blém i bayadan di dad to landè. Na fagu déén nun bong knun gfunam di langit. Kafnge én, samfulê ge na mlalò ge deg.”

23 Kabay di kaklinge i ganlal i man Dyisas, mbaling kenen too mlidù du too bong knunan.

24 Di kite Dyisas i kliduan, manan di kenen, “Too malima kagfusuk i to nun bong knun di kagot Dwata. **25** Glut ani, malima fusuk i bong lmanaf kamél di sol i dalum, bay malima fa i satu to nun bong knun fusuk di kagot Dwata.”

26 Na smalek i dad to mlinge dun, manla, “Ku glut én, simto fakay galwà?”

27 Kabay man Dyisas, “Nè i là gagan i dad to, gagan Dwata.”

28 Na man Fiter, “Neyem gami, tatnagakmi i kdee du mlalò gami ge.”

29 Na man Dyisas di dale, “Tulengu gamu i kaglutan, ku nun to tmagak i gumnean, ku demen i yaanan, ku demen dad flanekan, ku demen dad tuan, ku demen dad ngaan du mdà di klaloan kagot Dwata, **30** too matnù fa i kdee gdawatan di bang ani di gtagakan, na gdawatan fa nawa landè sen di fulé duh.”

*I gatlu dulê Dyisas fgadè gablà di kfatin
(Matyu 20:17-19; Mark 10:32-34)*

31 Na santifun Dyisas i sfalò lwe to gal mlalò kenen, du manan di dale, “Flinge gamu, du ani salu ito di Dyérusalém, na ditù gugdohò i kdee tagsulat i dad tugad Dwata gablà di deg, agu i dnagit Tingà To. **32** Bléla agu di agot i dad to ise Dyu, na toola agu snilo, na fyà, na dnulàla agu, **33** na bnadasla, na flesla agu fnati. Kabay di gatlun duh, mték agu mdà di fati.”

³⁴ Kabay là gamlabat i dad gal mlalò kenen i manan. Gbuni di dale i gumtatekan, na làla gadè dun.

I kafgulê Dyisas i to butè
(Matyu 20:29-34; Mark 10:46-52)

³⁵ Na di kagdadong ale Dyisas di tukay lunsud Dyériko, nun lagi butè sudeng di kilil i dalan du mni. ³⁶ Na di kaklingen i lduk i kdee dad to magu mlius déén, snalekan ku tan i mkel. ³⁷ Na manla, “Dyisas mdà di Nasarét i magu dini.”

³⁸ Na tamlo kenen, manan, “E Dyisas, Bel Hari Dabid, begam agu kando!”

³⁹ Na i dad to di muna, nngakla kenen, na manla kenen fanak, bay baling matnù kakitan, manan, “Bel Hari Dabid, begam agu kando!”

⁴⁰ Na tlag Dyisas magu, na dekan ale mebe i to butè di kenen. Di kagdadongan, smalek Dyisas, manan, ⁴¹ “I tan kayeam nimògu di ge?”

Na man i to butè, “Amu, kayègu ku beg agu mite.”

⁴² Na man Dyisas di kenen, “Mite ge sa. Mdà di kafaglutam mgulê ge.” ⁴³ Na mite sa kenen, na fles magin ku Dyisas, na toon dnayen Dwata. Di kite i dad to i nimò Dyisas ani, too ale dmayen Dwata.

19

Dyisas na Sakiyus

¹ Na takel Dyisas di lunsud Dyériko, na fles magu déén. ² Na nun satu lagi déén dnagit ku Sakiyus. Kenen i satu ulu i dad to gal mwè bayad buhis blé di banwe Roma, na too bong knunan. ³ Kayean teen ku simto Dyisas, bay landè kiboan du fukal

kenen, na too sgat i dad to. ⁴ Taman faflal kenen sadlu muna di dad to, na mkef di satu bong kayu dnagit sikomoro, du fye teenan Dyisas, du én i dalan Dyisas magu.

⁵ Na di kagdadong Dyisas di kayu gumkef Sakiyus, Ingalà kenen, na manan di kenen, “Sakiyus, gasil ge mnaul, du mnè agu di gumneam duh ani.” ⁶ Taman faflal kenen mnaul, na too kenen lehew fyak ku Dyisas di gumnean.

⁷ Kabay i dad to mite i nimò Dyisas, too ale sungag, manla, “Tay, tlang kenen di gumnè i to too gamsalà!”

⁸ Na Sakiyus, tadag kenen, na manan di Amuito Dyisas, “Amu, ani blégu kagatngà i kdee knungu di dad to landè. Na ku nun to glangonggu, fulègu fat dulè i kalborg gwègu di kenen.”

⁹ Na man Dyisas di kenen, “Di duh ani, takel i kagalwà di dad to di gumnè ani du ge nan i too glut bel Abraham mdà di kafaglutam di deg! ¹⁰ Na agu, i dnagit Tingà To, i duengu salu dini di tah tanà, du fanngabalgu i dad to lana di Dwata du fye falwàgu di dad salàla.”

*I fléd gablà di salig i hari
(Matyu 25:14-30)*

¹¹ Na fadlug flinge i dad to ku Dyisas, taman tnulen an ale satu fléd, du too mdadong kenen di Dyérusalém, na man nawa i dad to, i kakella déén i katbù kagot Dwata. ¹² Man Dyisas, “Nun mdatah to salu di satu mawag banwe du fye mgimò kenen harì ditù, na kafngen mgimò harì, samfulê. ¹³ Di laan fa mdà, tlon sfalò di dad saligan, na banlén

ale filak, man mlatu di kat satu dale. Na manan di dale, ‘Fngàyu i filak ani kel di kasfulêgu.’

¹⁴ “Kabay i dademe to mnè di banwe gumdaan, too mnang nawa kenen, na dekla dad to mlalò kenen, du manla, ‘Là gami mayè ku i to ani mgimò harì magot gami.’

¹⁵ “Kabay knean mgimò kenen harì magot dale, na samfulê. Kakelan déén, fatlon i dad salig gumléen filakan du fye gadean ku file tingà i filakan.

¹⁶ “Kakel i tnanin, manan, ‘Amu, i mlatu fagotam deg, tamngà mlibu.’

¹⁷ “Na man i harì di kenen, ‘Too fye nimoam! Too ge fye salig. Na du too ge gsalig di tukay fagotgu ge, taman fagotgu ge sfalò syudad.’

¹⁸ “Na kel i galwe salig, na manan, ‘Amu, i mlatu fagotam deg, tamngà lime latu.’

¹⁹ “Na man i harì di kenen, ‘Fagotta ge lime syudad.’

²⁰ “Na kel i satu salig, manan, ‘Amu, ani i mlatu filak fagotam deg. Tafnungasgu lasulu na busekgu. ²¹ Hae, du likò agu ge, du too ge labè. Galam nwè i ise ge nfun, na kantum i ise ge fule.’

²² “Na man i harì di kenen, ‘I gmanam én i gugmadè gablà ge fanlayam, du too ge sasè salig. Gadeam too agu labè, na galgu nwè i ise deg nfun, na kantugu i ise deg fule. ²³ Na kan ku laam fkah filakgu di bangku gal gufngà filak, du fye di kulêgu, di kwègu dun, nun tingaan?’

²⁴ “Na man i harì di dad to tadaq déén, ‘Nwèyu i filak di kenen, na bléyu di salig i nun mlibu filak.’

²⁵ “Na manla di kenen, ‘Kabay Amu, tamlibu sa i filakan!’ ”

²⁶ “Na manan, ‘Tulengu gamu i kaglutan, ku simto gsalig di fagotgu kenen, tananùgu i fagotgu. Kabay ku simto là gsalig, balù i tukay tafagot kenen, nawì sa. ²⁷ Na gablà di dad to dmuen deg, i là mayè ku agu i harila, nebeyu dini, na fnatiyu ale di munagu!’ ”

I sangal kagu Dyisas di Dyérusalém

(Matyu 21:1-11; Mark 11:1-11; Dyan 12:12-19)

²⁸ Na kafnge Dyisas tmulen i fléd ani, fadlug ale salu di Dyérusalém, na Dyisas i muna.

²⁹ Kagdadongan di dad banwe Bétfagi na Bétani, di dungan i bulul dnagit Olibét, dekan muna lwe dad gal mlalò kenen, na manan, ³⁰ “Fles gamu di banwe sen munaito. Kakelyu ditù, nun teenyu satu nati dongki ikat landè to lmen smakay dun. Nbelyu ikatan, na nebeyu dini. ³¹ Ku nun to smalek gamu, na manan, ‘Kan ku nbelyu i ikat nati én?’ ani manyu kenen, ‘Nun gukmamu i Amu dun.’ ”

³² Na tamdà i dad to dekan, na kakella déén, teenla i kdee gman di dale gine. ³³ Na di kbella ikat i nati, man i mfun, “Kan ku nbelyu ikat nati én?”

³⁴ Na tmimel ale, manla, “Nun gukmamu i Amu dun.” ³⁵ Na nebela i nati di ku Dyisas, na nafidla i dademe klawehla, na fsakayla kenen. ³⁶ Di slengan magu, mbel i dad to dademe klawehla di dalan gumagun, du fitela afèla kenen.

³⁷ Kagdadongan di Dyérusalém di gumasol i dalan mdà di bulul Olib, too lehew i dee dad to gal mlalò kenen, na tambù ale falbong i talùla dmayer

Dwata mdà di kdee tnikeng tamgimò Dyisas i tateenla, manla,

38 “Too nun kafye i hari salu dini mebe i glal i Amuito Dwata.

Nun ktanak nawa fdu di langit blé Dwata di dad to.

Dnayenito Dwata i too mdatah!”

39 Na nun dad Farisi gbol di dee dad to déén. Talù ale di ku Dyisas, manla, “To Tamdò, nngakam i dad gal mlalò ge, du nlafàla Dwata di kdayenla ge!”

40 Kabay tnimelan ale, manan, “Tulengu gamu, ku fnanggu ale, baling mkit i dad batu dmayer deg.”

41 Di kagdadong Dyisas di Dyérusalém, na di kiten dun, too kenen mngel mdà di bong kakdon i dad to déén. **42** Na manan, “Mulà moon gadèyu, balù duh ani, i gamlé ktanak nawa, bay làyu gadè du tagbuni di gamu. **43** Du nun duh kel kadang, na i dad dmuen gamu, nlibutla labat i syudadyu, na i dad sundalula, sanlibutla gamu fye landè gugalwàyu. **44** Fnatila gamu di lam i syudadyu, balù kel di dad ngàyu. Na di kdee dad gumnè, landè balù satu batu gtagak di gugkahan, du mti malbà, du làyu dilè ku ani i duh kakel Dwata di gamu du falwà gamu!”

*Inimò Dyisas di Bong Gumnè Dwata
(Matyu 21:12-17; Mark 11:15-19; Dyan 2:13-22)*

45 Na fusuk Dyisas di Bong Gumnè Dwata, i gal gumangamfù dad Dyu, na ndalan lamwà i dad to fabli déén. **46** Na manan di dale, “Tagsulat di Tnalù Dwata, manan, ‘Én gukmamu i Gumnègu

gal gudmasal,’ bay tabalingyu nimò gumnè i dad to tmaku!”

⁴⁷ Na klit i duh tamdò Dyisas di Bong Gumnè Dwata. Kabay i dad ulu i dad bà di Dwata, na dad tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, na dademe tua gal mebe i dad Dyu mayè mati kenen, ⁴⁸ bay balù fanngaballa i kfagu, landè mgimòla, du i dad to too mayè flinge i kdee tdoan.

20

*I salek gablà di gumdà i glal Dyisas
(Matyu 21:23-27; Mark 11:27-33)*

¹ Di satu duh, sleng Dyisas tamdò na tmulen i Fye Tulen gablà di kagot Dwata di Bong Gumnè Dwata, fdadong di kenen i dad ulu i dad bà di Dwata, na i dad tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, na i dademe tua gal mebe i dad Dyu, ² na manla, “Tulenam gami i kaglutam mimò i kdee nimoam, na simto mlé ge glal.”

³ Na tmimel kenen, manan, “Nun snalekgu gamu funa. Tulenyu deg sa kun, ⁴ nè i gumdà glal Dyan munyag? Mdà di Dwata, ku demen mdà di to?”

⁵ Na stulen ale ku tan timella, manla, “Tan i timelito? Ku manito, ‘I glalan mdà di Dwata,’ snalekan ito, ‘Kan ku làyu fnaglut i manan?’

⁶ Kabay ku manito, ‘Mdà di dad to,’ kdee dad to tmudà gito batu, du toola fnaglut Dyan satu tugad Dwata.”

⁷ Taman ani timella, manla, “Làmi gadè ku nè gumdà i glal Dyan.”

⁸ Na man Dyisas di dale, “Na, làgu tulen gamu ku nè gumdà i glalgu mimò i nimògu.”

*I guflingen Dyisas i dad ganlal di kafaglut di dad
to magot i fule
(Matyu 21:33-46; Mark 12:1-12)*

⁹ Na fadlug Dyisas talù, na tulenan i dad to fléd ani, manan, “Nun satu to mule i dad walad dnagit grép di tanaan. Na kafnge én, fagotan i dad fulen di dademe to, du salukenen di satu banwe, na mlokenen déén. ¹⁰ Na di bang ktaga dad bungen, nun dekan satu saligan salu di dad to magot dun, du fweankenen alel. Kabay i dad to fagotan dun, balingla bnunal i saligan, na dekla kenen mulê, bay landè febela kenen. ¹¹ Na lémaman dek satu saligan salu ditù, na lélakenen bnunal, na toola fa fyà. Na kafnge én, fasfulêla, na landè geben. ¹² Na lémaman dek i gatlun. Kakelan ditù sneeyla kenen, na batla ditù di lwà i gumule i amun.

¹³ “Kafnge én, man i mfun fule, ‘Tan i kibògu ani? A, fye ku dekgu tingàgu, i toogu kando. Kenen kè i nafèla!’

¹⁴ “Kabay kantola teen i tingaan, stulen ale, manla, ‘Ani sa tingà mfun fule. Kenen mfun kadang, taman fratiito du fye di kfati maan, gito gamfun i fule.’ ¹⁵ Taman kanfèla, na ditù gumbatla kenen di lwà i gumule i maan, na flesla fnati.”

Na smalek Dyisas, manan, “Tan dé kibò mfun fule i dad to gufagotan dun? ¹⁶ Én nimoan, salu ditù na fnatin kdeela, na fagotan di dademe dad to.”

Na di kaklinge i dad to ani, glabatla i gumattekan, na manla, “Tay, fye ku là gdohò ani.”

¹⁷ Kabay meye Dyisas di dale, na manan, “Ku là gdohò ani kadang, tan kè man Dwata di Tnaluan i gman,

'I batu too knang i dad to fdak i gumnè,
du di dale fandam landè gukmamu dun,
én baling i batu too mabtas di kdee.*

18 Na ku simto gdauf di batu ani, tfò dad tulanan,
bay ku simto tankan i batu, tatì mluna."

*I salek gablà di bayad buhis
(Matyu 22:15-22; Mark 12:13-17)*

19 I dad to gal tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, na i dad ulu i dad bà di Dwata, glabatla ale gugtadè i fléd Dyisas gine, taman mngabal ale kfagu kamfèkenen di bang én, bay làla mgimò dun du likò ale i dad to.

20 Taman toola tnanul Dyisas, na nun dad to tnadenla fye tmanul kenen. Flingu ale fye, bay i toola kayè kamfèkenen ku nun manan fakay gudmalam kenen, fye bléla di agot dad ganlal i gubirnador. **21** Taman man i dad to flingu di kenen, "To Tamdò, gadèmi ge satu to là tmulen kéng, na landè to nungulam, du too glut i tdoam gablà di knayè Dwata di kdee dad to. **22** Taman nun snalekmi ge. Fakay dé di flalò blé Dwata fagu di ku Mosis ku mlé gami bayad buhis di ku Sisar, i gumdatah di banwe Roma?"

23 Kabay gadè Dyisas i salekla alò dalanla mawel kenen, taman manan, **24** "Fiteyu deg satu filak i galyu bayad buhis di banwe Roma. Simto kè baweh na dagit i gkah di filak ani?"

Na manla, "Ku Sisar."

25 Na man Dyisas di dale, "Na ku tan i nfun Sisar bléyu ku Sisar, na ku tan i nfun Dwata bléyu di Dwata."

* **20:17** Salmo 118:22

26 Làla gakfè Dyisas fagu di manan di muna i dad to. Na too ale tikeng di kfulungan tmimel dale, taman tatì ale fanak.

*I salek gablà di kték mdà di fati
(Matyu 22:23-33; Mark 12:18-27)*

27 Na nun dad Sadusi salu di ku Dyisas, dunan i dad Dyu mangman kun, là mték i dad to mdà di fati. Na ani snalekla kenen, manla, **28** “To Tamdò, nun sulat Mosis di gito di muna gman, ku mati i flanek lagi satu to, bay landè tingàla yaanan, là fakay ku laan nwè i libun balu én, du fye nun bel i tamati fagu di kenen. **29** Na di muna kun, nun fitu lagi saflanek. Na mwè yaan i twege, bay mati na landè tingàla. **30** Di kfatin, nwè i twalin tmadol kenen i yaanan. **31** Kafnge én, mati i galwen, na lêman nwè i gatlun i balu. Na salngad i fitu lagi saflanek, du i kdeela mwè i libun én, na mati landè tingàla di kenen. **32** Na kafnge én, mati i libun. **33** Na ani snalekmi, kadang di kték i dad to mati, simto di fitu saflanek i yaanan du kdeela mwè kenen.”

34 Na tmimel Dyisas, manan, “Dini di tah tanà ani, mwè yaan i dad to, na nwè ale yaan. **35** Kabay i dad to gablà nték mdà di fati na mnè di saféd Dwata, là ale swè yaan. **36** Na talà ale lêman mati, du salngad ale i dad kasaligan Dwata. Na dad ngà ale Dwata du tantékan ale mdà di fati. **37** Na gablà di kték i dad mati, balù Mosis, fiten i kaglut i ktékla di sulatan gablà di kayu dminè, du tlon Amuito Dwata, i Dwata fnangamfù Abraham, Isaak, na Dyékob.† **38** Na én gumtatek i manan, dunan, balù tamlo ale Abraham mati, mto ale fa du ise Dwata i

† **20:37** Éksodus 3:6

fnangamfù i dad to mati, bay dad to mto. Di Dwata kdeela mto.”

³⁹ Na nun di dad tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, manla, “Too fye timelam, To Tamdò.” ⁴⁰ Hae, du likò ale fadlug smalek kenen.

*I salek gablà di To Mgalék Dwata
(Matyu 22:41-46; Mark 12:35-37)*

⁴¹ Kabay nun snalek Dyisas di dale, manan, “I dad to gal tamdò i flalò Dwata, tan duenla man Krayst, i To Mgalék Dwata, dunan alò bel Hari Dabid? ⁴² Du balù Dabid smulat kenen di libru Salmo, manan,

‘Man Amuito Dwata di Amugu,

Fagotgu ge i kdee,

taman sudeng ge dini gsen di kwanangu,

⁴³ kel di kagfisangu dad mnang nawa ge,

na kafkahgu dale di dungan falel bliam.’‡

⁴⁴ Ku i katlo Dabid ku Krayst, ‘Amu’, kan ku én katloyu kenen bel Dabid?”

I kafngewe gablà di nimò i dad to gal tamdò i dad flalò Dwata

(Matyu 23:1-36; Mark 12:38-40)

⁴⁵ Di sleng i kdee dad to flinge, man Dyisas di dad gal mlalò kenen, ⁴⁶ “Tooyu fgeye fye làyu lalò i nimò i dad to gal tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis. Lamsak ale i too fye tahà klaweh ku magu ale, du kayèla ku too ale nafè i dad to di fadyan. Na kayèla i too fye gusudeng di dad gal gusatdoito na i dad gusudeng i dad mdatah to di fista. ⁴⁷ Blaam, ale i dad to mlangong i dad to balu du fye gwèla dad knunla, na fantahàla i dasalla du

‡ **20:43** Salmo 110:1

fye là dilè i dad to i ksasèla. Taman falbong Dwata i flayamla di fulé duh.”

21

I kablé gafye nawa Dwata (Mark 12:41-44)

¹ Na klo Dyisas déén fa di Bong Gumnè Dwata, teenan i dad to nun bong knun ftatek bong filak di gal gumkah i filak blé di Dwata. ² Na nun fa teenan satu libun balu landè knun ftatek alò lwe malnak filak. ³ Na man Dyisas, “Tulengu gamu i kaglutan, landè gumwè libun balu ani, baykenen kablé bong fa di kablé i kdee dad to gine, ⁴ du i kablé i dademe gine, alò lukas i bong knunla, bay i libun balu ani, balù landè gumwean kliduan, knean blén i sen knunan.”

I kalmo i Bong Gumnè Dwata fan kel (Matyu 24:1-2; Mark 13:1-2)

⁵ Na nun dad gal mlalò ku Dyisas déén stulen gablà di kafye i Bong Gumnè Dwata, du too fye baweh i dad batu gnamit di kafdak dun, na nun fa déén dademe blé dad to di Dwata too mfalas. Kabay man Dyisas, ⁶ “Teenyu i kdee ani, bay nun duh kadang, landè batu gtagak di tagnè gugkahan, du sdulê malbà i kdeela.”

I dad samuk na dad kaflayam (Matyu 24:3-14; Mark 13:3-13)

⁷ Na snalekla kenen, manla, “To Tamdò, kilen kagdohò i manam ani? Tan i ilè gugmadèmi tafan kel?”

⁸ Na tmimel Dyisas, manan, “Too gamu fgeye du fye là gamu mafgaw du dee dad to kel kadang

mebe i dagitgu, manla, ‘Agu sa Krayst, i Mgalék Dwata,’ na manla, ‘Tafan kel gusen i banwe,’ bay ise, taman nangyu lalò i tdòla. ⁹ Na ku lingeyu kadang nun dad kasfati na samuk, nang gamu too likò, du glut muna kel kdee ani, bay ise ku én gusen i banwe.”

¹⁰ Na fadlug kenen talù, manan, “Sfati kadang i dad sahal to na dad sahal banwe. ¹¹ Na mkel dad malbang linol di dademe dad banwe, na kbitil, na dad sasè tduk di dee dad banwe, na dad gamlikò na dad malbang tnikeng mdà di langit.

¹² “Kabay di là fa gdohò i kdee ani, kanfè gamu i dad to na fanlayamla gamu, na nebela gamu di dad ganlal gal mukum di dad gal gusatdòla, na bnilanggùla gamu. Na ftadagla gamu di muna i dad hari, na i dademe dad ganlal du mdà di klalòyu deg. ¹³ Én sa kadang i dalanyu tmulen dale gablà di deg. ¹⁴ Kabay di là gamu fa nkel ani, tooyu fkah di nawayu, nang gamu mlidù gablà i dad fye timelyu dale di gumukum, ¹⁵ du blégu di gamu i fye manyu na kfulung tmimel dale, du fye landè di dad to mnang nawa gamu gamtimel, na landè gmagan fkéng gamu. ¹⁶ Na balù i dad tuayu, dad flanekyu, dademe dad gakedyu, na dademeyu sgalak, nun di dale mlé gamu di ganlal. Na nun di gamu fnatila. ¹⁷ Hae, knang gamu nawa i kdee to du gamu dad togu. ¹⁸ Kabay balù fnatila gamu, sadì là lana balù sbalu wakyu, ¹⁹ du ku tmayud gamu na fadlug smalig di deg nun nawayu landè sen.”

*I kalmo i syudad Dyérusalém
(Matyu 24:15-21; Mark 13:14-19)*

20 Na man fa Dyisas, “Kabay ku teenyu i syudad Dyérusalém tasanalibut i dad sundalu, gadèyu là mlo i kalmon. **21** Na di bang én, ku déén gamu di Dyudiya mila gamu di dad bulul, na fye ku lamwà i kdee dad to mnè di syudad, na nang salu di syudad i dad to mnè galwà di syudad. **22** Du én i bang dnohò Dwata i tagsulat di Tnaluan gablà di kaflayam i dad to di Dyérusalém i takmagol kenen. **23** Na di bang én, too magakdo i dad libun maltien na i dad to nun malnak ngà tmutù du too sasè i kaflayam i dad to di banwe ani du kel i kalbut Dwata di dad to Dyu. **24** Nun dademe di dale fnati i dad sundalu, na dademe kanfèla na nebela di kdee dad sahal banwe di klamang tanà. Na i dad to ise Dyu, bankutla i dad Dyu na nagotla Dyérusalém kel di gusen i bang kfaloh Dwata dale.”*

*I kagkah i langit di kasfulê Dyisas
(Matyu 24:29-31; Mark 13:24-27)*

25 “Na nun kadang ilè i kasfulêgu teen di duh, na di bulen, na di blatik. Na dini di tah tanà too likò i dad to di dad sahal banwe, na msamuk i nawala mdà di bong luk i mahin na dad malbang lwek. **26** Na mtafi i dad to di klikòla klola fatan i gukel i banwe, du balù i dad mnè di langit, gasyat ale di tagnè dalanla. **27** Kafnge én, teenla agu, i dnagit Tingà To, di lam i labun di ksalugu dini magin i bong eneg na kneng mdà di kdatahgu.

* **21:24** Gdohò ani di fali 70 A.D. Di kalmo Dyérusalém ani, too dee dad to tastifun di syudad, du i kakel i dad sundalu dmuen dale, dunan di bang i Fista Duh Kaglius. Na én gman di dad libru i dad Dyu gablà ani, dunan tamlukas mlibu dad Dyu fnati di bang én, na mdadong sfalò libu i dad to kanfè na nebe di kaglifanla di dademe dad banwe.

²⁸ Na ku tatambù i kagdohò i kdee ilè ani, fangalyu i nawayu na flehew gamu, du talà mlo nan i kagalwàyu.”

*I fléd gablà di ilè i kasfulê Dyisas
(Matyu 24:32-35; Mark 13:28-31)*

²⁹ Na nun fléd tulen Dyisas, manan, “Fandamyu i kayu fig, na i kdee dademe dad kayu, ³⁰ ku tambù tmubad, én i gugmadèyu tafan kel i bang kafye tanà. ³¹ Na salngad én, ku tateenyu takel i dad ilè mangu gamu gine, gadèyu tamdadong nan i kagot Dwata.

³² “Tulengu gamu i kaglutan, kel kadang kdee ani di là fa mati kdee dad to di bang ani. ³³ Matlas i langit na tanà, bay là matlas i tnalùgu kel di landè sen.”

Too mabtas i kafgeye

³⁴ “Kabay too gamu fgeye du fye làyu fsen nawayu kmaan na minum i dad gamlangal, ken én mnè di nawayu i knèyu di tah tanà, na baling gamu taknal di kakel i duh kasfulêgu, ³⁵ du makto kel i duh én, di kdee dad to di klamang banwe, salngad ktaban fawel. ³⁶ Taman nang gamu tlag fgeye, na fadlug dmasal fye banlé gamu Dwata gnaganyu di kgaguyu dad kaflayam, du fye là gamu myà di ktadagyu di munagu, agu i dnagit Tingà To.”

³⁷ Na klit duh fadlug Dyisas tamdò di lam i Bong Gumnè Dwata, bay klit butang lamwà kenen du déén gumilean di bulul dnagit Olibét. ³⁸ Na klit too flafus, salu i dad to di Bong Gumnè Dwata du flinge kenen.

22

*I dad to mngabal kfagu mati ku Dyisas
(Matyu 26:1-5; Mark 14:1-2; Dyan 11:45-53)*

¹ Di bang én, mdadong nan i fista dnagit Duh Kaglius, dunan gal kakaan dad Dyu i fan landè falnok. ² Na i dad ulu i dad bà di Dwata na i dad tamdò i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, mngabal ale kfagu mati ku Dyisas di landè to gmadè dun du likò ale i dad to.

*I nimò Dyudas
(Matyu 26:14-16; Mark 14:10-11)*

³ Di bang ani, fusuk Satanas di nawa satu di dad sfalò lwe gal mlalò ku Dyisas dnagit ku Dyudas Iskariyot. ⁴ Na salu kenen di dad ulu i dad bà di Dwata na i dad ganlal gal mantay i Bong Gumnè Dwata du stulen ku tan i kiboan mangkal ku Dyisas. ⁵ Na too ale lehew, na makang ale mlé filak di ku Dyudas. ⁶ Na mayè kenen tmabeng dale, na tambù kenen mngabal kfagu mlé ku Dyisas di agotla di là dee to mite dun.

*I sangal kakaan ale Dyisas di Duh Kaglius
(Matyu 26:17-25; Mark 14:12-21; Dyan 13:21-30)*

⁷ Na takel nan i duh i Fista i Kakaan Fan Landè Falnok Dun, i duh ktatèla i tingà bilibili galla uten kifu di Duh Kaglius. ⁸ Taman dek Dyisas ale Fiter na Dyan, manan, “Mdà gamu. Fatlagadyu i kakaanito di Duh Kaglius.”

⁹ Na snalekla kenen, manla, “Nè kayeam gufatlagadmi dun?”

¹⁰ Na manan, “Salu gamu di syudad, na di kfusukyu nun gsitongyu lagi déén mebe i namu

nun yéél. Lalòyu kenen di gumnè gumyakan. ¹¹ Na manyu di to mfun i gumnè, ‘Nun snalek i To Tamdò ku tanè i sibay fakay gukmaanan di flabi Duh Kaglius deme i dad gal mlalò kenen.’ ¹² Na tdoan gamu kadang satu bong sibay di tah, na kdee klidìyu déén. Na déén gufatlagadyu knaanito.”

¹³ Na salu i lwe dek Dyisas ditù, na kdee i manan gdohò. Na fnatlagadla i knaan Duh Kaglius.

*I kfafaldam Dyisas i kfatin fagu di fan na ninum
(Matyu 26:26-30; Mark 14:22-26; 1 Korintu 11:23-25)*

¹⁴ Kakel i bangan, sudeng Dyisas na i dad galan dek du kmaan. ¹⁵ Na man Dyisas di dale, “Too mdà di nawagu kmaan di safédyu i knaan di Duh Kaglius ani, di làgu fa magu di kaflayam, ¹⁶ du tulengu gamu i kaglutan, talà agu lêman makuf di kakaan i Duh Kaglius, silang ku tagdohò i gumatatekan di kagot Dwata.”

¹⁷ Kafnge én, nwean i ninum, na dmasal mlé fye di Dwata, na manan di dademen, “Nwèyu ani na sansinumyu. ¹⁸ Tulengu gamu, silang agu lêman minum i ninum* ani, ku takel i kagot Dwata.”

¹⁹ Na nwean i fan, na mlé fye di Dwata, na snatngaan, na blén di dad to gal mlalò kenen, manan, “Ani i lawehgu blégu di fati duenan gamu. Galyu knaan gambet ani du fye gufaldamyu deg.”

* **22:18** I ninum ani dunan satu bung binu nimò mdà di yéél i bunge grép.

20 Na salngad i ninum kafngela kmaan, manan, “Ninum ani, ilè i falami dalan[†] tanimò Dwata salu di kenen fagu di litègufafalohgu duenan gamu.

21 “Kabay neyeyu i to mangkal deg, sudeng dini di gukmaanito ani. **22** Too glut, agu i dnagit Tingà To, salu di fati fagu di knayè Dwata, bay magakdo kadang i to mangkal deg.”

23 Na tambù ale sasalek ku simto di dale i fan mangkal kenen.

I kasdal gablà ku simto i too mdatah

24 Na baling sbulaw i dad gal mlalò ku Dyisas ku simto di dale i mdatah. **25** Na man Dyisas di dale, “I dad harì dini di tah tanà, toola bankut i dad to mdanà di dale, bay knean kayè i dad ganlal ani ku én gal katlo i dad to dale, dunan i dad gal tmabeng.[‡] **26** Kabay ise én i fye nimòyu gamu, bay én fye nimòyu, ku simto i mdatah di gamu, fye ku too kenen fdanà, na ku simto nun glal, fye ku fkahan di nawan ktabengan i dademen. **27** Simto i too mdatah, i to sudeng du kmaan, ku demen i to malei i knaan? I tagnè mdatah, i to sudeng, bay agu i amuyu, fdanàgu i ktogu tmabeng gamu.

28 “Gamu sa i tagnè magin deg di dad tilew gnagugu, **29** na i Màgu, banléta gamu glal magot, na salngad én, banléta gamu glal magot, **30** du fye kmaan gamu na minum gamu di safédgu kadang di kagotgu, na sudeng gamu di gusudeng i dad ganlal du nukumyu dad bel i sfalò lwe dad ngà Israél.”

[†] **22:20** Satu kubad i talù ani, dunan: i falami kasfakang.

[‡] **22:25** Satu kubad ani mdà di talù Grik, dunan: bay knean én gal katlo dale dunan i dad to gal guftabeng.

*I kafgadè Dyisas i kbalew Fiter
(Matyu 26:31-35; Mark 14:27-31; Dyan 13:36-38)*

³¹ Na man Dyisas di ku Simon Fiter, “E Simon, tambal Satanas du kayean too gamu tnilew du neye ku simto di gamu landè kafaglut di deg. §
³² Kabay tadmasal agu ge, Simon, fye là fisan i kafaglutam. Na ku tasamfulê ge di deg, tangalam nawa i dad flanekam.”

³³ Na man Fiter, “Amu, tagatlagad agu magin ge balù bnilanggù agu demen fnati.”

³⁴ Na man Dyisas, “Tulenta ge, Fiter, di là fa kamleet i anuk butang ani, tmulen ge tlu dulé i laam agu dilè.”

³⁵ Kafnge én, snalek Dyisas i kdeela, manan, “Di muna di kdekgu gamu i landè nebeyu filak ku demen kuyut, na landè tlas talumfà, nun kè gukulangyu?”

Na manla, “Landè sa!”

³⁶ Na manan, “Kabay ani tamahal, du ku nun filakyu, nebeyu, na nebeyu kuyut. Na ku landè sundang satu di gamu, fye ku fablin saulan tħà sigal fye nun bayadan dun, du ani bang i kali-mayu.* ³⁷ Du tulengu gamu, gdohò gsulat di Tnalù Dwata gablà di deg, manan, ‘Fakufla kenen di dad to gamsala,’ du là fakay ku là gdohò i tagsulat gablà di deg ani.”

³⁸ Na man i dad gal mlalò kenen, “Amu, neyem, talwe sundangmi.” Na man Dyisas di dale, “Tong nan.”

§ **22:31** Satu kubad ani dunan: tambal Satanas du kayean gamu tnaaf salngad i fali. * **22:36** Neye 22:49-50

*I kdatal Dyisas di Gétsémani
(Matyu 26:36-46; Mark 14:32-42)*

³⁹ Na mdà Dyisas salu di bulul dnagit Olib, salngad i tagnè galan nimò. Na magin kenen i dad gal mlalò kenen. ⁴⁰ Kakella déén, manan dale, “Dmasal gamu, du fye là gamu gfisan di tilew.”

⁴¹ Na fawag Dyisas di dale i kawag gnumah tnudà batu, na lkuad kenen du dmasal, ⁴² manan, “E Mà, ku fakay di ge nweam di deg i kaflayam fangu nagu ani. Kabay nimoam i ge knayè, ise deg.” ⁴³ Na nun kasaligan mdà di langit msut di kenen du tamgal i nawan. ⁴⁴ Na too sè kliduan, taman too kenen fgal dmasal. Na i tun mbaling gambet malbang tdak i litè tamdak di tanà.

⁴⁵ Di ktadagan kafngen dmasal, samfulê kenen di dad gal mlalò kenen faginan gine, na teenan ale kudang, du too ale mlungay mdà di bong klidùla. ⁴⁶ Na snalek ale Dyisas, manan, “Tan duenyu kudang? Mték gamu na dmasal, du fye là gamu gfisan i tilew.”

*I kakfè ku Dyisas
(Matyu 26:47-56; Mark 14:43-50; Dyan 18:3-11)*

⁴⁷ Di laman fa talù, nun kel dee dad to. Na i mebe dale, dunan Dyudas, satu di dad sfalò lwe gal mlalò ku Dyisas. Fdadong kenen du nalakan i baweh Dyisas. ⁴⁸ Kabay man Dyisas di kenen, “Dyudas, nangkalam kè i Tingà To fagu di alak?”

⁴⁹ Na i dad to magin ku Dyisas, kantola teen i fan kel, manla, “Amu, nun sa sundangmi. Mayè ge ku tnibemi ale?”

⁵⁰ Na satu di dale, tniben i lifan i gumdataah dad bà di Dwata, na masfek i bali klingen gsen di

kwanan. ⁵¹ Kabay man Dyisas, “Tong nan!” Na nagotan klinge i lifan, na fanguléan.

⁵² Kafnge én, talù Dyisas di dad to fan kamfè ke-nen, dunan dad ulu i dad bà di Dwata, dad ganlal gal mantay i Bong Gumnè Dwata, na dad tua gal mebe i dad Dyu, na manan, “Kan, to tmaku agu kè, du mebe gamu sundang na bunal di kakfèyu deg?

⁵³ Klit duh déén agu di safédyu di Bong Gumnè Dwata, na làyu agu kanfè. Kabay ani sa i bang faloh di gamu dmohò i knayè Satanás, i ulu magot i gukmifun.”

*Ikbalew Fiter
(Matyu 26:57-58, 69-75; Mark 14:53-54, 66-72;
Dyan 18:12-18, 25-27)*

⁵⁴ Kmanan ani, kanfèla Dyisas, na nebela kenen salu di gumnè i gumdatah i dad bà di Dwata. Na mlalò Fiter dale, bay fawag di fulé. ⁵⁵ Kakella ditù mto i dad mantay i lifoh di gutngà nasel i gumnè. Na Fiter fasbool di dad to sudeng samlibut i lifoh. ⁵⁶ Na nun satu libun gal dek i gumdatah i dad bà di Dwata, teenan Fiter sudeng déén du magtuyal kenen i dinè lifoh. Na toon kenen neye, na manan, “I to ani satu gal magin ku Dyisas!”

⁵⁷ Kabay malew Fiter, manan, “Libun, làgu ken-en dile.”

⁵⁸ Na di là mlo, lêman nun to dmilè kenen, na manan, “Ge i satu dademen!”

Kabay man Fiter, “Ise deg sa.”

⁵⁹ Kafnge én, nun kè satu uras i klon nun lêman satu to talù, manan, “Too sa, i to ani gal magin ku Dyisas du mdà kenen di Galili.”

⁶⁰ Kabay tmimel Fiter, manan, “Làgu gadè i manam.”

Na di slengan talù, kamleet i anuk. ⁶¹ Na falê Dyisas meye di ku Fiter, na gafaldam Fiter i gman Dyisas, “Dilà fa kamleet i anuk kadang butang ani, tatumulen ge tlu dulê laam agu dilè.” ⁶² Na taman lamwà kenen na too mngel.

⁶³ Na i dad to mantay ku Dyisas, toola kenen snilo na fatduk. ⁶⁴ Na snafangla i matan, na manla, “Manam sa kun, ku simto smamfak ge.” ⁶⁵ Na dee fa dademe sasè manla di kafyàla kenen.

*I kebe ku Dyisas di muna i dad ganlal i dad Dyu
(Matyu 26:59-66; Mark 14:55-64; Dyan 18:19-24)*

⁶⁶ Na di kwalan, stifun i dad tua gal mebe i dad Dyu, mdà di dad ulu i dad bà di Dwata, na i dad tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, na nebela Dyisas di munala. ⁶⁷ Na manla, “Ku ge Krayst, i Mgalék Dwata, tulenam gami.”

Kabay manan di dale, “Balù ku tulengu gamu, knean là gamu faglut. ⁶⁸ Na ku snalekgu gamu, làyu agu tnimel. ⁶⁹ Kabay mdà ani, agu i dnagit Tingà To, déén gusudenggu di kwanan i mdatah ganlal, Dwata Too Mtulus.” ⁷⁰ Na smalek kdeela, manla, “Tay, Tingà ge Dwata kè?”

Na tmimel kenen, manan, “Tagmanyu sa.”

⁷¹ Na manla, “Landè kamuito smalek i dademe to gablà di salaan, du talingeito i manan!”

23

*I kebe ku Dyisas di muna Filat
(Matyu 27:1-2, 11-14; Mark 15:1-5; Dyan 18:28-38)*

¹ Na kafnge én, i kdee dad ganlal dad Dyu déén, sdulê ale tadag, na nebela Dyisas ditù di muna Gubirnador Filat. ² Kakella ditù, tanbùla dnalam Dyisas di salà, manla, “Tagnumahmi to ani di salà du fasyatan i dadememi Dyu, du manan là fakay ku mlé gami bayad buhis di ku Sisar, i gumdatahyu di banwe Roma, na manan, kenen Krayst, i Mgalék Dwata mgimò harìmi.”

³ Na kaklinge Filat i manla, smalek kenen, manan, “Ge kè harì i dad Dyu?”

Na tmimel kenen, manan, “Tagmanam sa.”

⁴ Na talù Filat di dad ulu i dad bà di Dwata, na di kdee dad to déén, manan, “Landè teengu salà di to ani.”

⁵ Kabay baling matnù i kdalamla ku Dyisas, manla, “Mlét kenen nawa i dad to di klamang Dyudiya fagu di katdoan. Tambù kenen di Galili na tagafat nan di Dyérusalém ani.”

⁶ Kaklinge Filat ani, smalek kenen manan, “Mdà di Galili kè i to ani?” ⁷ Di kgadean, na i gumdaan kadi di Galili, i banwe nagot Harì Hérod, feben kenen di ku Hérod du déén kenen di Dyérusalém di slà ani.

⁸ Kite Hérod kenen, too kenen lehew, du tadee lingen gablà ku Dyisas, na tamlo nan kayean smite kenen, du kayean ku teenan satu tnikeng nimò Dyisas. ⁹ Taman too dee snalekan ku Dyisas, bay là tmimel Dyisas kenen, balù sulê. ¹⁰ Na tadag déén dad ulu i dad bà di Dwata na dad tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis. Too minit nawala tmulen ku Hérod i dad dalamla ku Dyisas. ¹¹ Na i nimò Hérod na dad sundalun toola kenen fyà na snilo. Falsakla kenen i too fye baweh klaweh i harì

na fulêla di ku Filat. ¹² Na di duh én, dunan i katbù ale Hérod na Filat sakdo, du tagnè ale sduen.

*I kukumla ku Dyisas di fati
(Matyu 27:15-26; Mark 15:6-15; Dyan 18:39–19:16)*

¹³ Na santifun Filat i dad ulu i dad bà di Dwata na i dademe dad tua mebe i dad Dyu, na i dad btal to, ¹⁴ na manan di dale, “Tanebeyu i to ani di deg na manyu fasyatan i dad to, bay balù tatoogu kenen snakek dini di munayu, landè teengu kaglut i dad dalamyu kenen. ¹⁵ Na balù Harì Hérod, landè teenan salaan, du tafasfuléan sa di gito. Tatoo mbangal, landè salaan gumdàgufafati kenen. ¹⁶ Taman alògu kenen fbadas, na kafnge én, falwàgu kenen.” ¹⁷ Man Filat ani, du klit fali di Fista Duh Kaglius, galan falwà satu to knayè i dad to falwà mdà di bilanggù.

¹⁸ Kabay di kaklinge i dad to ku Filat sdulê ale mkit, manla, “Fafatim Dyisas, na falwaam gami Barabas!” ¹⁹ Na Barabas ani satu to bnilanggù du banlétan nawa i dad to, fye samfati ale i dad to magot i banwela, na nun to bnanoan.

²⁰ Na lêman talù Filat di dad Dyu, du kayean falwà Dyisas. ²¹ Kabay too ale mkit, manla, “Flansangam kenen di krus! Flansangam kenen di krus!”

²² Na talù Filat di gatlun dulê, manan, “Kan? Tan i salaan? Landè teengu salaan gumdàgufafati kenen. Alògu kenen fbadas, na kafngen, falwàgu kenen.”

²³ Kabay matnù i kakitla, na toola man là fakay ku laan flansang Dyisas di krus, na fagu di kakitla gfisanla Filat.

²⁴ Taman nagin Filat i knayèla, na nukuman Dyisas di fati. ²⁵ Na falwaan Barabas i bnilanggù mdà di kablétan nawa i dad to samfati i dad to magot i banwe, na mdà di kbanoan, du én sa i fnila, bay Dyisas, tablén di dale du fye nimòla i knayèla.

I iklausang ku Dyisas di krus
(Matyu 27:32-44; Mark 15:21-32; Dyan 19:17-27)

²⁶ Na di kebela ku Dyisas di gumlansangla kenen, nun gositongla satu lagi salu di syudad mdà di banwe Sirini dnagit ku Simon. Fdu kenen di lagad. Na nlegesla kenen mebe i krus Dyisas na ftadolla ku Dyisas.

²⁷ Na nun dee dad to tmadol ku Dyisas, gakuf i dad libun too mngel na mlanu mdà di kalbà nawala kenen. ²⁸ Kabay falê Dyisas di dale, manan, “E gamu dad libun mdà di Dyérusalém, nangyu agu nngel. Nngelyu moon i ktoyu na dad ngàyu, ²⁹ du nun duh kadang kel i too bong kaflayamyu, na man i dad to, ‘Nun kafye i dad libun là lmen maltien, na là lmen mngà na ftutù i tingà.’

³⁰ “Di bang én, manla di dad malbang bulul, ‘Tankanyu gami,’ na di dad malnak bulul, manla, ‘Nlimunyu gami fye mati!’ ³¹ Du ku ani i sasè kibòla deg, i to landè salà, matnù i ksasè kibòla gamu dad to gamsalà.”*

³² Na nun lwe sasè to nebela ditù du fnatila salngad ku Dyisas. ³³ Na di kakella di tukay bulul

* **23:31** Nun satu kubad ani, dunan: Ku nbekla i kayu matà, matnù fa i kbekla i kayu dafuk.

dnagit Tulan Ulu nlansangla Dyisas di krus gагin i lwe sasè to, satu gsen di kwanan na satu gsen di ibeng. ³⁴ Na dnasal Dyisas i dad to mati kenen, manan, “Mà, nlifetam i salàla, du làla glabat i nimòla.” Na sansalel i dad sundalu i klawehan fagu di kasbunut.

³⁵ Na nun dee dad to tadag déén du tmanul, bay i dad ganlal gal mebe i dad Dyu, snilola kenen, manla, “Galan falwà i dademe dad to, fye ku falwaan i kton, ku glut kenen i Krayst, i Mgalék Dwata.”

³⁶ Na balù i dad sundalu, snilola kenen. Fdadong ale du fsafla kenen binu masam. ³⁷ Na manla, “Ku glut ge Harì i dad Dyu, falwaam i ktom!”

³⁸ Na nun gsulat kah di tah ulun, manan, “Ani Hari i dad Dyu.”

³⁹ Na satu di dad sasè to nlansang di saféd Dyisas, nadoyan kenen, manan, “Ise ge kè i Mgalék Dwata? Ku glut, falwaam i ktom na gami fa.”

⁴⁰ Kabay nngak kenen i satu, manan, “Kan, landè klikoam Dwata? Tlu ito slame nukum di fati.

⁴¹ Na gite, gablà nukum di fati mdà di sasè nimòta, bay i to ani, landè salaan.”

⁴² Kafnge én, manan di ku Dyisas, “Dyisas, begam agu fandam di kagotam kadang.”

⁴³ Na tmimel Dyisas, manan, “Tulenta ge i kaglutan, duh ani ditù ge di safédgu di gumnègu di langit.”

I kfati Dyisas

(Matyu 27:45-56; Mark 15:33-41; Dyan 19:28-30)

⁴⁴ Na di fan nan ltu i duh, mbaling kifu di clamang banwe kel di tngà masol i duh, ⁴⁵ du

talà mneng i duh, na matngà kasê i bong kurtina safang i sibay i too mdatah gumangamfù di Dwata ditù di Bong Gumnean. ⁴⁶ Na too falbong Dyisas i taluan, manan, “E Mà, fagotta ge i layefgu.” Na kmanan ani, fto i nawan.

⁴⁷ Na di kite i ulu i dad sundalu dun, dnayenan Dwata, na manan, “Too glut, i to ani, landè salaan.” ⁴⁸ Na i dee dad to stifun déén du tmanul, di kitela i mgimò gine, ntungla i kfela du mdà di sè klidù na kyàla, na mdà ale mulê. ⁴⁹ Na i kdee dad to gmadè kenen, kel di dad libun magin kenen mdà di Galili, tadag ale di gumawagan, na mite i kdee mgimò gine.

I kalbang ku Dyisas

(Matyu 27:57-61; Mark 15:42-47; Dyan 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Na nun to dnagit ku Dyosif mdà di satu lunsud i dad Dyu di Dyudiya dnagit Arimatiya. Kenen satu too fye to too gal mimen i dad flalò Dwata na fatan i kagot Dwata. Na balù kenen satu di dad ganlal gal mukum i dad Dyu, laan agin di fandamla na i tanimòla di ku Dyisas. ⁵² Na salu ke-nen di ku Gubirnador Filat, du fnin i laweh Dyisas du lbang. ⁵³ Kafnge én, nwean i laweh Dyisas mdà di krus, na nlabédan safut bukay, na fkahan di satu gulambang tansol di lfidas di gugdak i bulul, i landè fa to lmen lbang déén. ⁵⁴ Na i duh kfati Dyisas, dunan i duh kafatlagad i dad Dyu di Duh Kaftudla. Na tafan tambù i Duh Kaftud nan, du tafan sdaf i duh.

⁵⁵ Na i dad libun magin ku Dyisas mdà di Galili, malò ku Dyosif, na teenla i gulambangla ku Dyisas, na i kafkahla i lawehan déén. ⁵⁶ Kafnge én, mulê ale na fatlagadla i dad fangbun, doon, na fngalo kayèla fkah di laweh Dyisas. Kabay ftud ale funa du nimenla i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis gablà di Duh Kaftud.

24

*I kték Dyisas mdà di fati
(Matyu 28:1-10; Mark 16:1-8; Dyan 20:1-10)*

¹ Kabay too flafus di duh Linggu, nwè i dad libun i dad fangbun tafatlagadla, na salu ale di gulambang ku Dyisas. ² Di kakella ditù, teenla tamgukà i lbang, du i batu sangla dun, tamlulid. ³ Kabay di kfusukla déén, làlà teen i laweh Dyisas. ⁴ Na msamuk i nawala, bay di lamla faldam ani, nun lwe to msut tadag di safédla kamlaweh bukay too samfilà. ⁵ Kitela i lwe to ani, too ale likò na lkuad ale kudung di tanà. Na man i lwe to di dale, “Kan ku mngabal gamu i to mto di gulambang i dad to mati? ⁶ Talaan dini, du tamték. Fandamyu i manan gamu di klon ditù fa di Galili, ⁷ du manan, ‘Agu, i dnagit Tingà To, là fakay ku là blé di agot i dad to gamsalà du nlansang di krus, bay di gatlun duh mték agu mdà di fati.’ ”

⁸ Kaklinge i dad libun ani, gafaldamla i gman Dyisas di laan fa mati. ⁹ Na mulê ale na tulenla i kdee teenla di dad sfalò satu gal mlalò ku Dyisas na di kdee dademe dad to déén. ¹⁰ Na i dad libun tmulen ani di dad sfalò satu gal dek Dyisas, dunan Méri Magdalin, Dyoana, na Méri i yê Dyém, na i

dademe magin dale. ¹¹ Kabay i dad sfalò satu, man nawala i santulen i dad libun ani tatì talù là man, taman là ale faglut i manla. ¹² Kabay di kaklinge Fiter i manla, tadar kenen na sadlu salu di lbang. Di kakelan, fkagò kenen du smalil di lam, na teenan alò i safut fungas i laweh Dyisas, na mulê kenen, na too tikeng gablà di mkel ani.

*I kfite Dyisas i kton di lwe to salu di Imaus
(Mark 16:12-13)*

¹³ Na di duh én, nun lwe di dad mlalò ku Dyisas salu di banwe Imaus, nun kè sfalò satu kilumitru mdà di Dyérusalém. ¹⁴ Na di slengla magu, stulen ale gablà di kdee tamkel. ¹⁵ Di lamla stulen gablà ani, fdadong Dyisas na fles magin dale. ¹⁶ Kabay balù teenla, làla kenen dilè du nun smafang i fandamla.

¹⁷ Na snalekan ale, manan, “Tan i santulenyu gine kloyu magu?”

Na fanak ale, na too mlidù bawehla. ¹⁸ Na talù satu di dale dnagit ku Klifas, manan, “Alò ge kè di kdee dad to mnè di Dyérusalém i là gmadè ku tan i mkel déén falami ani.”

¹⁹ Na manan di dale, “Tan i mkel kè?”

Na tmimel ale, manla, “I mkel di ku Dyisas mdà di Nasarét. Kenen satu tugad Dwata, too mtulus di kdee nimoan na manan, balù di fandam Dwata na lêman i dad to. ²⁰ Kabay i dad ulu i dad bà di Dwata na i tua gal mebe gito, bléla kenen di dad ganlal fye nukum di fati, na nlansangla kenen di krus. ²¹ Én imen nawami ku kenen i msò gito dad bel Israél, bay tatlu butang klo i mkel kdee ani. ²² Na nun fa teen i dademe libun gal magin gami i too gamtikeng. Gine too flafus, mdà ale

salu di gulambang, ²³ bay làla teen i lawehan. Na di kasfulêla, manla nun kanteenla dad kasaligan Dwata fite di dale na tmulen dale tamték Dyisas. ²⁴ Taman nun dadememi déén salu di lbang, na teenla too glut gman i dad libun, bay làla teen Dyisas.”

²⁵ Na man Dyisas di dale, “Tay, là gamu fulung faldam, na too gamu léét faglut i kdee gman dad tugad Dwata! ²⁶ Làla kè man, na là fakay ku là maflayam i Mgalék Dwata di kdee ani, di là fa kenen banlé i kdatahan?” ²⁷ Na tambù kenen di sulat Mosis na i dademe dad tugad Dwata, na nubadan di dale i kdee man di Tnalù Dwata gablà di kenen.

²⁸ Na di kagdadongla di tukay banwe gusalula, fan fadlug Dyisas magu. ²⁹ Kabay klenla kenen, manla, “Mnè ge di safédmi, du taflabi sa nan, tafan sdaf i duh.” Taman fusuk kenen di gumnèla na mnè di safédla.

³⁰ Na sudeng ale du kmaan. Na nwè Dyisas i fan, na dmasal kenen mlé fye di Dwata, na snatngaan i fan na blén di dale. ³¹ Na dilèla kenen du malwa nan i fandamla. Kafnge én, tatì lana kenen di matala. ³² Na stulen ale, manla, “Én kadi duen too minit nawata di laman stulen di gite di dalan, na di kubadan di gite i Tnalù Dwata.”

³³ Na gasil ale tadag du samfulê di Dyérusalém, na teenla ditù i dad sfalò satu gal mlalò ku Dyisas na i dademe stifun di safédla. ³⁴ Na man i dad to stifun déén, “Too sa. Tamték i Amuito, na tafiten i kton di ku Simon Fiter!” ³⁵ Na santulen i lwe to gine i kdee teenla di dalan, na i kagkah kdilèla ku Dyisas fagu di kasatngaan i fan.

*I kfite Dyisas i kton di dad mlalò kenen
 (Matyu 28:16-20; Mark 16:14-18; Dyan 20:19-
 23; Dad Nimò 1:6-8)*

³⁶ Na di klola fa samtulen ani, msut Dyisas na tadar déén di blengla, na manan, “I ktanak nawa mnè di gamu.”

³⁷ Kabay taknal ale na too likò, du fandamla lmagol i teenla. ³⁸ Taman man Dyisas di dale, “Kan ku msamuk i fandamyu? Na kan ku lwe nawayu? ³⁹ Neyeyu i dad kmalgu na blìgu! Agu sa ani. Nagotyu agu na neyeyu, fye gadèyu ise agu lmagol. Landè ungad na tulan i lmagol kenen, gambet i teenyu di deg.”

⁴⁰ Di kmanan dun ani, fiten dale i dad kmalan na blian. ⁴¹ Kabay knean, gambet là ale faglut du too ale lehew na tikeng, taman snalekan ale, “Nun knaanyu dini kè?” ⁴² Na banléla kenen nalaf tnatê, ⁴³ na nwean na knaanen di munala.

⁴⁴ Kafnge én, manan di dale, “Ani sa dad gmangu di gamu di lamgu fa di safédyu, du tafgadègu di gamu, na là fakay ku là gdohò i kdee sulat gablà di deg di Tnalù Dwata, dunan di dad flalò sulat Mosis na sulat i dademe dad tugad Dwata, na sulat fa di Salmo.”

⁴⁵ Na lanwan nan i fandamla du fye glabatla i Tnalù Dwata. ⁴⁶ Na manan di dale, “Nun tagsulat di Tnalù Dwata i gman, too maflayam i Mgalék Dwata, na fles mati, na lêman mték di gatlun duh, ⁴⁷ na gsulat fa, mdà di glal i dagitgu, tdò kadang di dad to di kdee dad banwe di tah tanà, na ku msal ale mdà di dad sasè nimòla, nlifet Dwata i dad salàla. Na dini di Dyérusalém i munayu gutamdò dun. ⁴⁸ Na gamu sa i tmulen ani du gamu i mite

dun. ⁴⁹ Na dekgu dini i Mtiu Tulus tafakang Mà di gamu, bay fanak gamu dini di Dyérusalém, na fatan kenen du fye dnawatyu i gnagan blén gamu.”

*I kagket Dyisas di langit
(Mark 16:19-20; Dad Nimò 1:9-11)*

⁵⁰ Na faginan ale lamwà di Dyérusalém. Na di kagdadongla di Bétani, kayangan i dad sigalan na banlén ale kafye. ⁵¹ Di slengan mlé dale kafye, mdà kenen, na magket kenen di langit. ⁵² Na lkuad ale dmayen kenen, na kafnge én, samfulê ale di Dyérusalém, na too ale lehew. ⁵³ Na gal ale salu di Bong Gumnè Dwata, du mlé ale fye di kenen.

**I tnalù dwata
New Testament in Blaan, Sarangani**

copyright © 1998 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sarangani Blaan (Blaan, Sarangani)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1998, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Blaan, Sarangani

© 1998, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
efb4a7ef-8c5f-5201-b899-abcaa7a21d0e